Nagy-Kanizsa 1870. szeptember 3-án. 36. szám. Kilenczedik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész a gyakran másfél vagy két iven. **Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal:** WAJDITS JÓZSEF könykereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve. Egész évre: 6 frt. — kr. Fél évre: 3 „ — „ Negyedre: 1 „ 50 „

Hirdetések A hat hasábos petit sorért 1-szer 7 kr. 2-szer 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdíj minden egyszeri beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren" egy petit sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Baselben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK

Az épitkezések tárgyában.

A „Zala-Somogyi Közlöny" hasábjain Nagy-Kanizsa épitkezése tárgyában Tersánczky úr által közlött s szakavatottan szerkesztett czikkek egész figyelmemet magukra vonták oly annyira, hogyha a tisztelt olvasó terhére nem leszek, elsorolom nézeteimet e tárgyban, mikép azon czikkekben tárgyalt elvek nagyobb-részét, a vidéki épitkezésekre is életbe léptetni óhajtanám.

Mert-, ha a vidéken kissé körültekintünk, s az ott divatozó épitkezést észleljük, nemde azok helytelenségét, tüzveszélyes voltát, egész valójában felismerjük, pedig, ha akár a gyakori tüzvészeket, ezzel egyesek ugy mint községek s vele együtt az állam megkárositását tekintjük, be kell önként ismernünk, mikép az uj épitkezésekre különös figyelmet forditani, s ezzel jobblétet elömozditani kellene; de fájdalom eddig hogy az épitkezésre gond forditatott volna, azt felelni nem lehet, hanem igen is azt elég számtalanszor lehet tapasztalni, mikép az épitkező annélkül, hogy épitkezési szándokát még csak a község birájával is tudatta volna — épittet-, és sem a tüzrendőri rendszabályokat, annyival inkább a község csinositását figyelembe sem véve, tetszése szerint épite, holott, ha egy általános épitkezési rendszabály vidékekre is életbe léptettetnék, ugy eléretnék azon czél, mikép előforduló tüzvészek esetére nem lenne oly tömeges károsodás, a jobb élet előbb meghonolna, s ezáltal egyesek ugy, mint községek, boldogabb napok élvezetébe juthatnának, miáltal a személybiztonság is tetemes gyarapodást nyerne.

Hogy mimódon óhajtandók ezen épitkezési rendszabályok életbeléptetése, a következőkben elsorolni bátor vagyok.

1-ör. Mindenek előtt egy állandó épitkezési bizottmány felállitását óhajtom, mely a megye egész területére kiágazó s a vidéken lakó oly szakférfiakból alakittatnék, kiknek multja és jelene tanuskodik arról, hogy azok a községek jobblétét elömozditandó, már eddig is tetemes áldozatkészséget tanusitottak, — ezek honorariuma és fuvarja előre meghatároztatván a községek által megtérittetnék.

2-or. Minden nagyobbszerü épitkezés az illető járási tisztviselőnél bejelentetvén, ki is az épitkezési helyiséghez legközelébb lakó bizottmányi tagot értesitné, hogy az a községi elöljárósággal az épitkező-által szándokolt helyiséget megtekintvén a felett értesitné, hogy minő anyagból épiti épületét.

3-or. Egyszer mindenkorra kimondatnék, mikép senkinek lakóházát másból, mint tüzmentes anyagból épitnie nem szabad, egészségi szempontból épületének a belső magassága lakhelyiségét illetőleg $1\frac{1}{2}$ öl magas, elegendő tágas és könnyen felnyitható ablakokkal ellátni kell.

4-er. Mellék épületeit, minók a csürök, pajta lakházától a lehetőséghez távol épitse, azt külön elkeritve tartsa, hogy takarulat idejében behordott takarmányához kis gyermekei ne férhessenek.

5-ör. Lakházát minden esetre az utczákra, mig a többi mellék épületét annak végébe helyhezze el.

6-or. Egyetlen lakházat kémény és elzárt padlás feljárat nélkül épitni nem lehet és nem szabad.

7-er. Minthogy pedig az utak, hidak, és az ut mellett helyhezett vizvezetéki árkok szinte a nélkülözhetlen épitkezés kiegészitő részei, azért ezeknek jókarban tartásáért az egész község felelőssé tétetnék.

8-or. Mind ezen elsoroltakrai felügyelet elsősorban az épitkezési bizottmány köréhez tartozván, kik a tapasztalt mulasztást azonnal a járási tisztviselőnél feljelentve rögtöni elégtételt szereznének, — mert ha a szabályok csak megalkottatnak, de az életbe át nem vitetnek, ugy az ama kiszámithatlan kár, mely egyesekre ugy mint községekre háromlik, megakadályozó soha sem lesz.

Hogy miért óhajtom a lakházak belső magasságát $1\frac{1}{2}$ öl magasságban helyhezni, elmondom az okát ennek is.

Aki megyénk területén körutat tett az a megye éjszak nyugoti részén, hol a lakások belső magasságukra nézve alig 5 láb magasak, ablakai oly parányiak, hogy egy ember fő nehezen fér ki rajta, azt tapasztalhatta, mikép oly községben, hol a házak ekként készitvék, egészen, satyna nemzedék lakik, ott 50 éves embernél idősebbet nagy nehezen lát, s ha azt megkéríi, hogy mily szép időt ért az maga önkényt bémondja, hogy ő kiskorában e helyről eltávozott csak legény korában jött vissza, — a nők hasonlóan sápadtak, elsoványodottak, idő előtt a szülésre alkalmatlanok, — mig ellenben, ha oly községet tekintünk, hol az épitkezés már régebb időtől fogva meglehetős magas és tágasságban eszközölteték, a községben tisztaság uralg, — ott tapasztalni fogjuk, hogy 80 éves aggastyánok még a legjobb egészségnek örvendnek, a nők kellemes kinézésűek ha egy ünnepen, vagy vasárnap a községben megjelenünk, csak ugy hemzseg ez apróság az utczán játszva töltvén az időt, ily helyen igen megszapородni fog, mig a másik jelzett helyen, ha egészben ki nem fogy is, de elkoresosodik.

Ha tehát életképes nemzedéket s erős honvédeket akarunk, fordítsuk figyelmünket azon eszközökre, melyek fő rugóit képezik a boldogságnak.

Langvíz, aug. 25. 1870.

KOVÁTS JÁNOS.

Kivonat

a nagykanizsai torna-egylet bizottmányának a torna-ünnepély tárgyában augusztus 31-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Nem lesz talán érdektelen az olvasóra nézve, ha az ünnepély tárgyában tartott utolsó ülés jegyzőkönyvéből néhány érdekes részletet közlünk, annál is inkább nem, mert az egyik vagy másik részlet némi tájékozásul szolgálhat a tisztelt olvasó közönségnek.

A tagok teljes számban megjelenvén az egylet elnöke Walbach Mór ur, melegen üdvözlé az egybegyülteket. Tudositja, hogy a városház tanácsteremében megtartott gyülésen, melyen a tek. városi tanács is a polgármester és jegyző urban képviselve volt az ünnepély letartása, mely felől az utolsó időben némi kételyek támadtak, véglegesen elhatároztatott. Ez által ugy hiszi azon gyanusitások maguktól elenyésztek, melyek őt érték. Az egyik résznek ugy mint a másiknak működési idejének tartama alatt bebizonyitá pártatlan eljárásával, hogy mérsékelten, ügyesen járt el. — Senkit sem szeretnék vádolni, elég az hozzá, consolidálva vagyunk s ezt különösen azok jelenének köszönhetjük, kik előbb ellenei az ünnepélynek, azon meggyőződésben, hogy a majoritás kivánja, miután ennyire ért már az ügy, állásukban maradtak, s a magukra vállalt feladatnak eleget tenni akarnak.

A torna-ünnepély megtartásának ideje mindinkább közeleg az elrendezendő ügyek száma nagy, reméllem, hogy mindenki helyén lesz, hogy ünnepélyünk várakozásainknak megfeleljen.

Megnyitja a gyülést.

Az elszállásolási bizottmány elnökét értesiti, hogy Szombathelyről levél érkezett, melyben ujonnan husz résztvevő jelentkezik.

Kéri az egyes bizottmányok elnökeit, hogy komolyan a munkához lássanak. Egy gyülést hivjanak egybe, melyen teendőik sorát áttekintsék. Ők osszák szét a szerepeket, mindenki munkájáért felelős.

Az illető bizottmányok elnökei ezt helyeslőleg tudomásul veszik.

Elnök egy központi bizottmány felállitását szükségesnek látja, melynek számára központi iroda lesz kiszközlendő. — Kell, hogy az érkező vendégek számára legyen valaki, ki felvilágositással szolgáljon.

Rövid vitatkozás után a gyülés ez eszmét magáévá teszi és a központi bizottmány tagjait meg is választja, meghagyván a központi bizottmány elnökének Bauer Miksa urnak, hogy a szükséges helyiségről gondoskodjék. A központi bizottmány többi tagjai: Bachrach Gyula, Hoffmann Mór, Goldschmied Dávid urak.

Több kevesbbé jelentékeny tárgy elintézése után elnök azon inditványt teszi, hogy nyilt felhivás intéztessék városunk lakosságához, melyben az ünnepélyünkön való részvételre megkeressük. — Lehet is reménlünk, hogy Nagy-Kanizsa város lakossága vendégszeretetét a legfényesebben igazolandja.

A gyülés általánosan elfogadja az inditványt, s a felhivás szerkesztésével e sorok irója bizatik meg.

Szóba jött a báli jegyek elárusitási helyei és elhatároztatott, hogy ily jegyeket Scherz Louiza assz., Fesselhofer József, Schwarz Adolf és Wajdits József kereskedéseikben lesznek kaphatók.

Hosszasb vita után, a zászlófolavatás helyéül a felső templom előtti tér fogadtatik el. Az egyes bizottmányok ismertető jelvényeit illetőleg elhatároztatott, miszerint az elszállásolási bizottmányé — kék, a bálbizottmányé fehér, s az ünnepély rendezőségé piros legyen.

Elnök tudomásul hozza, hogy a tornajelvények már megérkeztek, és Milhoffer urnál kaphatók.

Röviden kivonatban közlém az egyes részleteket, s midőn ezeket figyelembevétel végett a t. közönségnek ajánlom, s nem titkolhatjuk el magunktól, hogy az egyes bizottmányok valóban páratlan buzgalmu működése reménylenünk engedi, miszerint az ünnepély meg fog felelni az ügy méltóságának, meg fog felelni különösen, ha az idő kedvez azon várakozásnak, melyet mindnyájan benne helyzünk, s ha az erkölcsi siker fényes lesz, ez nem csak a tornaegylet érdeme lesz, hanem városunk és városunk lakosságának érdeme, melyet e helyütt is tisztelettel kérünk fel, hogy nagybecsü részvétével támogassa a torna-egylet igyekezetét, s azon páratlan vendégszeretettel fogadja vendégeinket, mely vendégszeretet egyik legnemesb tulajdona a magyarnak a haza minden részében és a nép minden rétegében.

Nagy-Kanizsa, szeptember 1. 1870.

HOFFMANN MÓR,
ügy. titkár.

A nagy-kanizsai torna-egylet nagy torna-ünnepélyének

tervrajza.

Szombaton, szeptember 11-én.

1. Az ünnepély kezdetét reggel 10 órakor taraczklövések fogják jelezni.

2. Délelőtt $11\frac{1}{2}$ órakor a nagy piaczon gyülekeznek a helybeli torna-egyletnek és dalárdának tagjai zászlaikkal, és a tornanövendékek, — innen pontban 12 órakor zene mellett a pályaudvarhoz indulnak, ott bevárják a vonatok beérkezését, és miután a vidéki egyletek küldöttségei üdvözlettel fogadtatnának, azokkal együtt ünnepélyes bevonulás a városba (a „Zöldfa kert"-ig), hol a vendégek most szállásaikba vezettetnek.

3. Délután 4 órakor zene a sörház kertben, hol az idő egész estig a

vendégekkeli ismerkedésre és tetszés szerinti mulatságra használható fel.

4. Este 8½ órakor fényes bál a „Zöldfa"-teremben. — A szünidő alatt tombola játék, melynek értékes nyereményei mind tiszta ezüstből lesznek.

Vasárnap, szeptember 11-én. 5. Délelőtt 10 órakor a gymnasium termében gyülekeznek a helybeli és vidéki torna-, tűzoltó és dalegyletek tagjai zászlajkkal, — innét levonulnak a zászló felavatása helyére a felső templom térrę, hol a szószék emelvénye körül rendezett felállítást vesznek.

6. A zászló felavatásának cselekvénye pontban 10½ órakor egy kardallal fog megnyittatni és az ünnepi beszéd megtörténtével ismét egy kardallal fog befejeztetni. — Ezután a város főbb utczáira terjedő körvonatban leend az ujonan felavatott zászló a t. közönséggnek bemutatva.

7. Délután 2½ órakor dobszó által fog jel adatni a tornászok összejövetelére a közös gyülhelyre t. i. a nagy piaczra, honnét l e g k é s ő b b 3 órakor rendezett sorokban a dísztorna helyiségre indulnak.

8. Rövid pihenés után megkezdődnek a szabadgyakorlatok (Freiübungen) melyek befejeztével a kiszabott időig tetszés szerinti eszköz-gyakorlatok (Geräturnen) vehetők elő.

9. Minekutána a pályázók a legfellebb 5 tagból álló biráló bizottmány személyeiben megegyeznének, következik a versenytornázás; ennek közelebbi módozatai egy különös szabályzat által fognak megállapittatni.

A versenyzés következő eszközökön és díjakért történik:

a) a nyujtón 1-ső díj egy sovereign,
„ „ 2-ik „ „ arany,
b) a korláton 1-ső „ „ napoleon d'or,
„ „ 2-ik „ „ arany,
c) a magasu. 1-ső „ „ arany,
„ „ 2-ik „ „ ezüst torna-jelvény.

A díjak hölgyek által fognak átnyujtatni; — az elismerő oklevelek is a szinhelyén fognak kiállittatni és a nyerteseknek kézbesittetni.

10. Este 8 óra után kezdődik a fényes banquett, melylyel az ünnepélyek sorozata befejeztetik.

Kedvezőtlen idő esetére a pontok 6, 7, 8 akként változnának, hogy a zászló felavatása délután 2½ órakor a „Zöldfa"-teremben történnék, és utánna ugyanott a 9-ik pont szerinti versenytornázás is tartatnék le.

Belépti jegyek: A bálra előre váltott jegyekkel **1** frt. o. é., a bálra este a pénztárnál **1** frt. **50** kr. A dísztornahelyiségre **30** kr. Katonáknak **15** kr., gyermekeknek **10** kr.

Hol és kiknél lesznek ezek, valamint a banquett-jegyek előre válthatók, majd annak idejében falragaszok fogják hirdetni.

Meghalt a földitöktől

(Bryonia alba.)

mint kontár gyógyszertől.

Folyó hó 28-án délután 6 órakor beteghez vittek egy órányi távolságra, a mire a ház kapuhoz érkeztem, a szenvedő bevégezte végvonaglásait, tehát meghalt. Visszahagyott siránkozó özvegyet s néhány árvát.

A mint a halál nemét és okát fürkésztem, értésemre esett, hogy a beteg másfél hét óta szenvedő, szenvedett pedig harmad-napos váltó lázban és vérhasban a nélkül, hogy orvosi segélyért folyamodott volna, elmulasztá tehát a kellő segélyt annak ellenére, hogy egyike a legvagyonosabb földmüvelőknek.

Körülleső orvos helyett asszonyokat hallgattak meg és azok javaslatára földi tököt (Büdös gönyét. Bryonia alba) főztek ellenszinül; a beteg e főzeléket elköltötte, s csak hamar rendkivüli hasesikaráz, székletétrei tolakodó kényszer közt oly végből vérfolyásba esett, mely pár óra mulva halálát okozta.

Igy jár a könnyelmü, ki fösvénység vagy előitélet folytán elfordul az észszerü tanácsadótól.

A f ö l d i t ö k gyepük, kert kerítések körül füllelhető, virágai fürtösök, levelei 5 karélyuk, fürészesek, pettyesek, sömörösök, érdesek, bogyói feketék; szára kapaszkodó, gyökere répás, kedvelt gyógyszer a kontár világban.

Friss minőségben oly erőszakos izgatással hat a belekre, hogy annak elővigyázat nélkül adott adaga rohamteljes és csikaritó fájdalommal szöveményezett bélürületet okoz, mely életveszélyes béllőb, és végből erepedést hoz létre. Tehát élesen izgató, magas foku hasmenés a hatása, melynél fogva nem kontár, hanem igen elővigyázó orvos kezébe való oly növény, mely midőn egy tanulatlan kezei közt mint méreg, a szakértőnél, mint hős gyógyszer tekintendő.

Tudomás és mihez tartás végett felemliti

N.-Kanizsán 1870. aug. 20-án.

TERSÁNCZKY.

A spandani fegyház.

(Poroszországban.)

Berlinből vasuton egy óra alatt juthatni Spandauba, mely város a Spree partján katonai erődöt képez. Ezen városban a jogászra nézve hasznos időtöltést és tanulmányozást nyujt a nagy orsz. fegyház, mely a 600 éves gróf Lynard féle kastélyból lett átalakitva a XVII-ik század közepén.

Ezen fegyházat mi jun. 26-án látogattuk meg az igazgató Held ezredes ur kiséretében.

A fegyencek létszáma e napon 761 volt, holott a helyiség csak 690-re van beosztva. E fegyház csak a férfiak részére alakittatott át és itt az 5 évtől életfogytiglan elitélt fegyencek zárják be.

A börtön rendszert hallgató rendszernek lehet nevezni, a menyiben itt a beszélgetés tiltva van.

A fegyencek két osztályra sorozvák a mint jobb vagy rosszabb viseletüek, jogaikra nézve azonban egyéb különbség nincsen, minthogy az első osztályból a második osztályba visszaesők 6 hónapig nem élvezik a külön étkezést, t. i. saját kereseményökből jobb tápozásukra mit sem költhetnek.

A nagy udvaron végig haladva legelső szemlétárgy volt a kenyérház, itt egy napra 900 font kenyér szolgáltatik ki a raboknak, ugy hogy az egészséges fegyencek egy fontot, a nehéz munkások pedig ehhez pótlékul még 12 lat kenyeret kapnak, 1 font kenyér ára 1½ garas, mely mintegy 7½ krt tesz ki, a beteg fegyencek csak 21 lat kenyeret azt is fehérebbet kapnak. A kenyérkiosztás nagy ruhás kosarakban történik a hány állomásra van osztva a fegyház, anyi kosár van készen az állomás bélyegével ellátva, igy jun. 26-án 63 kosarat láttunk kenyérrel megtöltve.

A kenyér szeletezés és kiméréshez szelő kézgép és mérleg tartozik. A sütést izletesnek találtuk habár ezen táp bérletbe volt is adva.

A kenyérházból konyhába lehet jutni, mely köszénnel füttetik. Látogatásom napján burgonya ártorfli leuczsével volt készitve, melyből minden fegyenczre egy quart adatik és a kiosztás könnyitésére faedények vannak, melyek a mérték után zobernek neveztetnek és mindegyikbe 50 quart megy be.

A burgonyából ¼ metz számittatik egy fejre s egy napra. Látogatásunk alkalmával a 761 emberre 24 Scheffel volt kiadva, mivel a burgonya jobb minőségü volt különben a roszszabból többet kell venni. Itt a tápozás házilag történik és minden fegyencz a déli vastagételen kivül reggel és estve ¾ quart levesben is részeltetik. Hus hetenkint csak kétszer adatik 3—3 lat számitvan egy fejre, a négy nagy ünnepen pedig nagyobb adagok adatnak ugy hogy évenkint csak 12 font hus jó egy fejre, mert Poroszhonban a hus fontja 5 garast (: 25 krt :) tévén ki, mint drága eledel a rabok számára kivételkép adatik. Általában a kenyér tápra van legfőbb figyelem, mely nem mondható komisznak, ilyet maga azon elv tiltván meg, hogy a nagy időre elitéltek komisz kenyeret nem emészthetnek meg. A betegek 3 lat hust könnyü kenyeret és a jobb ételből egy quartot nyernek naponként.

Az egészséges fegyencek étkezése naponta és fejenként 2½ a betegeké pedig 3½ garasba kerül.

A mit az intézet itt bevesz, azt naponként 3½ garassal kell pótolni, ugy hogy évenként 28—30,000 tallérral kell fedezni a kiadást. Egy fogoly 50—60 tallérba kerül.

A tápezikkek submissio utján szerezteznek be és pedig successive t. i. a tápos bérlő, ha a lisztkészletet p. o. 600 mázsát a hetes számból 6 frtjával mázsáját szállitani elvállalta, azt ugyanazon árban és pedig nem egyszerre, hanem a szükséghez mérve havonként utalványilag előirt menyiségben tartozik szállitani.

A fegyelmi bünösök tápozása 1½ font kenyér és két lat sóból áll.

A mosókonyha és ruhaszáritó közönséges.

A m u n k á l t a t á s t véve az itt legnagyobb mérvben szivargyártásból áll, egy fejre naponta 6 ezüst garast fizet az entrepreneur, ide a legjobb viseletü fegyencek alkalmaztatnak, ki közülök naponta 250 szivart tud elkészíteni preminmot kap. Minden munkanemből különben rész dijat az állam ad p. o. a 6 garasból egy garast kap a fegyencz „Verdienst antheil" néven. — A ki takarékos és a Sparpfenigjén jobb élelmet p. o. vajat vagy élvezetre dohányt. Pensum nincsen?

Egyéb munkák czipő varrás, asztalosság, haugjegynyomdászat, aranyozás, szabósság stb. Házi munkát teljesitett 179, beteg volt 66, illetőleg anyi személyre volt orvosi rendelettel beteg táp kiszolgáltatva.

Börgyártáshoz a legerősebb testalkatúakat alkalmazzák.

A divat képek szinezéséhez az ügyesebb fegyenczek alkalmaztatnak 75 db. képet kell egynek kiszinezni, de van olyan ki másik 76-tot is elkészít és azért 29 kr. a jutalma, itt jutalommal serkentik a munkást, nem büntetéssel, 24 munkás közül fele érdemlett ki jutalmat.

Képfaragással 34 egyén foglalkozik és igen ügyesek voltak.

A fegyelmi büntetések abból állanak, hogy a szabályok ellen vétő magán fogdába veittetik, viz és kenyéren tartatik, vagy oly sötét zárkába jó, melynek ajtaja és ablaka ki van vatázva hogy kiabálása eltompüljon. A kisebb bünösnek kedvencz étele, p. o. vaja, virslije vagy élvezetre szánt tubákja vonatik el. A nagyobb kihágás veréssel is bünhesztetik, de nem többször mint tizenkétszer évenként.

A munkás rabnál már az ételelvonás nem használtatik. Az úgynevezett „Latten Strafe" (lészpadlózat) csak 14 napig tarthat egy huzomban, közben 4 napig szalmazsák adatik be, és a böjt helyett meleg étel.

Az alvószobák a padláson vannak és közösek, a folyosók padlózatai olaj festékkel vannak bevonva, úgy néznek ki mintha visszakolva volnának.

A f ü r d ő h á z 11 külön fürdő helylyel s káddal van ellátva.

I s k o l a osztályokra van osztva, az érkező fegyencet a tanitó itéli meg melyik osztályba való, a müveltebbek már nem iskoláztatnak, mások két évig is tanittatnak, azon tul nem, mert ez elég idő arra, hogy megtanulja az előirt tudományokat, ha pedig nem volt képes annyi idő alatt a folyamot befejezni érdemetlen lett a további vesződségre. Tanitó egy van.

A k ö n y v t á r a felügyelete alat áll, 2000 db könyv van rendelkezésére, Hetenként egyszer osztatik ki könyv és pedig a felügyelők kezéhez, kik az olvasni valóka állomásonként osztják ki. A könyvtár segéd egy volt hivatalnok fegyencz, kinek állitása szerént a könyvek piszkolódnak de nem veszznek. Itt technikai beosztás van p. o. az elbe szélő könyvek veres kötésben, a történelmiek zöld, tanuláságosak fehér misiok stb. kötésben vannak, ugy hogy szinök után lehet tudni általános tartalmukat.

A v i l á g i t á s. Ezen fegyházban naponta nyáron 8, télen 70 font olaj kell világitásra

Folytatás a mellékleten

TÁRCZA.

Emlékezem . . . .

Emlékezem: a nevelőházban
Alig vertem le még-csak fris porát.
Bucsuztam — és aztán elindulék. — —
Hova? miért? n e m t u d t a m é n o k á t.

Utamban jó ismerők akadtak,
Kérve, intve, hogy ne mennék tovább;
De bucsuztam, s aztán elindulék. —
Hova? miért? n e m t u d t a m m é g o k á t.

Előttem áll egy szép huszár csapat;
S millió üdvözöltem parancsnokát:
Kreimben végig csörgött a vér. —
Keblem szorult, — de n e m t u d t a m o k á t.

Hadi tanban — — ellenség torkában
Porró lászal vártam a nyilt csatát.
A b r ö m n e k e l ő k ü n n y e p e r g e t t
A r c s o m o n v é g', — de n e m t u d t a m o k á t.

Szörnyű nap volt; tombolt a harczmező. —
Megfujták a vészt jósló trombitát;
S rohant a had — — az ellenség futott;
S én kacsaztam, de n a m t u d t a m o k á t.

Emelkedett a hír és dicsőség; —
S midőn keblem' egy golyó fürta át,
Menyországot képzelve magamnak
Veszélyjék, — de n e m t u d t a m o k á t.

Csorbossra fodta a sebhely ujat,
S élhettünk a hon minden bajnokát.
Oly végzetes volt az' óra nekem. — —
Vérem folárádt, — s n e m t u d t a m o k á t.

Mint Árpádjam, ős a hős magyarhad
Szép csatákat vert vezétlyin át,
A hős s z i v a v a r, hős e l v e s z e t t a h o n,
Szabadjam, — de n e m t u d t a m o k á t.

Két évtized zajlott azóta le,
S a cser visszanyerte a koronát.
S hogy még most is oly n a g y a h o n f i b ú,
Oh most érzem — m o s t t u d o m c s a k o k á t.

N e m z e t s z a b a d d á s o h s e m v á l h a t i k,
M i g t e l K i s ü t é t é s g f o g j a k e r ü l,
S m i g p á r t v i s z á l y — e z á t k o z o t t d a e m o n —
S z e n t j o g a i n b i t o r h a t a l m a t ü l.

Sz. A.

Bukott tervek.

Eredeti beszély,

irta Egyházasbükki Dervarics Kálmán.

(Folytatás.)

Az elbaló lámpafény vegyonaglásának utolsó perczében kisérteties árnyat és világást vetett egyszerre a jelenetre, a kiégett mint a lefutott csillag.

Hogy a feltartóztathatlanul repülő időnek szellemét utolérjük, szükséges lépteinket kétszeresen s egy egész havat pillanat alatt átélni.

Rohitschi fürdőben vagyunk.

„Mennyi élv, mennyi szórakozás kinálkozik e gyönyörü tájjal szegélyezett fürdőben? Menynyi kalandnak nyilik tér? Hány ifjui kebelnek alvó tüze nem gyul lángra ez olympi körben? Ah ki tudná megmondani, valljon itt évenként hány szív nem törik meg a jéghajon, mely halálvészként vonja körül a csábitó villik keblét?

Azonban ki e fürdőben anyagi élvoket, szünet nélkül ujjongó mulatságot keres, az kerülje e helyet, melyet a teremtő ugy látszik a világ szervezésekor a kór és szerelem üditő és üdvözitő helyéül jelelt ki.

Az igazgatói lak ajtajában két ifju találkozik; rózsa éveikhez magasztos és fellengző remények csatolvák, s ha közelebbről szemügyre méltatjuk őket, nem csalódunk azok egyikében Tomkny Gézát felismerni.

Légy üdvöz barátom — mond Géza az ismeretlennek, kit Radievits Charitonnak nevezünk ezentul — kezet nyujtva: régen vagy már e fürdőben?

Nem; csak két hét óta.

Találkoztál e már Gábrielával? kérdé Géza továbbá.

Akárhányszor — válaszolá Chariton.

Tudod hol van szállva?

A fürdőépületben.

Ugy hát sietek, már esti hat óra, s pedig még ma okvetlenül beszélneni kell vele.

Hiába fáraszto magadat, nem találod már szállásán!

Ah! s te tudod, hol van? ez gyanut szül, — de mondd meg csak barátom, hol találhatom fel őt?

A tombola — játéknál! volt a felelet.

Valóban?

Igen.

Ugy Isten áldjon Chariton! végzé Géza, s elrohant.

Szegény szerelembohó! kacagott utánna Chariton.

Géza a terembe lépett, melyben a játék folyt.

Hosszu asztal küzül tömérdek játszók ültek mindkét nembeliek; mindegyikének arczára a nyervágy ördögu nyomta rut bélyegét, kivéve azon keveset, kik tán kalandvágyból jöttek e helyre, vagy tán a titott szerelem magnese vonta őket oda azon reményben, hogy ideáljai is ott megjelenvén a szemeszédet e feszült körben, hol lelke s figyelme tán mindenkinel az elébe tett számzott lapra van lebilincselve annál szabadabban folytathassák; vagy ha sors tán éppen tőszomszédokká tette őket, lelkei legközelebbi rokonságát, s a forró szerelme egy hevés kézszoritásban fejezzék ki.

Oh a szerelem örökké számit, tervez, ha nem leggyakrabban megesik, hogy a sors zsarnok biró szoszélye kereszted huz annak terve s széttépi ezt.

Géza szemei csakhamar feltalálták Gábriélát, s ah! éppen mintha a sors hálójába akarnőt uralni szemeik olvadozó tekintete találkozott.

Gábrielának aztán feltünő zavar mutatkozott, mely abba egy marok vért vetett.

Géza közeledék, oly közel volt már, hogy Gábrielának lágy susogását is meghallhatá megdöbbent á susogásra, megállt, nem hitethet el önmagával sem, hogy e susogás Gábrielát jön, s igy ismét közelebb lépett.

„Ne közelits, mert elvesztem." susog Gábriela, s szemei az ép átellenben álló Réde mord tekintetével találkozták, mit azonba Géza, kinek szemei csak a gyönyörü Gábriélá függtek, észre nem vett.

Ah! sóhajtá Géza, — de mond, mikor t[illegible] látkozhatok veled?

Holnap délelőtt! susogá Gábriéla.

Hány órakor?

Tizenegykor.

Hol?

A fürdőlak 12-ik sz. termében, de mo[illegible] kérlek távozzál, mert elvesztem.

Ah! sóhajta az engedelmes fiu, s eltávozo[illegible]

nyáron ég 64, télen 450 lámpa és pedig nyáron nyelez, télen 13 óra hosszáig. Azon kívül 242 gázlámpa van, melyből nyáron 45 van használatban.

A templom igen egyszerü.

A Higenie, hogy milyen legyen a levegő, élelem stb nincs előirva, de jobb még is mint a katonaságnál, itt 2% a halálozás, naponta 35 a beteg létszám, igy 5%.

Mig a berlini Moabiti fegyházba a felügyelők a hamburgi Rauhehavi tagjaiból valók, itt ezen szenteskedő az igazgatóság ellen is kémkedő és szerzetőkkel correspondealo tagok helyett katonák alkalmazvák. Még a Moabiti fegyház confessionelle Anastalt, hová protestáns — egészséges és nem visszaeső fegyenczek jönnek, addig ide a vegyes vallásu elesték adatnak be.

Itt az igazgatón kívül van munkarendőr — gazdászati, — számfelügyelő, titkár, házigazda, felügyelő s 41 alügyelő, két munkavezető.

A pénztárrevisiot a porsdami kormány hivatal tartja, hibás az nogy a gazdászati és számtartói állas egy személyre van ruházva.

A feljelentéseket a felügyelők a rendőri felügyelőhöz és az igazgatóhoz adják be, hetenként kedden és pénteken d. u. vannak a kihallgatások, első sorban jönnek azok, kik büntetést érdemelnek, ezután kik meghallgatást kértek. Az igazgatóság ellení netáni panaszokat a négyhetenként egyszer megjelenő bizottmány veheti fel.

A felügyelők állomásaikat részint hogy önkényt ne gyakoroljanak, részint betegség elkérülése miatt változtatják.

E fegyházban 291 fegyencz volt élethosszíglani időre bezárva.

Rokkant állomás van 21.

RESŐ ENSEL SÁNDOR.

Hirek a csatatérről.

Steinmetz p. tábornok a hadparancsnokságról letétele megczáfoltatik Berlinből. — Egy fr. lap a p. király életheni elfogójának egy millio frankot, minden egyes német fejedelem elfogójának 100,000 franknyi jutalmat igér; csak rajta, mindannyi hauptreffer! — A kis Vitry aug. 28. megadta magát a p.-nak, 16 ágyu volt benne — Ez nap Verdun nemzetőrsége 10 ezer p. visszavert. — Pfalzburgnál és kétszer visszaverték a poroszokat. — A p. Mac Mahont Belgiumba akarja szoritani. — A rheimsi indóháznál egy porosz mérényletet kisértett meg Mac Mahon ellen, kétszer rálőtt de nem találta; a tettes elfogatott. — Egy caid érkezett Parisba s 20 ezer kabyllovast ajánl fel saját költségükön kiállitva. — A fr. országi lengyelek lengyel legiot akartak alakitani, de Palikao nem fogadta el. — Frossard és Bourbaki fr. tábornokok megvétnak sebesülve. — A „Newyorker Handelszeitung“ egyik számát igy czimezé: Vilmos p. király ő felségének a tuilleriakban, Páris. Ha még meg nem érkezett, poste restante. — Mac Mahon Metz felé nyomul. — Német sebesültek három napig isa csatatéren feküsznek minden segély nélkül. — Strasburg ellen a p. heves tüzelést folytatnak. — A Busaney alatt 27-én folyt ütközetben a 12-ik fr. vadászezred tönkre tétetett. — Parisban 60 ezer rendes, 300 ezer nemzetőr van fegyverben.

— Palikao állitása szerint 1,000,000 fr. kezében van fegyver. — Metzben 20 ezer fr. sebesült van, köztök a kórházi láz tört ki. — A p. Metz ostromlására 400 nehéz ágyut szállitottak. — A fr. földön 600 czeren felül levő német csapatok vannak. — Beaumontnál Mac Mahont a szászok és bajorok Mouzieig visszaverték. — Keller a fr. kamarában a p. magukartásának megitélését Strasburg irányában Europa utálatára bizza. — A p. hadiköltsége naponta 10 és fél milio frank. — A p. királyi herczegek s tábornokok haditanácsot tartván, egyhangulag azon véleményben voltak a hadvezérek, hogy a megháditott területen toglaljanak állást s erősitsék magukat a Mosel jobb partján, de az öreg király mondá: én Párisba akarok menni, hogy nem sokára lábam előtt lássam a párisi kérkedőket.

— Lapunk bezártakor érkezett távirati hir szerint Mac-Mahon sebesülve van, 80,000 katonájával megadta mágát. **Napoleon császár elfogatott** s a porosz király elé vitetett. A küzdelem 3 napig tartott.

Metzi mészárlás.

A második német hadsereg főhadiszállásán készitett kimutatás szerint a Metz ineletti három csatában a következő ezredek csak nem teljesen felaprittattak:

I. A hetedik hadtest: 13 gyal. ezredből csak 18 legény, s 1 tiszt maradt. 73. gyal. ezredből csak 44 legény, s 3 tiszt maradt 37 gyalog ezredből csak 8 legény, s 2 tiszt maradt, a 7. gyal. ezredből csak 19 legény, s 2 tiszt maradt 15. gyal. ezredből csak 12 legény, s 6 tiszt maradt.

II. Az első hadtest: 10 drag. ezredből 18 legény, s 4 tiszt maradt 44. gyal. ezredből 32 legény, s egyetlen — tiszt sem maradt.

III. A tizedik hadtest: 10. gyal ezredből 8 legény s egy tiszt sem maradt.

Itt a számok elég világosan beszélnek. Csak a felapritott ezredek majd 30,000 ember vesztességet tüntetnek fül; mekkora lehet még a csak megtizedelt és ötödölt ezredek vesztségeinek száma!

Most tekintetbe véve, hogy a hadseregben 327,800 családatya szolgál; legalább 260,410 nő és 470,530 gyermek vár eltartásra, kiknek semmi támaszok nincs a csatatérre vitt atyán kivül. Hány asszony jut a fennebbi számok arányában a háboru alatt özvegységre, s hány gyermek árvaságra?

Berlinből a metzi csaták vérengző voltára vonatkozólag következőket irnak:

„Ama végtelen sok áldozatok, melyekbe a hadjárat már eddig is került, nem anyira a veszteség-kimutatásokból, mint inkább a napi tapasztalásból ismerhetők meg. Az utczákon a nyilvános helyeken és a magánköröklen mindenütt levert, sötét gyászba öltözött alakokkal találkozik az ember, kik egy, két, sőt három családtag elesté gyászolják.

Minden Franczia ország ban levő tábori kórházunk tele van sebesültekkel, sőt már a magánházuk is a csatatér egész vidéken megteltek. A Berlinbe érkezett sebesültek számára szintén már nem elégségesek a nyilvános kórodák.

A napokban a tempelhofi mezőn egy nagy 2500 ágygyal biró barak kórházat épitettek, s ezen helyiség már mai napig annyira megtelt sebesültekkel, hogy az állatkertben uj nagyszerü kórházat akarnak, röktönözni. Sebesültek legnagyobb rész[illegible] metzi csatákban érte a szerencsétlen sor[illegible]

A franczia haderő.

A most szervezett franczia haderőt Bazaine és Mac-Mahon seregein kivül — a következő testek alkotják: a nőtlen vagy gyermektelen régi katonák, a kiket ismét zászló alá hivtak, s a kik 25—35 évesek, s akiknek száma 200,000 főre tehető. A 100 gyalog ezred 4-ik zászlóalja már szervoztetett, s ezek 38 ezredet, körülbelül, 70,000 embert tesznek. Az 1869-ik korosztályból 90,000 ember van együtt gyakorlat alatt 14 nap-óta, s ezek pótolják az elesetteket. Ezek mögött áll a mozgositott nemzetőrség 500,000 emberrel és az 1870-ki korosztály ujonczaival, a kik mindössze mintegy 300,000 fiatal emberből állnak. Végre mindezekhez számitható a helyben álló nemzetőrség, mely egyedül Párisban 200,000. De az még mind nem elég. Párisban van még 10,000 tengerész tüzér, 6000 vámőr, a párizs-városi rendőrség, 100,000 tüzoltó és [illegible] Franczia[illegible]országból, a kik mind kiszolgált katonák. Vannak még önkenytes vadászok, mező őrök stb. Ennyi erő Paris vármüvei közt csak szembeszállhat a koronahercczeggel. Mac-Mahon és Bazaine seregei majd adnak elég foglalkozást Frigyes-Károly hadseregének, a mely — mint hallatszik — már két hadtestet a koronahercceg segitségére küldött.

Heti szemle.

Szept. 3-án 1870.

Pestváros jövőévre iskolaépitési czélokra 235 ezer forintot fordit. — Liszt Ferencz vége Ollivier exministerelnök Szegszárdra váratik. — A párisi nagy operában a közönség a „Marseillaise“ után a franczia „Rajna-dalt (Le Rhin) kivánta. Az igazgató bocsánatot kért, hogy nem lehet, mert a dal még nincs betanulva. „Mit! — kiálta rá páholyából az öreg Girandin — hát önöknek több idő kell a Rajnát betanulni, mint nekünk azt ellogalni!?“ Természetesen viharos taps és éljenzés követte szavait. — Ujabb tudositás szerint Eperjesnél fontos erősitményeken erősen dolgoznak. — A föld. ministerium kezdeményezése folytán Pesten nov. 3—12 napjain egy-egy ezer frt. államdijjal kenderkiállitás rendeztetik. — A magyar országgyülés — hir szerint — szept. 20-ára össze hivatik. — A Pesti dalárünnepély deficitje 10 ezer forint. — Sina báró a p. kormánynak azon ajánlatot tette, hogy a trencsén-tepliczi fürdőtulajdonán 3 ezer p. sebesültet ingyen vesz ápolás alá. — Egy berlini posztó gyár főnök levelet irt Pestre, melyben tudatja, hogy 2 fia s 5 veje a csatatéren halt el s 23 unokaja vigasztalásával ugy el van foglalva, hogy a gyári expeditióra nem sokat figyelhet. — Bukurestben a vörös part ismét zavarog. — Aradmegye főispánjaul Aczél Péter van kiszemelve. — Az orth. izr. a felső vidéken imákat rendeznek a franczia győzelmért. — 1871 jan. 1-től a pesti lánczhidon kezdetét veszi a dijnélküli átmenés. — Helfy Ignácz a Majlandban megjelenő „Magyar-magyar“ lap szerkesztője a szentlőrinczi kerületben képviselőnek nyilvánitatott. — Az „Ellenér“ szept. 16-tól kezdve nagy alakban jelenend meg. — Az orosz trónörököst Bécsbe várják. — Henrik főherczeg nejét Hoffmann asszonyt a bajor király Weideck grófnő név alatt nemességre emelte. — Rodich tbnok. Dalmatia helytartójává neveztetett. — A királynő szept. 15-én jő Pestre. — Casanova állatait a pesti állatkert 6000 frtért megvette. — Ifj Marasztoni József Pesten a dalárünnepély coritusainak arczképesarnokát adja ki; ára 1 frt. — A nagyszőllősi plébános lovait aug. 24 ejjel ellopták, a feljelentő 50 frt. jutalmat kap. — A magyar jogász-gyülés szept. 25-én tartatik. — Gr. Széchenyi István „Blick“jének magyar forditása 6 füzetben megjelent, ára 3 frt. — Budán egy drótos tót a Dunába ugrott. — Magyaróvárott a gazd. tanintézetbe egy lengyel grófnő is beiratta magát. — Az aradi gazd. egyesület kiállitását szinte elhalasztotta. — Honvédek az évi gyakorlatok alkalmával polgári ruhában is megjelenhetnek. — Kolozsvárott egy 11 éves tiu töltött fegyverrel játszván 3 éves testvérét agyonlötte. — Győrmegye eltiltotta a kóborló czigányoknak a megye területén való átvonulását. — Lugosi gör. kath püspökké Olteanu János titkár sz. székfőnlök neveztetett ki. — Báró Weitenfeld őrnagy Prágában a napokban ülte 100-dik születésnapját. — Wagner Richard aug. 25-én tartá esküvőjét Liszt Ferencz leányával Suzenban. — A k. sz. mártoni plébános házánál egy szőlővenyige egy láb és négy hüvelyk nagyságu szőlőlevelet hajtott. — A kecskeméti nagyprépost egy hó óta el van tünve. — A magyar korona országokban 7,696,947 férfi és 7,731,291 nő összesen 15,429, 238 lakós van. — Pécsett a katonaság közt a váltóláz uralg, boradag rendeltetett a zászlóaljnak. — Wenckheim grófi család Vésztőn 24 hákhelyet adományozott a szabadságharczban résztvett honvédeknek. — Marmarosban egy vén asszonyt s egy utkaparót mint boszorkányokat akart a falu népe megégetni s már égett a máglya, midőn a szolgabiró oda érkezett s megakadályozta. — A bécsi praterben sertésverseny tártatik, belépti jegy 1 frt. páholy 8 ft, — A Batthyány gyászünnep Pestvárosnak 11. 460 frt. 20 krjába került. — A bécsi reichsrath szept. 14-én nyittatik meg.

Hirek

— A zalamegyei gazdasági egyesület által szept. 12-kére rendezett állatkiállitására jelentkeztek: *Hazai tenyész szilaj marha fajból*: Gróf Festetics ollári urodalma 3 db. tehén 6 éves, 2 db. 4 éves üsző, 1 db. 3 éves üsző. Hg. Batthyány kanizsai urodalma több különféle koru s faju állatot. *Külföldi tenyész marha fajból*: Pallini uradalom: 2 db. $2^1/_2$ éves osztricz faj bikát, 1 db. 6 éves osztricz faj fejős tehén, 1 db. 4 éves osztricz faj hasas tehén, 1 db. 2 éves félvér fejős tehén, 1 db. 6 éves félvér fejős tehén, 3 db. $2^1/_2$ éves osztricz faj üszőt. 7 db. $2^1/_2$ éves félvér üszőt, 1 db. $2^1/_2$ éves durhami faj bika. Keszthelyi oszt. fens. gazd. tan

---

Géza álmatlanul töltö az éjt. — Ő forrólban szereté Gábrielát, mintsem hogy a fentebbi jelenet nyom nélkül vonult volna át fölötte. Keblébe a féltékenység daemona fenékig mártotta sebző körmeit, s reménye is oly vékony szálakon-függött mint a trón ölcből elrinasztó damokles kardja.

Gábriela — gondolá magában Géza — bizonyosan csak szeszélyből, vagy éppen csak tréfából határozát őrát a légyottra, hisz neki erre még eddig soha sem volt szüksége, sőt ellenkezőleg Gábrielát igen gyakran meglepte, midőn az nem is várta őt; — valljon miért nem tehetné most is azt? gondolata határozattá lőn, s 11 óra helyett 9 órakor sietett fel Gábriela ölelésére.

A 12. sz. terem ajtajában a kijövő Rédeyvel találkozott.

Géza dühbe jött, a féltékenység ördöge méginkább korbácsolá keblét, s tanácsosbnak vélte ily állapotban az épület tulzó szárnyán alkalmazott lépcsőkön a sétetérre, s onnét szállásra sietni, mihelyt haza ért, bezárkozott, s egész napon sem vala látható.

Azonban az üldözö sas nem egy könnyen bocsátja ki körmei közül kiszemelt martalékját. Gázát kivánczisága az ablakra csalta. Mit a sétatéren látott, dühét még inkább felzaklatá, Gábriela karöltve sétált fel s alá Rédeyvel.

Géza egy lovagló korbácsot ragadott kezébe, s futott le a lépcsőkön, össze vissza járta a sétatér, hisz tekintete egyetlen egy arczot sem hagyott szemléletlenül, azonban Gábrielát és Rédeyt már nem találta ott.

Habozott — azt vélte, hogy csak felzaklatott képzelete tükrözé elébe Gábrielát és Rédeyt s a látvány nem volt egyéb phantomszerü álomnál; de megakarván győződni a felől, hogy csakugyan nem Gábrielát és Rédeyt látta, a fürdői laka ismeretes emelet — osztályába felfutott.

Reményeit azonban szerencsétlen végzete lábaival ismét eltapodta.

Gábriela ajtajában ismét a kijövő Rédeyvel találkozott.

Dühe határtalan volt, felemelte korbácsát s avval Rédeynek arczára csapott.

Rédey pofonvágta őt.

Ah! gyalázatos! kiálta Géza kezéről letépve kesztyüjét, s azt Rédeynek szeme közé vágta.

Rédey elérté a czélzást, némán emelé fel a széttépött kesztyüt, s átnyujtá Gézának.

Mikor? riadt rá Géza.

Holnap hajnalban.

Hol?

Az angolkerti oszlop téren.

Ott leszek! kiálta Géza lovagkorbácsával fenyegetve Rédeyre, s elrohant.

Ragadjuk meg az idő szárnyait, s repüljünk vele tova, nehogy tekintetünk csak egy másodpercig is időzzék a téren, hol két ifju párbajban élet s halálra küzd egymás ellen.

Gyönyörü est van. A lenyugvó nap csak imént vonta össze sugarait nyugatott s a kéleten megjelent hold-uj-világot-hintett a tájra.

A vidgazgatóságban gyors léptekkel haladott egy sötét alak, arczát ugy elfödé, hogy ahhoz a lelevelok közt itt ott áttörő holdsugárak sem férték.

— Nézzünk be Gézához.

Géza ott feküdt ágyán, vastag pólyákkal volt bekötözve jobb kara, melyen Rédey golyója tört utat.

Perczenkint számitotta óráján az időt, oly hosszunak tetszett ez neki; végre elszunnyadott s ugy látszik első álmában is volt, melyből azonban a terem' ajtó nyikorgása felrázta őt.

Ki az? kiált Géza szemeit körüljáratva a kiserteties félhomályban.

A gesztenyésben látott sötét alak lépett ágyához.

Ah! Gábriela!! sohajtott Géza.

S te reám ismertél? kérdé Gábriela, s oda ült az ágy szélére harmatkezét végig simitva az ifju homlokán.

Még kérdezed? felelé lágyan az ifju.

Igen, mert oly rég nem láttuk egymást, s azt hittem, hogy elfeledtél. . . . .

Én, téged? tudod-e Gabriela, hogy az igazi szerelem s a világ csupán abban egyeznek még, hogy egyfkek sines vége, én igy szeretlek téged Gábriela!

Szegény Géza! sohajta a nő.

Ki mondja rólam, hogy szegény vagyok? kiálta felingerülve Géza. — Gabriela? . . Gabriela! ah értem! Ezen sohajod elárulta azon mélységet, azon alacsonyságot, melybe alásülylyedttél, te megcsaltál engemet! szólj Gábriela, ugyse te megcsaltál, te nem szoritsz engemet! végzé megihenvő, hogy zavart eszmeit összeszedhesse.

Hisz nem is szabad tegod szerétnem! válaszolá határozottan Gábriela.

Nem is szabad? de Rédeyt igen, ugy-e?

Rédey férjem.

Férjed? mit hallok; Rédey férjed? értem, ha ha! ha!

Igen Géza — kezdé komolyan Gábriela — Rédey, midőn első felléptemkor a szinpadon látott, halálosan belém szeretett, kért, esdeklett, hogy legyek nejévé. Ismered Rédey szülőit, a gőgös aristocraták soha sem tudták volna elszivelni, hogy egyetlen gyermekük, kinek számára elásott kincseikkel oly ragyelt rózsapályát nyitottak, egy szegény táncosnőt, kinek a hideg dicsőséggel egyebe sincs, vezessen az oltárhoz. Intetteim erre Rédeyt, hosszu véres rajzokban mutatám neki az ösvényt, melyen haladnia kell, ha nejévé lennék, jól tudva, hogy ez esetben szülői őt mindenből kitagadnák, s a szülői laktól számüznék.

Rédeyn mi sem fogott, kértem, esdekeltem néki, hogy hagyjon él, s ne zavarja élveimet, melyeket a szinpad nyujt; az én világom a szinpad volt, még mint gyermekleányt szoktattak reá, s tudod, mily kinos, ha az embernek pályájától, mely neki habár csak keservekot adott is, megválnia kell, s Rédeynek csupán ez volt kivánata.

— Egy esten kisded szobámban ültem magányosan, ajtóm felpattant, s azon Rédey lépett be, láttam arczán az örömpirt végig futni. Megborzadtam. Inkább szerettem volna kétségbeesve, s dühöngve látni őt, káromolva a sorsot, mert igy reményem lehetett volna őt szándokáról lebeszélfetni.

Tudod mit Gabriela? kiálta örömhevülten kezemet ajkához emelve — egy bérkocsit rendeltem, itt künn áll ajtód előtt, jöjj nénjünk, minden perczt, melyet megfontolással, vagy habozással töltesz el, boldogságomból egy egy évtizedet töröl ki.

(Folyt. következik.)

ntézet: 1 db. 3 éves előhasi frislandi tehén 14 hetes borjujával, 2 db. 1½ frislandi magyar félvér üszö. Kovács Ferencz karácsonfai földmives, 1 db. 2 éves kancza csikót.

— Gymnasium. A nagy-kanizsai nagygymnasium VII-ik osztálya nem a most következő évre nyillik meg, megmarad egyenlőre VI osztály. Az érdemes tanári kar szinte legnagyobbrészt megmarad, mire hézve jónak látjuk a városi képviselőségnek a kegyesrend kormány tanácsához intézett következő megkeresvényét közölni: A mint kétségtelen, hogy egyesek-, községek és államok jóléte, s felvirágzása — szellemi fejlődettségüktől függ, s hogy a szellemi képzettség legelső, legbiztosabb emeltyüje a tanárok kezében van; — ép ugy köztudomásu tény, hogy az oktatás tág mezején ez ideig szerzett érdemek orszaian része a tiszt. kegyesrendet illeti, elannyira; miszerint valódi jótéteménykint tekintheti bármely község, ha itjai ezen ihletett rend tagjai biztos vezetésében részesülhetnek. Ily szerencsében városunk is osztozik. S valóban nagygymnasiumunk jelenlegi tanárainak ügyburgosságát és szakképzettségét olyannyira méltányolja összes városi közönségünk, hogy azok között netán történendő változást igen érzékeny hiánynak tekintené; mivel pedig a kegyesrend itteni tagjainak vetélykedő buzgósága, s összhangu működése meggyőződésünk szerint a helyes igazgatásban s tapintatteljes rendtartásban leli okát, gymnasiumunk igazgatóját, ugy házfőnöke Főtiszt. Kottek Nándor és Berzsy Elek urák iránt városunkban általán tanusitott rokonszenv, — s nyilvánitott azon közóhaj, vajha a helybeli gymnasium igazgatása; s vezetése még hosszu időn át ezen különb képzettségü s megnyerő modoru két férfiu kezében maradna — teljesen indokolt. Tudva azt, hogy a f. hó 14-én tartandó rendkormányi gyülés — eddigi gyakorlat szerint a netáni változások felett is intézkedik; egy részről — nehogy tán bármi véletlen körülménynél fogva a kegyes rend helybeli tagjai — különösen pedig a megnevezettek — innét áthelyeztessenek, s ez által kipótolhatlan veszteséget szenvedjünk; — más részt pedig, hogy városi közönségünk hangulatának, — s teljes elismerésünknek kifejezést adhassunk, — inditva érzők magunkat jelen iratunk felterjesztésével ismételten kérni a főtiszt. kormány tanácsot, miszerint itteni tagjait körünkben továbbra is változtatás nélkül meghagyni méltóztassék. Kelt a nagy-kanizsai v. képviselő testületnek 1870. augusztus 13-án tartott üléséből.

— Bánfi (Raimann) Rezső a kedves kis zongoraművészt ő felsége a királyné vette magas pártfogása alá, e legmagasb kitüntetésen örülünk a hiszük, hogy a széptehetségü ifju minél szélesb kiképesztetést nyervén hazai művészetünk büszkesége lesz. Eddig megjelent önálló művei a következők: Bölcső-dal, Tihanyi visszhang és a kecskelovag, 3 jellem darab ára 1 frt. — Egy pár magyar szó, csárdás nm. báró Nopcsa Ferencz a magyar királynő ő felsége főudvarmesterének van ajánlva. — Fantaisie Horváth Gizella kisasszonynak ajánlva ára 1 frt. — „Dann woll ich sein ein Blümlein" dal Csapó Vilmos k. kamaris urnak ajánlva. Az összes művek megrendelhetők Wajdits József zenemű kereskedése utján, ugy szinte aláirások eszközölhetők a művészet egyik lelkes barátnéja Gelsei Gutmann S. H.-né urhölgynél. Ajánljuk a uálunk is hangversenyezett s kösszeadvességet aratott Bánfi Rezső összes munkáit a közönség méltó pártfogásába.

— Festetics György minister ur ő excja gr. Festetics Tasziló ur ő mgával szeptember 1-én délben a barcsi vonattal Kanizsára érkezvén csak délután három órakor mehettek Molnáriba, es idő alatt bekocsikázták a városba s a klinkerut készitését vizsgálták meg. A kövek rosszul égetettsége feltünt nekik s nem tartós jövőt jósoltak a költséges utczának jókarbani létére.

— A honvédzászló felszentelésére, mint halljuk Zalamegye érdemdus szülöttje Kovách Zsigmond pécsi püspök ur ő méltósága kéretett fel. Kossorus leányok a boldogult Sümeghy Ferencz Kanizsa kerülleti országgyülési képviselő leánya Sümeghy Mariska és Hochreiter Hedvig kisasszonyok lesznek.

— Az Ernest főherczeg nevét viselő gyalog sorezred táboroszására mintegy 80 sátor már felállittatott Nagy Kanizsa város északkeleti oldalán s a gyakorlatok ott tartatnak.

— Szinészet. A lefolyt héten szinte szóm volt a szinházba menni, mert nem csupán a szinészeket s üres padokat, hanem dissze-és szépszámu közönséget láthattunk. Köszönet a szinészet pártoló közönségnek, hogy nem engedték e város szégyenére e kis, de jól szervezett magyar szinársulatot teljes bukással elmenni. A három bérletet egymásután, kedd, szerda és csütörtökön lejátszottak. Ma jutalomjátéka van Kraszsnai igazgatónak s holnap bucsuelőadás Ubryk Borbálával. Innen nem Keszthely, hanem Szekszárd várja távosnak hat előadásra.

— A nagy kanizsai torna egylet által kitüzött díjakot f. évi augusztus 20-án Pongrácz Adolf tornatanár vezetése mellett a nagygymnasiumban tartott disztornászat alkalmával Brodman Antal és Dobrin Gusztáv növendékek érdemelték meg s nekik a helyszinén át is adattak; továbbá Böttelheim Alfred, Grümhut Heinrik, Kreisler Miksa és Singer Sándor elis merés nyilvánitással tüntetettek ki.

— Sürgöny furgalom Nagy Kanizsán augustus hóban: Távirdaszolgálati ment 69, jött 58, feladatott 1728, városba jött 1868, átmenő kezeltetett 11952, a kezelt sürgönyök összege: 15675.

— Hymen. Ujlaki Mátyás zalaegurszegi okleveles főtanitó szept. 15-én vezeti oltárhoz Veszprémmegye egyik kellem- s szellemdus hölgyét Szeider Máriát kisasszonyt. Az esküvés Veszprémben történik. Üdvözöljük tisztelt munkatársunkat s a szent frigyre az ég áldását kivánjuk. Ma pedig Hesa János sótárnok ur tartá menyegzőjét a művelt s széplelkü Horváth Lilla kisasszonynyal Radán. Az esküvés Szabarban ment véghez. Tartós boldogságot kivánunk az uj párnak!

— Király ő Felsége a vasmegyei záhlingi r. kath. egyházközséget temploma helyre állitására 150 frtot adományozott.

— Gyakornok vétetik fel Wajdics József könyvkereskedésébe előnyös feltételek mellett; az ifjunak oskolázottnak kell lenni.

Hasznos tudnivaló.

— A gyümölcsfák trágyázását sokan egészen feleslegesnek tartják, de a tapasztalás bebizonyitotta, hogy a nem trágyázott gyümölcsös kertek többnyire csekély és sikínytermést szolgáltatnak, ellenben trágyázott gyümölcsfáknál gyönge termés ritkán fordul elő. A különféle trágyanemek közül alma- és körtefa számára legalkalmasabb a higitott árnyékszéktrágya, szilvafélék számára pedig a keverék korhány-trágya. A trágyázás ugy eszközöltetik legsikeresebben, hogy a fa nagyságához mérve az illető fa körül, vagy körárak vagy több lyuk ásatik és a hig trágya ebbe öntetik.

— Kertészeti kisérlet. Kasseli műkertészek közelebb érdekes kisérlet tettek a vakanddal, ezen oly hasznos s az értelmetlen nép által sok helyen még mindig üldözött állattal. Egy 50 négyszög lábnyi faláda formát megtöltötték földdel, ugy hogy a deszkák oldalt egy lábnyira kiállottak, a fenék teljes áthatolhatlan volt s a vakand és a rovarok ki nem mászhattak. A földbe — aztán bokrokat s különféle kerti növényeket ültettek s miután ezek megbokrosodtak, közel 300 darab mindenféle kártékony féreg, u. m. cserebogár, giliszta, stb. tétetett oda, melyek mindjárt befurakodtak a földbe. Egy idő multa, midőn már a férgek élelmüket kerestek, a vakand is oda tétetett, s röktön elkezdte munkáját. Az eredmény 34 óra lefolyása után megvizsgáltatott akként, hogy a föld finom rostára hányatott; mely csak a homokrészeket eresztő át. Kitünt, hogy már csak 18 darab volt életben a betett férgek közül, a többit 34 óra lefolyása alatt a vakond mind összekereste s megette.

Árverezések.

— Néb. Hertelendy György hagyatékához tartozó 12409 frt 20 krra becsült ingatlan Sümeghen (Zalam.) f. é. september 26. esetl. okt. 26. d. e. 10 órakor.

— Klima János és neje Schifkorn Józefától Schifkorn Ferencz részére lefoglalt 650 frtra becsült ingatlan Csáktornyán (Zalamegye) f. é. sept 19. d. e. 10 órakor.

— Néb. Podturics József hagyatékából Szklapics József részére 40 frt. erejéig lefoglalt 720 frtra becsült ingatlan Pottornyán (Zalam.) f. é. sept. 21. esetl. okt 21. d. e. 10 órakor.

— Szigethy Lajostól Nagy-Cornélia részére lefoglalt 720 frtra becsült marhák Puszta-Magyaródon (Zalam.) f. é. sept. 26. d. e. 9 órakor.

— Zobecz András és Józseftől Lászlók Ferencz részére 217 frt er. lefoglalt 1440 frtra becsült ingatlan A.-Kráyoveczen (Zalam.) f. é. aug. 29. esetleg sept. 29. d. e. 10 órakor.

— Balogh Zsuzsánna ugyis mint kk. Páni és Rozsi gyámját illető 220 frtra becsült bucziföldi és 15 frtra becsült sárhidai ingatlan a helyszinén (Zalamegye) f. é. szept. 19. esetleg okt. 19. délelőtt 10 órakor.

— Orbán István illető 400 frtra becsült ingatlan K.-Tótiban (Zalam.) f. é. sept. 13. esetleg okt. 13. d. e. 10 órakor.

— Tofner Ignácztól Bauer Jakab részére lefoglalt 1500 frtra becsült ingatlan Szigetvárt (Somogymegye) f. é. sept. 12. esetleg okt. 12. délelőtt 9 órakor.

— Hess Emánuel és Wiener Simon kiegyenlitési tömege, tov. Stessel Izrael és neje Terézia illető 7800 frtra becsült nyéki és lakompaki ingatlan a sopronmegyei telekkönyvi hivatalban f. é. sept. 14. esetleg okt. 14. d. e. 9 órakor.

— Kuszép-Chapó András és neje Horváth Trézsitől Németh Antal részére 212 frt 43 kr erejéig lefoglalt ingatlan Dörin (Sopronm.) f. é. sept. 6. esetl. okt. 6. d. e. 9 órakor.

— Pleininger Ruperttől Romvalter Károly részére 740 frt erejéig lefoglalt 2090 frtra becsült ingatlan Ujfalzán (Sopronm.) f. é. sept. 13. esetleg okt. 13. d. e. 9 órakor.

— Bubics Józseftől Frischmann Jakab részére lefoglalt 1750 frtra becsült ingatlan Oszlopon (Sopronm.) folyó f. é. sept. 7. esetleg okt. 7. délelőtt 9 órakor.

— Hadarits Jánostól Ivánesics István kk. örökösei részére lefoglalt 4226 frtra becsült ingatlan Petőházán (Sopronm.) folyó é. september 22. délelőtt 9 órakor.

— Nagy-Pattól kk. Nagy István részére 2690 frt 6 2/3 kr erejéig lefoglalt 35670 frtra becsült ingatlan Csepreg-n (Sopronm.) folyó é. sept. 6. esetleg okt. 6. délelőtt 9 órakor.

— Fister Nándor és neje Rozália Ditrichstein Jakab részére 119[illegible] kr erejéig lefoglalt 1050 frtra becsült ingatlan Czinfalván (Sopronm.) folyó é. sept. 20. esetleg okt. 20. délelőtt 9 órakor.

— Giczy Mihálytól Kokas Mihály részére 165 frt er. lefoglalt 3942 frtra becsült ingatlan Barbacson (Sopronm.) folyó é. sept. 19. esetleg okt 19. délelőtt 9 órakor.

— Goldubics Gáspártól Hajnal Andre részére 50 frt er. lefoglalt 2049 frtra becsült ingatlan Czinfalván (Sopronm.) folyó évi sept. 20. esetleg okt. 20. délelőtt 9 órakor.

— Bagár Jánostól Bagár József részére 86 frt 46 kr er. lefoglalt 400 frtra becsült ingatlan fele Ottócsn (Vasm.) folyó évi aug. 31. esetleg okt. 3. délelőtt 9 órakor.

— Szalvak József és nejétől Janez Gy. részére 220 frt er. lefoglalt 770 frtra becsült német-ujvári ingatlan Vasm. telekkönyvi hivatalban Szombathelyen folyó évi aug. 24. esetleg sept. 27. délelőtt 9 órakor.

USOD.

— Sekwarczenberg Gusztáv város hölvégi lakos ellen. Somogymegye tekénél; bejelentési határidő folyó é. sept. 28. 29. 30. perügyelő Kovátsits Ösztnte. tömeggondnok Király Nándor.

Nyilt posta.

— K. A kolduslügyről irt jeles czikket köszönettel vettük. hozni fogjuk.

— Sz. I. Zala-Egerszeg. Nem jár értte semmi dij; becses igértére számolunk.

„A francia-porosz hadjárat" czimü czikk közlése nem lépjünk keretéhe vala, nekünk csak a száraz hirlapi tényeket lehet registrálnunk.

— R. Pest. E hó közepén.

— U. Megyünk.

— Sz. J. Z. Egerszeg. Nincs semmi nesz, nincs semmi hang, nyugodt az éjmagány sár.

— H. S. Levelünk Esztergomban talál.

Nyilt tér. *)

„Halljuk a szép szót!"

magyar felköszöntő könyv 2-dik kiadása érdekében.

Tisztelt hazafi!

Könyvkiadói feladatomul tűztem ki magamnak, hogy a magyar irodalomban eddig nélkülözött oly kiadványokat létesitsek, melyek által a polgároszztályt mulattatva, erkölcsileg nemesbitve nemcsak az olvasáskedvre felkesitsem, hanem hasznos és czélszerü időtöltést szerezzek. Ilyen egyik vállalatom a

„Halljuk a szép szót!"

czimü tosasztkönyvem, melynek első kiadása alig egy év alatt elkelvén, annak második kiadása lőn szükségessé s roppant keresettsége miatt azonnal sajtó alá kell rendeznem, és pedig tetemesen bővitve; minélfogva hazafias tisztelet- és bizalommal felkérem önt, szivesked jék e vállalatomat, buzgó törekvéseimet elősmozditani s a könyv szellemének tartalmasbitására akár ön által, akár körében mondott tosasztot beküldeni, melyet köszönettel veszek és azt kitelhetőleg dijazni fogom.

Ha netán az első kiadásban jelent meg t. urasigodtól tosszt, és most némi változtatást vagy bővitést kiván tenni, szivesked jék ebbeli nyilatkozatát, valamint az ujabb tosasztok beküldését f. évi szept. 15-ig nálam eszközölni.

Az ujabb tosasztok akár kötött, akár kötetlen nyelven lehetnek, a-vig s élezes tosasztok előnyben részesülnek.

Becses bizalmát s vállalatom iránti nemes figyelmét midőn kérném, magamat s vállalatainat tapasztalt jóindulatiba ajánlottan vagyok

NAGY-KANIZSÁN, aug. 25. 1870.

kész szolgája

Wajdits József,

könyvkiadó.

*) E rovat alatt közöltekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Érdemlő dicséret.

Elismerésem mellett nem mulaszthatom nyilván és köszönetemet kijelentni, Hegedüs István női rajz-tanitó szabó mester úr iránt, a vélem gövid időn tett tanitásáért, — és jó szabályszerü ízlés szerinti készitéseiért, melyeket nekem és tudnivalommal többeknek tett jutányos feltételek mellett, mint alapos szakértőt bátorkodom melegen ajánlani mindazoknak, kik nevezett foglalkozásban ismeretet szerezni óhajtanak.

Boltja N. Kanizsán a felső templom tér: Deodorovics ház 10. dik szám alatt van.

Virág Emma.

Üzleti-hirnök.

— A „HAZA" élethiztositó bank f. évi augusztus havi üzlet kimutatása + Benyujtatott 507 darab bevallás 530350 frt tőkére, függőben maradt a multhónapból 525709 frt tőkére. Összesen 1,056,059 frt. Ebből kiállittatott 400 darab 434,770 frt tőke, függőben maradt 549869 frt tőke, elutasittatott 71420 frt tőke. Összesen 1,056,059 frt tőke. A bank működésének kezdete óta, tudniillik 1867 szeptember 1-től 1870 augusztus hó végéig az összes benyujtott bevallások összege 31. 393. 680 frt, a kötvények összege 26, 893, 645. frt tezz a törlések halálesetek és visszavétások levonása után 17. 013. 435 frtnyi biztositott összeg van érvényben.

— Magyarország és idei összes gabnatermése, ha nem is a hét év előtthez hasonló de még mindig elég tetemes kivitelt engedne, ha a háborus viszonyok nem akasztanák meg a forgalmat. A földmivelési ministeriumhoz érkezett jelentések szerint buzánál 296 jelentés közül 72 jó, 176 középszerü és 48 rossz termésről tudósit, rozsnál 290 jelentés közül 74 jó, 176 középszerü 40 rossz; tavaszi árpánál 280 jelentés közül 128 jó és kitünő, 140 középszerü és 12 rossz. A statistikai számitások alapján ezek szerint következő megközelitő eredmény vonható; buza várható mintegy 54 millió mérő, rozs 28 millió mérő, összesen 82 millió mérő. Ennek ellenében a szükséglet: egy évi fogyasztásra 57 millió mérő, vetőmagra mintegy 12—13 millió mérő, összesen 70 millió, maradna tehát kivitelre 10—12 millió mérő, mi legalább 50 millió frtnak felel meg, ehhez számitandók még a tavalyról maradt készletek, melyek azonban nem igen jelentékenyek lehetnek már.

A husaliszüg oka. Franczia ország Côte d'or megyéjében egy vasutvonal töltéseit fái sóska- (berberis vulgaris) bokrokkal ültették be; a vasut közelében tekvő buza-, rozs- és árpafáldeket ellepte az üszög. A vizsgáló bizottság jelentésébül kitünik, hogy itt, a hol fái sóska nincs, a gabonák nem üszögösök, s egyetlen ily bokor ültetése üszögöt támaszt oly vidékeken, hol addig az a betegség nem uralkodott. Az üszög kis gombája (puccinia graminis) és a fái sóska levelein támadni szokott sárgás gomba- foltok (oecidium berberidis) ugyanazon növényeh különböző alakjai.

Piaczi ár.

Nagy-Kanizsa, 1870. évi augusztus 31-ik napján. Rozs 83—85 font. 4 frt — kr. 85—86 font 4 frt 50 kr. 87—88 font 4 frt 75 kr. Rozs 78—79 font 3 frt 10 kr 79—80 font 3 frt — kr 80—81 font 3 frt 20 kr. Árpa serfüzésre 70—71 font 3 frt — kr 71—72 font 3 frt — kr. Árpa közönséges 65—66 font 2 frt 80 kr. 67—68 font 3 frt. Kukoricza 3 frt 50 kr. 3 frt 20 kr.; Kukoricza olasz (csmquantin) — frt — kr Zab 45—47 font 1 frt 80 kr. 47—48 font 2 frt — kr. Pohanka 66—68 font — frt — kr. 68—70 font — frt — kr. Bab fehér 8 kr. — bab tarka 6 kr Kenyérliszt közönséges 8 frt 50 kr. finom 9.50. Zsemleliszt 12 frt — kr. Linglisz közönséges — frt — finom — frt. — kr. Király-liszt közönséges — frt — kr finom 15 frt — kr. Rozsláng közönséges — frt — kr. finom — frt — kr. Marha-hus fontja 23 kr. Borjú-hus fontja 26 kr. Sertés-hus fontja 26 kr. Juh-hus fontja 14 kr Szalona fontja 41 kr. Zsir fontja 50 kr. Csibe párja 80 1 frt. Kácza 80 kr. 1 frt. Lud sovány 1 frt 10 kr — frt — kr. Lud hizott 2 frt 50 kr. — frt — kr. Pujka frt — — kr. Tyuk-tojás 1¾ kr. kr. Burgonya méreje — frt — — frt — kr. Egy mázsa szénа 1 frt 70 kr; szénа uj frt — kr. Egy köve zsup 10 kr. Szalma 1 frt 20 kr. Ujbor vidékükbeli akója 5 frt — kr. Ó-bor vidékünkbeli akója 8 frt.

A nagykanizsai város tanácsának árjegyzéke könyvéből kiadta **SZIGETHY KÁROLY**, biztos.

Érték- és váltófolyam: szept. 2.

5% metaliques 56.65; 5% nemz. kölcsön —.66; 1860-ki álladálmi kölcsön 90.75; bankrészvények 695; hitelintézeti részvények 254, —; London 125.—; ezüst ágio 125.52; arany darabja 5.92 kr.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról	Bares felé	reggel 4 óra	55 percz.
„ „	„ „	délután 2 óra	25 percz.
„ „	Buda „	reggel 6 óra	— „
„ „	„ „	d. u. 1 óra	22 percz.
„ „	„ „	estve 10 óra	57 „
„ „	Triest „	regg. 4 óra	45 „
„ „	„ „	délben 2 óra	15 „
„ „	Bécs „	regg. 5 óra	30 „
„ „	„ „	éjjel 11 óra	20 „
„ „	„ „	délután 3 óra	30 „
Érk. N.-Kanizsára	Bares „	reggel 4 óra	1 „
„ „	„ „	délben 12 óra	36 „
„ „	Buda felől	reggel 4 óra	23 „
„ „	„ „	délb. 1 óra	45 percz.
„ „	Triest „	estve 8 óra	53 „
„ „	„ „	délben 12 óra	52 „
„ „	Bécs „	esto 10 óra	35 „
„ „	„ „	reggel 4 óra	10 „
„ „	„ „	este 9 óra	40 „
„ „	„ „	délben 11 óra	9 „

Heti naptár.

Szeptember 4-től 10-ig 1870.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	☉ nap
Jézus-ta bajokat gyógyit meg. Luk. XVII, 11—19.				
4	Vasárnap	B 13 Ökrany.	B 12 Róka	
5	Hétfő	Victória	Erős	
6	Kedd	Zachar.	Vida	
7	Szerda	Regina	Regina	
8	Csütört.	Kisasz.	Kisasz.	
9	Péntek	Szent-v.	Adalnár	
10	Szomb.	T. Miklós	Pulcheria	

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**

Segédszerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

H I R D E T E S E K:

Ipar- és kereskedelmi akadémia
Gráczben,

egy magasabb kereskedelmi és ipar-képző intézet

kezdetét veszi folyó év october 1-sején 8 tanévre.

Az iskolának czélja: elméleti- és gyakorlatilag derék kereskedő egyénekké kiképezni.

Tervezete: az iskola két részre osztik, kereskedelmi és ipar-kereskedelmi, mindegyik három évfolyamra; az utóbbiak képezik chemiai és mechanikai osztályt. Ezeken kivül az osztályrészesek fognak három nyelvet tanulni (olasz, franczia és angol). A gyakorlati kiképezéshez van egy mintairoda chemiai laboratoriummal és mechanicai gyakorlattal.

Felvételi feltételek: Elfogadtatnak, kik 14 évet számlálnak és iskolázták az al-real tanodát, polgárit vagy az algymnasiumot. Kik ebben nem képesítettek, ezek részére van egy előkészülő-iskola.

Kötelezettség: A tanulók ez akadémiában elvezik a tanulást mint a gymnasiumban sat., kik az ujabb hadi-törvény szerint egy évi önkénytesek akarnak lenni.

Ösztöndijnzás: idegenek közül ketten lesznek fel véve az iskola vezető tanár és tényczője az ösztöndijazás és tanintézetnek, ugy mint: **Kuhn**, alap. tanúr ur Haydengasse Nr. 4, **Wallnöffer György** tanár ur Klosterwiesgasse 26.

ugy szinte jó családoktól idegen helyről tanulók nyugalmas felvigyázatu ellátásban is részesülhetnek, miről az igazgatóság rendelkezik. Minden tudakolodzásra a legnagyobb készséggel tesz felvilágositást

a kereskedelmi és ipar academia igazgatósága Gráczben

450—3, 1 Dr. **Alvens**, igazgató.

Cs. kir. szab.

déli vasut-társaság.

Folyó évi szeptember 1-től kezdve a kanizsa-barcsi vonalon levő Légrád állomáson a gyorsvonati és teherszállitmányi forgalom nyitva van.

Bécs, augusztus hó 1870.

(456.—1) **Főigazgatóság.**

Megujitó nedv
(Recreati- ons-Fluid)

LOVAKNAK,
Chraust, cs. kir. állatorvostól.

mely a bécsi magas egészségügyi hatóság illetékes szakférfiai s tekintélyei által megvizsgáltatván s a magás kereskedelmi ministeriumnak 1869. év. Márt. hó 5-én 4336.724 számu kibocsájtványa folytán **egyes egyedül mint gyógyszer lovak külső betegsége ellen elismertetett.** Mint kórmegelőzőszer használható a lovak nagyobb kihajtása előtt és után, minthogy ezen szer ismét erőssit s a lovakat megrokkanástól óvja. Több tekintélyektől kiállitott legjobb bizonyitványok ezen gyógyszer eladóinál megtekinthetők

— Ára egy üvegnek használati utasitással **1 frt. 40 kr.**

Klagenfurti állatgyógyszer
lovak, szarvasmarhák- és juhoknak

mely a korneuburgi marhapornál és más szakértőknek által összeállitott készitményeknél sokkal előbbre vonhatóbb mert ez nem egyedül az előforduló kézönséges állatbetegségekben, mint orrfolyás, mirigydag, különféle hurutok sat. gyors és bizonyos segitséget nyujt hanem még lázasabb belső szervedéseknél is legjobb eredménynyel használhatók. Eltávolitja a belek makacs bedugulásait, a vérőcsőér rendszerben háborgatásokat előmozditja a kiés elválasztásokat, és nagy mérvben emeli a tehenek tejelését. Mint kórmegelőszer — tavasszal és őszszel midőn az állatok gyakrabban betegeskednek eredménynyel használhatók minthogy sok betegségek kitörését akadályozza, az állatokat jókedvűekké teszi a szervedési és étvágyat előmozditja és az emésztést erősiti, Végre meg kell jegyeznem hogy az én állatgyógyporom nem csak jobb mint a korneuburgi marhapor hanem csomagaim is nagyobbak és olcsóbbak. Gyógyszeremet eladóinál a legjobb bizonyitványaim megtekinthetők

Ára egy csomagnak használati utasitással **40 kr.**

Figyelmeztetés.

Kötelességemnek tartom mint állatorvos a t. cz. látulajdonosokat figyelmeztetni hogy a korneuburgi Kwizda ur ülitő nedve egyáltalában nem gyógyszer a lovak betegségi ellen, hanem csak mint kórmegelőző szer szabadalmaztatott, (kórmegelőző szerek lehetnek egészséges állatok számára, de nem betegeknek) különben a magas cs. kir. kereskedelmi ministeriumnak 1869. évi márczius 5-én 4336/724 szám alatt gyógyszerem végett részemre kiadott határozat értelmében Kwizda urnak határozottan megtiltatott e mosóvizének (Restitutions-Fluid) nyilvános hirdetésekben s használati utasitásokban gyógyhatást tulajdonitani, de Kwizda a tilalom dacára sem engedi magát ellévesztetni, hogy találmányának gyógyerőt hatást az tulajdonitanu, melyet az soha sem birt.

F. raktár: az osztrák-magyar birodalom számára Chraust Állatorvosnál Klagenfurtban.

Ezen szerek raktára Nagy-Kanizsa s vidéke részére egyedül.

Rosenfeld Adolf,

(425—4) kereskedésében van.

„Halljuk a szép szót!"

„Rajta leányok mulassunk!"

„Rajta fiuk, vigadjunk!"

Megjelent és minden hazai könyvkereskedésben kapható:

„Halljuk a szép szót!"

czimü magyar felköszöntő-(toast)-könyv, mely kötött és kötetlen mindennemü felköszöntést tartalmazván, diszes kiállitása és tömött tartalma, ugy hasznos és mulattató voltánál fogva az ifjuság figyelmébe különösen ajánlható. — A 150 lapra terjedő és 145 többnyire eredeti felköszöntést tartalmazó szines keménykötésü könyvnek ára 1 frt.

„RAJTA FIUK, VIGADJUNK!"

A dalkedvelő ifjuságnak különösen ajánlható

közkedvességü dalkönyv harmadik javitott és tetemesen bővitett kiadása.

E nagy szorgalommal összeállitott: mü közel 1000 válogatott dalt tartalmaz, és szines borités; csinos kiállitásánál fogva is kitünő, mondhatni: egyetlen a maga nemében. Az első kiállitás 2000 és a második 3500 példánya igen rövid idő alatt elkelt, mi elégge tanusitja, hogy méltó figyelmet érdemel. Ára az 530 lapra terjedő s diszesen kiállitott zsebkönyvnek 1.20 kr., dús aranynyomás- és aranyszegélylyel 1.80 krért.

LENORMAND,
a híres czigányső igazmondó vetőkártyaja

32 szinezett kártyával, magyar aláirással és szöveggel. — Ára 50 kr.

A magyar hölgy koszorúnak különös figyelmébe ajánlom a diszes kiadasban megjelent

„Rajta leányok mulassunk!"

czimü mulattató kézikönyv, a magyar hölgyek számára.

E figyelemmel összeállitott és mindennemü mulattatót tartalmazó, 470 velin lapra terjedő diszesen kiállitott kemény kötésü zsebkönyv ára 1.60 kr. Arany nyomás és arany szegélylyel diszkötésben 2.60 kr.

„Kebel hangok."

Magyar és számos uj évi, név- és születésnapi köszöntések

irta Hoffmann Mór.

E diszes kiállitásu s kemény kötésü könyvnek ára 1 frt.

Lakatos Sándor magyar „tánczkönyve"

mindkét nembeli ifjuság számára, arczképpel, és temérdek a szöveg közé nyomott tánczábrákkal. Ára 1 frt.

„Hadtérszolgálat"

150 lapra terjedő terjedő katonai tankönyv ára 80 kr.

LEGUJABB MAGY EGYPT. ALMOSKÖNYV

170 lap és 600 képpel ellátva 40 kr.

Az első öt Nagy-Kanizsán, Wajdits József könyvkereskedésében egyszerre véve, valamint utánnvétellel együtt rendelve **5** frt. **80** kr., **mind a nyolcz** egyszerre pedig csák **6** frt. **80** kr. — Pottai rendelések a levél érkezése után **azonnal** teljesittetnek. — Minden **tiz** példány után egy tisztelteldányval is szolgálok.

WAJDITS JÓZSEF.
könyvkereskedő Nagy-Kanizsán.

Értesités.

Tan- és nevelő-intézetemben

az 5-ik évi tanfolyam

október 1-én veszi kezdetét.

Növendékeim a rendes tantárgyakon kívül teljes kiképeztetést nyernek a német és franczia nyelvben; továbbá a gyorsirászat-, torna-szat-, uszás-, tánczs a katonai fegyvergyakorlatokban és a zeneben. Elfogadok nyilvános iskolába járó fiukat is. Az intézet értesitvényét kivánatra készséggel megküldem.

Sopron, augusztusban 1870.

Csöndes J. F.,
igazgató.

14 56—2.

Vidéki vevőim különös megelégedéséről elegendő tanuságot tesz az, hogy az 1867. évről szóló posta-kimutatás szerint alulirt 15,000 postai küldeményt, 1868-ban 19,800-at adott fel.

Papirok, látogatójegyek, pecsétek
(378—e) és más iró-eszközök

legfin. minőségben következő poomáron.

Franczia evélpapirok, minden kivánt név vagy korona ingyen nyomatásával:

100 db. 8-ad finom fehér 45 kr. angol reczézet v. vonalzott 65 kr. reczés szinezett 75 kr.

100 db. 4-ed finom fehér 85 kr. ang. reczéz, v. vonalz. 1 f., boriték 8-ad fehér 30 kr, erős 50 kr, szines reczés 55 kr, belső zománczos 60 kr; 4-edre reczés papir 65 kr.

2 csinos betü koronával a divatos több szinü nyomatban 100 papirra monogramm 30 kr, 100 borittékra 30 kr

100 db. látogatójegy, kettős fénymázu papiron, legfin. könyomat 1 frt ugyanilyen legfinom. fekete nyomással 50 kr.

Acéltollak, Regulatortollak a kéz igazitására minden papirhoz 12 db 24 kr, 1 tucz. ang. réztoll 12 legjobb fajban 14 kr, 12 t. ang. réztoll egy dobozban, fennebbi fajban 80 kr, 12 t. aluminiumtoll, biztositva rozsda ellen 80 kr. 1 t. kautschuk toll, jó minőségü 10 kr; 1 t. irón jóminőségü 10, 15, 25 kr

Nagy előnyt nyujtanak az uj gépirónok; fölösleges ezekuél a fárasztó hegyzés, egyszersmind az irón hegye biztositva van az eltörés ellen. 1 db fába foglalva, 10 kr, zsonfba 15, 1 db tollnyél és késsel 90 kr. 1 töltény 8 órra elegendő 10 kr. 1 db Cuno-radirgummi tinta és irónfoltok törlesztésére 5 kr

Finoman vésett pecsét nyomók legszebb izással 1 db két betüvel, nyéllel 50 kr. Koronáért 30 kr, külön egész nevek olcsón számittatnak. Domborunyomó pecsét névvel együtt legfinomabb 2.80 3.50 Bőrfödő (Stampiglia) bádogszekrénynyel festék és ecsettel 4.50 kr. A gép egyszeri nedvesitésel 1000 lenyomatot készit A leggyakorlatibb hivatalok és irodák számára 1 db legfinomabb vésetü 6 frt 50 kr. Kinyithatlan ruganyos számoló táblák darabja 5, 10, 15, 20 kr. A legszebb névnapi- és ujévi üdvözlő jegyek, gyönyörüen kiállitva, darabja 5, 10, 15 kr, különösen finomak, örökké illatozó héjlessel 20, 30, 40, 50 kr.

Irókészletek, kis nyolczadrét, felszerelés nélkül szárral 1.20, 1.50, 1.80. Ugyanilyen teljes helfelszerelésel darabja 2, 2.50. Kivülről és felülről fényüzéssel kiállitva 3.50, 4, 4.50. Nagy negyedrét felszerelés nélkül 1.80, 2.50, teljes felszerelésel 3, 3.50, 4. Ugyanilyen fényüzéssel kiállitva 4.50, 5, 5.50.

Pecsét-bélyegek, melyek kényelmességük, olcsóságuk és biztos haragasztásuk miatt az ostya és pecsétviasznál czélszerübbek, legfin. minőségben, tetszészerinti czim, czimer, név és monogrammal 500 db 1 frt 20, 1000 db 1 frt 60.

Papirtárczák Egy szépen ellátott envelope különféle fényzési papirok és borittékkal telve db ja 25, 35, 50, 60, 80 kr, 1 frt.

Gyakorlati olcsó ajándék az uj bronzütött irószerkészlet következő 10 darban: 1 tintatartó, 1 tollnyél-állvány, 1 levél nehezitő, 1 irólámpa, 1 hévmérő, 1 kézi gyertyatartó, 1 gyufatartó, 1 tolltisztitó, 1 ékszer-sáratartó. Minden czimsan és diszesen kiállitva csak 3 frt.

Legjobb rajzeszközök. 1 db. 80 kr, 1 frt, 1.20, 1.50 1 db. teljes készlet 1.80, 2.50, 3. 1 rajzoll 30 kr. 1 körző kisebb 30, nagyobb 60 kr.

Földgömbök 50, 80 kr 1.50, 2, 3 frt. Festékszekrénykc a legfinom. mázfestekkel megtöltve, drbja 30, 40, 80 kr. 1 frt, 1.50, 2 frt. Jegyzőkönyvek fn. 10. 15, 20 kr. Bőrben 25, 35, 50 kr.

Legfinomabb illatos pecsétviasz db ja, piros 8 10 kr. legfin. különféle szinekben db ja 10 kr.

Kézönséges és szépirásbeli irásminták tanitó és tanulóknak egyaránt ajánlható, 1 kicsmy formáju füzet 12 irásnemmel 10 krért; 1 nagy füzet 30-féle diszirásnemmel 45 kr. Minták a rajzolás könnyü megtanulására, legujabb tanmód kezdők és mükedvelők számára, nagy választékban, 1 füzet 10, 15, 25 kr

E minőségben egydül kaphatók:

BÉCSBEN FRIEDMANN A.-nál PRATERSTRASSE 26.

Augenfeld Zsigmond,

457—3.1 **fodrász**

(Nagy-Kanizsán, a nagy piaczon, Ebenspanger-féle házban.)

fodrásztermét számos látogatás végett ajánlja; továbbá legujabban megérkezett divatos hajképletekit nagy választékban; ugy szinte ajánlkozik enemü régi tárgyaknak ujakkal kicserélésére, megbizásokat készséggel elfogad s azzonnal tellesitni iparkodik.

Jótállás mellett a legjobb és

legjutányosabb varró gépek.

Vagyok bátor ezennel a n. é. közönséget tiszteltettel értesitoni, hogy a **Warchalovsky Jakab ur cs. k. szab. varró-gép gyárának,** melyek a londoni és párisi világkiállitason czélszerü jóságuk és olcsóságuk által érdemet szereztek, helyi raktárát átvettem.

Az eladások tökeletesen a gyári árjegyzék után történnek, miáltal a n. é. vevők a fuvar és csomagolási pénzt takaritják meg. Czérna-, selyem-, tü- és olajjal a varró-gépek számára a legnagyobb választékban és olcsón szolgálok.

Minden a raktárromból eladott varró-gépek olismerési nyilatkozatot nyertek, melynek bizonyitékául az ide mellékelteket bátorkodom közölni.

Mély tisztelettel

(427—10, 2) **Rosenfeld Adolf.**

Bizonyitványok: I.

Rosenfeld Adolf urnak!

Örömmel nyilatkoztatom ki, miszerint az Ömmel vásárolt varró gépjével igen meg vagyok elégedve, azért raktárát szivesen fogom másoknak is ajánlani.

Nagy-Kanizsa, Julius 13-án 1870. **Babochay Józsefné.**

II.

T. cz. Rosenfeld Adolf, kereskedő urnak.

Az Ömmel vásárolt varrógépem örömmel dolgozhatok, mert rajta a munkákat igényszerüleg készithetni el, az e nemü varrógépeket bátran ajánlhatom minden család számára való megszerzés tekintetéből.

Nagy-Kanizsa Julius 5-én 1870. **Kocsis Antónia.**

Első nyilv. magasabb kereskedelmi tanintézet

Bécsben,

Praterstrasse 32-dik szám.

Tanulmányiakat végzett hallgatók a cs. kir. hadseregben az egy éves önkéntes szolgálat kedvezményét élvezik, anélkül, hogy az önkéntesvizsgát letenni kötelesek volnának. Beiratások szeptember 25-től kezdve történnek.

Az előadás október elején kezdődik. Október 2-án kezdődik a gyakorlati vasut- és sürgönyszolgálat előkészülteti folyama. — Évijelentések az igazgatóság és minden könyvkereskedés által szereshetők.

Porges Károly,
igazgató.

Minden nemtetsző tárgy visszavétetik vagy felcseréltetik. Uj bizonyítéka a szigorú becsületességnek!

Olcsó ékszer hölgyek és urak számára.

Ezen úgynevezett **uj arany** fémből készült ékszer feleslegessé teszi a valódi ékszert, minthogy ez uj gyártmány sem színre, sem kiállításra nem áll a valódi mögött; s amellett még azon előnyuel is kiválik, hogy csak negyedrészunibe kerül, mint a valódi aranynak, csak foglalványaért is fizetni kell; így a legujabbat gyakrabban lehet beszerezni. Még a szakember is megcsalatik e gyártmány által, oly jól van minden utánozva.

Legujabb ékszer-tárgyak uj aranyból a legdivatosabb façon szerint, melyek az aranyszint mindig megtartják, valódi utánzott kövekkel vagy emailban a szerint, a mint a façon igényli. Melltűk finomabb díja 60, 80 kr 1 frtig; leginomabb 1.50, 1.80, 2, 2.50 krig. Fülbevalók 1 pár fin 50, 80 kr. 1 frtig, fin. 1.50, 2, 2.50. Egész garniturák, melltű és fülbevalók 80 kr. 1.20, 1.60; fin. 2, 2.50, 3, 3.50, 4 — 5 frtig. Karpereczek finomak díja 50, 80 kr. 1 frtig. Karpereczek 1.50, 2, 3, 3.50 krig. Legszebb nyaklánczok díja 1.20, 1.50 krig. Medaillonok fin. 20, 40, 60 kr. fin. 80, 1, 1.50 kr. Tűzőfűtők uj-arany fejjel 80 kr. 1.50, 2, 3 frtig. Gyűrűk kétesen utánzott különféle kövekkel díja 30, 40, 50, 60, 80 kr. 1 frtig. Legszebb óralánczok urakunak rövid 50, 80 kr. 1, 1.50, 2 frtig. Legszebb nyaklánczok díja, velencei façon 1, 1.40, 1.80, 2 frtig. Melltűk urak számára 20, 40, 60, 80 krig. Inggombok díja 10, 15, 20, 30 krig. Kézelőgombok párja 20, 40, 60, 80 krig. Gallérgombok á 5 és 10 kr. Egész kézelet legszebb ing- és kézelőgombok 50, 80 kr. 1, 1.50 krig. Egy csomó drágítvelgő igen csinosan összeállítva 60, 80 kr 1 frtig. Valódi arany gyűrűk kövekkel 1.50, 2, 2.50 krig. 13 latos ezüst lánczfűz aranyozott rövid 3.50, 4 frtig; 13 latos hosszu nyaklánczok 6, 7 frtig. 13 latos ezüst medaillon tűzaranyozott és díszmázozva 2.50, 3 frtig.

A legdivatosabb acélékszer számos finomnál csiszolt ezüst-acél-szegecsekkel összerekesztve. Melltű 40, 60, 80 kr. 1 frtig. 1 melltű ezüsttel körözve 1.50, 2, 3 frtig 1 pár fülbevaló 50, 60, 80 kr. 1—7 frtig. 1 pár fülbevaló ezüsttel körözve 1.50, 2, 3, 3.50.

Az uj örök naptár, medaillon formában, mely órágtvelgő díszt szolgálhat, naptár olyszerű mechanikával szerkesztett, hogy a napot, hónapot és dátumot pontosan jelzi, díja csak 5 kr finoman 20, valódi aranyozott 45 kr.

Leginomabban kiállított gyémánt-ékszer. Maga a szakértő is elismiltatik. Ezen ékszer valódi ezüstbe van körözve, — aranyalátékkal és tűkkel ellátva, az utánzott gyémántok mind finom csiszolt hegyi kristályból, más drágakövek is felismerhetőenül utánozvák

Gyász-ékszerek. Feketék s igen tartósak, üveg- jet- lává és bivalyszaruból. 1 melltű 20, 30, 50, 80 kr 1 frtig. 1 pár fülbevaló 25, 35, 50, 80 kr. 1 frtig. 1 db karpereez 30, 60, 80 kr. 1 frtig. 1 db nyakékszer 50, 80 kr. 1 frtig. 1 rövid óralánez 25, 30, 60 kr. 1 nyaklánez 30, 80 kr. 1 frtig. 1 ingmellgomb 4 kr. 1 pár kézelőgomb 15, 20, 30, 40 kr. 1 tűzőfűtő 20, 40, 60, 80 kr.

Az örökké illatozó ékszer természetiillatúnövényekben, melyek a természeti jó szagot mindig megtartják és a legujabb divat formája. Ezen ékszer mindenféleképpen és illata mint igen kedvelt, ha a hölgy ezen ékszert hordva sajnálja jó, azt nehány perez alatt megszagosítja. 1 melltű 80 kr. 1 frtig. 1 pár fülbevaló 80 kr. 1 frtig. 1 nyakék 80 kr. 1 frtig. 1 pár óralánez 80 kr. 1 frtig.

13-latos finom ezüstnemüek legujabb façonban

a bécsi cs. kir. próba-hivatal védbélyegével.

Csakis a nagymennyiség ü olcsó cursus szerinti bevásárlások régi tört ezüstben, lehetséges itik e valódi ezüstnemüeknek a következő árak melletti cladását: régi ezüst becserélettik

1 tuczat asztalkések 15 frt; villák 15 frt; czukorczukorkások 10.50 kr; villák 10.50 kr; evőkanál nehéz 58 frt; gyermekkanál 35 frt; kávékanál 26 frt; 1 levesmeritőkanál 18 frt; fűszerkkanál 12 frt; halkanál 12 frt; theakanál 5 frt; czukorhintő 10 frt; borhűtő 8.50 kr; czukorcsipő 6.50 kr; s orvétakötő 4 frt; sütantó egyszerű nehéz 5 frt; dupla 10.50 kr; tojástartó 5 frt; borkehely pompás 18 frt, — ezüst étcsiptartó 30 frt; kenyér és gyümölcskosár ál munka 30 frt; kézi gyertyatartó 9.50 kr. — asztali gyertyatartó 7" 8" 9" 10" 12" czoll m. 19.50, 23, 28, 34, 44 frtig.

1 pár márka nehéz gyertyatartó 60 frt. Czukor- és sütemény tálacz, — különbféle finom munkák 20 — 30 frtig. Egy hölgynecessaire tartalmaz egy ezüst gyűszűt, tűdzsszert, egy kést, egy lynkasztot, egy gombolyitót, összesen 8 frt 60 kr, egy gyűszű magában 50 kr.

Az itt elősorolt árak e minőségben ily árakon csakis az alólirt raktárban kaphatók.

(378—2, b.)

A. FRIEDMANN FÉNYBAZARJA BÉCS PRATERSTRASSE 26.

Kipróbált egyensúly-mértékek

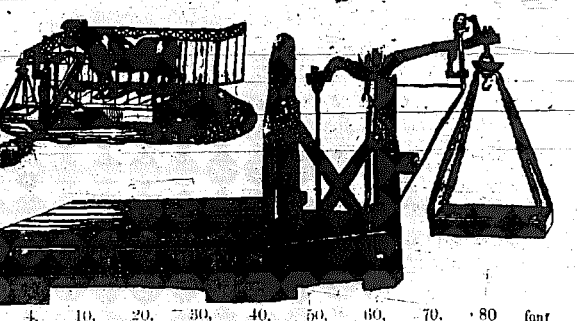

5 évi jótállással mindenféle üzleti használatra a legnagyobb műtani tökélylyel" élesen s tartósan elkészítve; elszedhető serpenyővel; s rajtok egész $^1/_{32}$ latig mérhetni.

Horderő:	1,	2,	4,	10,	20,	30,	40,	50,	60,	70,	80	font
Árak:	5,	6,	7.50,	12,	15,	18,	20,	22,	25,	27.50,	30	frt.

A bécsi cs. k. mértékhivatal által megvizsgált és megbélyegzett négyszegű **tizedes mértékek** 8 évi jótállással; mely pontosan és biztosan mér s igen tartós.

Horderő:	1,	2,	3,	5,	10,	15,	20,	25,	30,	40,	50 mázsa.
Árak:	13,	21,	25,	35,	45,	55,	70,	80,	90,	100,	110 frt.

Az ezekhez szükséges hiteles súlyok rendkivül olcsók.

Állatmérlegek: (10 évi jótállás), vert vasból, ökrök, tehenek, sertések, borjuk, juhok, stb. megmérésére.

Horderő:	15,	20,	25,	30	40 mázsa.
Ára:	100,	120,	150,	180,	200 frt.

korlát nélkül, azonban a szükséges súlyokkal. Fakorlattal és súlyokkal minden mérleg 16 frttal több. Vaskorláttal és súlyokkal 50 frttal drágább.

Hidmérlegek: Megterhelt kocsik vagy több darab állat megmérésére.

Horderő:	50,	60,	70,	80,	100,	120,	150,	170,	200 mázsa.
Árak:	350,	400,	450,	500,	550,	600,	650,	700,	750 frt.

Továbbá minden kigondolható, bármily szerkezetű mérlegek és súlyok.

Vidéki megrendelések az összeg beküldése vagy utánvét mellett azonnal teljesittetnek.

(143—12. 1)

Bugányi I. L. és társai,

mérleg- és mérlegsúly gyára és hidmérleg-épitő-intézete Bécsben. **Főraktár: Stadt, Singerstrasse No. 10**

FESSELHOFER JÓZSEF

ügyeimbe ajánlja, N.-Kanizsán a városház épületében fekvő kereskedését, melyben mindenféle áruczikkek nagy választékban, jutányos ár mellett találhatok fel, névszerint: a leginomabb **czukor, kávé, thea, rum, olaj, chocoládé, rizs, dara, árpakása, maccaroni, Milly-, Apollo-, Paraffin-, siklósi gyertya** és **szappan**, pesti hengermalmi **liszt**, belföldi **borok** és francia **pezsgő**, asztali kávés és theás porczellán-ebények, finom tajtékból készitett dohányzó szerek és sertenaruk.

Ugyanott kapható továbbá: **kurcubburgi** marhatápláló por és üditő nedv. **Ottofi Lipót**-féle csuz elleni ir dinimontum equi és köröm zsir, úgy mint Dr. **Krüger**-féle Sporting Liquid lovak számára, **Popp** anatherin-szájvíz, növény-szappan és mindennemü **pipere-szer**.

Guttmann Riss-féle patkány, egér, büdös férgek és csótány irtószer, **Lázár**-féle büdöske vesztő por, Zacherl-féle balhapor, **Török**-féle fog-szivarkák, és fehér mell-syrup, **Fürczány**-féle fog-papir, valódi **Pagliano**-syrup, Dr. **Pearze Edw.** és **Daubiez**-féle gyomor-czukor, **Hamburgi** és **Gombos**-féle élet-itál, valódi angol gyomor-czukor, és **Schofer**-féle seb-balsam, mindennemü metszett üvegek, Dr. **Krüger**-féle sodaviz, nyerczkenőcs és borlekettő szer, valódi amerikai petroleum, és nagy választékban különféle lámpák.

Friss **cementáli, grójí és liptai sajtok** és sardinák, pozsonyi kétszer sült és francia piskóták.

Gyógyszer

a foghús folytonos vérzése, csúzos fogfájdalmak és fogkőképződés ellen. (358—e)

Nemcsak a tudomány tekintélye, de az egyszerű tapasztalatai is tanusitják, miszerint a száj és fogak naponkipti tisztítás ezek ép és egészséges állapotban való fúntartására felette szükségesek, és hétegszőnek ép úgy mint minden csorvás és idegbajnak elejét veszi. Mint e czélnak megfelelő legbiztosabb szer általánosan el van ismerve Popp J. G. gyakorló fogorvos (Bécsben, Stadt, Bognergasse Nr 2) Anatherin-szájvize.*) Fölülmulhatlan hatási ez csúzos és köszvényes fogbajok, könnyen vérző szivacsos és kigyuladt foghús, s különösen haladt korban annak tágulása és enyésztése, valamint nily csontszú ellen, elvezi a más- vagy lynkás fogak avagy dohányzás okozta kellemetlen bűzt s a szájnak kellemes üdességet és tisztaságot kölcsönöz. Számtalan elismerő irat bizonyitja ez eredményűdte hatásokat. Többi közt a következő is;

„Sokféle gyógyszer nem volt képes, folyton vérző foghúsomat, csúzos fogfájdalmaimat s a folytonosan képződő fogkövet meggyógyitani, mig végre a sokat dicsért Anatherin-szájvizet kiértém meg, mely nemcsak megszüntetá a fönebbi bajokat, hanem fogainat mintegy ujjá élesztő s a dohányzást kiirtá. Érdemszerinti tehát megadom ama vizuek az azt illető gyártóra dicséretet, s egyszersmind Popp bécsi fogorvos urnak legmelegebb köszönetemet fejezem ki

Bécs

Báró Blumau" s k.

RAKTÁRAK:

szen, kitűnő tulajdonságai miatt mindenütt, sőt Németország, Helvétia-Török- és Angolország, Amerika, Holland, Belgium, Olaszország, Keleti és Dél Indiában méltán érdemlett elismerésben részesülő czikkek léteznek valódi és friss minőségben.

Kaphatók: Nagy-Kanizsán: Belus József gyógyszerész, Rosenberg, Rosenfeld A, Wajdits J., Wellisch, Fesselhofer és Schwarz A. urak kereskedésében. Pápán: Tschepen J. Keszthelyen: Singer M. Weiss A. Zala-Egerszegen: Isoó F. gyógyszerész. Kaproncaán: Werli gyógyszerész. Varasdon: Haitar gyógyszerész. Szent-Györgyön: Nöthig. Sümegen: Dorner Kájet és Stamborsky L. gyógyszerész uraknál; Szombathelyen: Pillich Ferencz gyógyszerész uránál, Határörvidéki Sz.-Györgyön: Fibis E. C. Veszprémben Meyr és Buschbin, és Guthard Tivadar ném. Székesfehérvár: Legmann A., Braun J. gyógyszerészek. Lovas-Berény: Hatzler gyógyszerész. Kalocsa: Horváth K. gyógyszerész. Keszkemétben, Machlaid gyógyszerész. Dunaföldvár: Tommer E. Pakson: Florián J. gyógyszerész. Körmenden: Horváth J. Kapuvár: Kühn J., Kőszeg-Belus gyógyszerész. Szegszárd: Nonrica A., Brabsny gyógyszerész, Bonyhádon: Kramolin J. Tolnán: Schwarz M. Szigetvárott: Barwarth Bajánt Michitsch St. és Horsfeld Sál, Herzog Ignácz, Pécsett, Zsolnay W. és E. Zách, Siptiki gyógyszerész.

Hasonlithatlan olcsó árak!

A rosz üzletfolyam és s folytonos bukások arra inditottak több gyérest, nekem készleteiket átadni, azon feltétel mellett, mihamarabb készpénzért eladni. Ajánlom a t. cz. közönségnek, különösen pedig rendes vevőimnek ez igen kedvező alkalmat felhasználni, hogy valódi vásznat, férfi s női fehérnemüeket fele áron vásárolhatnak. Jó és valódi vászon és hibanélküli áruért kezeskedik az

első legnagyobb vászon és fehérnemü raktár Bécsben

METH S.

Bécsben, Rothenthurmstrasse 29. sz.

Ingek vagy uri gallérok megrendelésénel a nyakbőség kiteendő.

Tisztelt vevőim kényelme kedvéért, az oly fehér nemükert, melyek nem jól állanak a testhez, vagy bármi oknál fogva nem tetszenek, az értök fizetett ár bérmentve visszaküldetik. —

Vászon-árjegyzék.

1 db 30 rőfös jó kézi szövet vászon eddig				16 frt., most csak		8 frt.
„ 30 „	fehér creas-vászon	„	24 „	„	12 „
„ 30 „	jeles szilesiai vászon	„	23—28 „	„	12—14 „
„ 80 „	kit. rumb. vászon	„	28—30 „	„	14—16 „
„ 40 „	irlandi czérnavászon	„	28—32 „	„	14—16 „
„ 40 „	rumb. czérnavászon	„	30—36 „	„	15—18 „
„ 50 „	finom irlandi szövés	„	40—48 „	„	20—24 „
1 db 50 rőfös hollandi szöv. legalkalmasabb uri ingekre		eddig	36 frt., most csak		18 frt
„ 50 „	brabanti szövés legfin. legjobb és legtartós. ami csak létezik		60—70 „	„	30—35 „

Rendkivüli nagy választékban legnehezebb rumburgi szövésüeknek 23, 29, 30, 35, 40, 45, 50 frtért darabja melyek egyszerre kétszer annyira bestellve vannak.

1 db 30 rőfös agy-kanavász mindenféle szinekben csikozva és kockázva hecsár 14, 18 frt most csak 7—9 frt a leginomabb.

1 db 30 rőfös igen finom és tartós damast-szövett atlas-gradli, hecsár 18 egész 20 frt, most csak 9—12 frt.

1 szegénynélküli lepedő 2 rőf széles, 3 r. hosszu, csak 3.50, 2 s fél szél. 3, 4 frt.

1 szegénynélküli lepedő 2½ rőf szél, 3 r. hossz. m. cs. 3.50—4 frt a legfinomabb.

1 tuczat asztalkészkészkész

Nagy-Kanizsa 1870. szeptember 10-én. 37. szám. Kilenczedik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész a gyakran másfél vagy két iven. **Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:** WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve. Egész évre: 6 ft. — kr. Fél évre 3 „ — „ Negyedre 1 „ 50 „

Hirdetések A hat hasábos petit sorért 1-szer 3 kr. 2-szer 5 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt térben" egy petit sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ HIVATAL, Pesten: ZEISLER M. Béczs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.- Frankfurt- és Baselben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Berg-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Béczsben: OPPELIK

Üdvözöljük a torna-egylet vendégeit!

Lázas politikai hirszomjban szenved egész Europa, melyre egyik részről az események gyors fejlődése károrvendő elégültséget, másik részről megdöbbentő kétségbeesést tetéz, de hirszomjából egyik fél sem üdül, egyikének sem elég, hogy egy császár fejéről leüttetik a korona, egy király ledobni készül, a többinek oly nehéz, hogy alig bírja viselni; nem elég, hogy Europa legmiveltebb két nemzete barbármód öldökli egymást s százezereknek vére mossa a földet; nem elég, hogy Europa leghatalmasabb embere, kinek tekintetét ezer milio ember félte s most egy porkoláb parancsára engedelmeskednie kell, mind ez nem elég, mert a láz általános, a betegség ragályos s hol a gyógyszer? közel és mégis távol; közel, azaz minnyájunkban s mégis távol, mert nem akarjuk, vagy nem birjuk ismerni. Valamint egyeseknél legszebb tudomány az önismeret s legszebb érzés az önbecsülés, ugy nemzeteknél legbiztosb életerő az egység, legnemesb tulajdon a testvériség, hol a barátság s szeretet olthatlan láncczszemei ragyognak, mint csillagok az égen, ott dühönghet az orkán, felleg borithatja be a láthatárt, de a fényt beszenyezni, az erőt megsemmisiteni földi hatalom nem képes, mert a természet örök törvénye védi.

Ily helyzet közepette jól esik lelkünknek hazánk e kies vidékén üdvözölni Szt. István koronájának tartományiból összesereglett vendégeket, kik egy nemesbuzgalmu egylet zászlójának felavatására zarándokoltak ide, hogy meghozzák a buzgalom, az ügy, a czél szentségesitésére keblök aranyértékét, tömjénérzelmét és myrhaillatát!

Legyenek üdvözölve ezerszeresen!

Üdv a lelkes nagykanizsai torna-egylet derék tagjainak, hogy zászlójok felavatása alkalmával módot nyujtottak ily nagyhorderejű összejövetelre, ily magasztos ünnepély megtartására; mert ez által hazánkban az egyleti élet ujabb erőt fejtve ki, az összetartó lelkesedés tettlegesül, a testvériség diadalünnepet ül, s vajmi jól esik ily politikai chaosban a baráti kézszoritás! az ismeretség bizalmas megkötése!

Nagy-Kanizsa város évkönyvében a legszebb lapok egyikét teszi ez egyleti ünnepély, melyet oly kedvessé, oly feledhetlenné s oly nagybecsüvé azon testvéregyletek tesznek, melyek bizottságilag, küldöttségileg képviselvék.

Legyenek üdvözölve e város falai közt mindannyian! s valamint a legöszintébb vendégszeretet édes érzetével mondjuk az „Isten hozott"at, ép oly marandandó rokonszenv- és tiszteletérzettel nyujtjuk kezünket az „Isten hozzád" férfias komolyságu nyilvánitására, mert a szellemerő nem távozik, az valamennyiünknél folyton együttesen imázik:

„Áldás a houra, istenünk áldása rája!"

BÁTORFI.

A koldus-ügy.

A „Zala-Somogyi Közlöny" 28. száma az ujdonságok rovata alatt emlitést tesz a koldus-ügyről, s egyuttal fölszólit, hogy szólnék ez ügyhöz tüzetesen, mintegy intést adva arra, hogy inditványoznék módot a koldulás megszüntethetésére.

Kedves meglepetésemre szolgált a bizalom, melyre röviden válaszolhatom, hogy személyemben oly elvbarátra talált a czikk iroja, ki testben és lélekben egyet értve oda kiván hatni, hogy a koldulás szüntessék meg.

Ha tollvonásomtól függne a koldusügy, ugy 3 törvény paragrafust állapitanék meg.

Az 1. §.-ban elrendelném a koldusok szaporodása nehezitését:

A 2. §.-ban betiltanám a koldulást;

A 3. §.-ban kényszer munka-házak szaporitását rendelném el.

Hogy minő értelmet adnék e 3 paragrafusnak, ezuttal nem mondom el, mert nem lehetetlen, hogy a lapok szerkesztősége a hély szüke miatt nem enged helyet a terjedelmesebb véleményes javaslat előterjesztésére. *)

TERSÁNCZKY.

Midőn a koldusok a községekben megjelennek, látható, hogy azok egy különös réztáblával ellátva és azok a járás nevét ábrázolják, innét következtetni lehet, miképen a tettes megye oly statutumot hozott, melynek értelme szerint minden járás saját koldusait eltartani tartozznék, vagy is a koldusok kényszeritetnének, hogy csak is saját járásukban szabad nékik a koldulás, — még ha ez igy volna és csak a valódi koldusok koldulnának, ugy az jó volna, de ellenkezőleg áll, — mert távolabb helyekről a megye más járásából is jönnek a koldusok jelvény nélkül, már ha bárkinek is az ajtó előtt alamizsnáért könyörög, ugy szánalomból is csak ad néki a könyörületes közönség, de igen sokszor olyanok is megjelennek, kik ép testtel birnak, még szánalmasb helyzet, ha az ember egy szekeres koldus karaván megtekint, és látja, hogy az a sok fürge gyermek, hogy vonatik el a neki szánt és már oly nélkülözhetlen munka erőtől-, midőn mind ezeket látjuk kell, hogy a koldus ügygyel egy kissé foglalkozzunk, én ha a nagyon tisztelt olvasó terhére nem leszek, elmondom egyéni nézetem, miképen óhajtanám a koldus ügyet rendezni.

Minthogy az uj megyei rendezésről alkotott törvények a megye belkormányzatát és házi körét érintetlenül minden beavatkozástól menten tartotta, igy szabadkezet hagyott a jó rend fentartásában, sőt kivánatos is, hogy a közönség minden zaklatásoktól menten saját foglalkozását hiven teljesithesse, és mivel a koldusok is több oldalról zaklatással lépnek fel, igy azok mikénti rendezése ép oly kivánatos, mint bármely más intézkedés, mert ha Europa többi müvelt nemzeteivel a versenyt kiállani óhajtjuk, kell, hogy mindenek előtt saját házi körünket rendezzük, s azt oly alapra fektessük, mely a neki szánt czélnak tökéletesen megfelelhessen, s a tiszteletet magának ki is érdemelhesse.

Én mint fentebb is jeleztem a koldusok rendezésére óhajtom a tisztelt olvasó figyelmét forditni, miért is e tárgyban nézetem a következő.

1-ör. Minden járás saját koldusait összeiratná, s azok létszámáról tökéletes és alapos meggyőződést szerezvén, intézkednék, hogy azok a koldulás illetőleg a házalás, bucsu és vásárrai barangolástól eltiltatnék.

2-or. Hogy a valódi koldusok kipuhatolhatók legyenek, szükséges volna minden koldusnak szakértők általi megvizsgáltatása, igy csak az vétetnék fel a létszám lajstromba, ki valódilag kereset képtelen, illetőleg az első felvételből készitett koldus lajstromból ki hagyatnának mind azok, kik még kereset képesek.

3-or. Minthogy több oly koldus is zalámból ki nemü vagyonnal is bir, igy tehát a koldusok vagyoni állása is kipuhatolandó volna, de vannak oly koldusok is, kiknek szülei élnek, azok nevezetes vagyon birtokában vannak, és az ily nyomorékok szinte koldulnak, ez is kipuhatolható volna.

4-er. A valódilag koldulásra kényszerült felek részére járásonkint két vagy több helyen a járás összes lakossága által oly épület állittatnék fel, mely képes volna ezek befogadására és elhelyhezésére.

5-ör. Minden eltartás a járás összes lakóira ki számitatván egy helyen kezeltetnék, és a koldusok eltartása ép ugy, mint más közös eltartás bér utján kiadatnék és kezeltetnék, valamint azok ruháztatása is.

6-or. A mennyire egyesek léteznének, kik bár mily csekély kézi munkára alkalmásoknak nyilvánittatnának, azok képességükhöz aránylag használatba vétetnének.

7-ér. Minthogy nős koldusok is vannak, kiknek nejei igen sok esetben még munkaképesek ezek azon helyben hol kolduslaktanya felállittatnék dologra a felügyelő által kiosztatnak, az általuk szerzett munkadijnak egyrésze a közös koldus alaphoz, mig a másik része saját szükségletükre forditandó volna, ezt azért óhajtanám igy rendezni, mert az évszakok alatt fordul elő olyidő, midőn dolgozni kint a szabadba nem lehet, szóba munkára pedig ritkán kivántatik napszámos munkaerő, élni pedig kell, valamint férjétől, kivel megesküdt elválasztani nem lehet, ugy a részbeni kereset, az ily idő alatti élelmezésért vétetnék fel, mig ruházatát megmaradt keresetből fedeznie kellene.

8-or. A létező gyermekek 12 éves korukig a koldus intézet által tartatnának, ruháztatnának, s igy az iskolától el nem vonatva neveltetnének, 12 év betölte után az intézet által akár iparüzletre, akár pepig szolgálatra adatnék s igy belőle a házahak egy munkás egyéne képeztetnék.

Midőn ezen vagy ehhez hasonló vagy tán még más rendszabályok itéletbe léptetnének, ugy a sok koldus azonnal megszünnék, a sok koldus gyermek, kik közt már erős munkások is vannak a munkára kényszerithetnének, mig a valódi koldusok biztos menhelyre számitva, nyugodtan várnák végperczeiket.

Minthogy pedig az iparos segédeknek az országon keresztül-kasuli barlangolása s házonkinti koldulása is a nagy közönség zaklatását nagytekintetben igénybe veszi, nem lesz tán fölösleges ha e tárgyban is egy bizonyos megállapodás létesittetik.

Igaz ugyan, hogy többnyire hoszas betegség által keresetképtelenné vált iparosok, illetőleg iparos legényekből van az ily házalók száma, de sok esetben azon iparos segéd saját maga oka annak, hogy helyét változtatnia kell, s mint hányag, munkátlan vagy erkölcstelen munkás azon város v. községben nem kap, s mint ilyen keresetét elpazárolván utazásra egy fillérje sincs, mint ilyen koldulni kénytelen, az esetre pedig ha a koldulás megye-szerte betiltatik következve ilyenek koldulása, s ilyeneknek leendő adakozás alul a községek szinte feloldatnak, mit az ily iparosok látva nem kétlem, hogy megne javuljanak hacsak éhen halni nem akarnak, de mint fentebb is jeleztem, hogy önvétkük nélkül e szomoru helyzetre jutottak is léteznek, kik iránt intézkedni is kell, erre nézve is volna nézetem és pedig a következő.

Az iparos segédek éven át bizonyos meghatározott bér fizetés mellett dolgoznak ezek városonkint ugy vidékenkint egy legény-egyletet alakitnának, évi keresményük bizonyos hányadát a közös pénztárukba betenkint be adnák, innét a betegség által munkaképtelenek segélyeztetnének, ugy a betegségben ápoltatnának, az esetre ha születés helyükre, vagy más város és községbe óhajtanának menni, ugy uti költséggel ellátttatnának, és ezzel a házalásnak eleje vétetvén nem kényszerülne az illető éhen halni vagy egyesek könyöradományára szorulni, a mely mindig amugy is panaszos; de egy külföldi előtt feltünő is.

Ezen intézkedés által eleje vétetnék a segédek pazarlásának, mert tudják, hogy a pénztárból mint pazarlók nem segélyeztetnek, vagy mint könyelmüek, ha kapnának is segélyt utazására jobban megbecsülnék tudván, hogy házoniok nem szabad.

Ha tekintjük az ily szerencsétlen egyénnek sorsát téli időben, midőn őket a rosz

*) Mindig fog adni annyit, mennyit igényel ily közérdekü fontos tárgy megvitatása. Kérjük azért a véleményes javaslat tovább fejtegetését, mondhatván Kovács János fáradhatlan munkatársunk fáradatlan a közügyeinket érdemlő czikkével. Szerk.

időutazás illetőleg zarándokolás közben utol éri, mily kint és sanyaruságot kell kiállniok, ugy fennen kell kivánunnk, hogy e rendezés mjhamarább létesüljön.

Langviz, augusztus 30. 1870.

KOVÁTS JÁNOS.

Nyilt kérelem a városi tanácshoz.

A tisztelt olvasók közöl ki nem találkozott volna már az utczán dohányzó, szivarozó gyerkőczczel? — Ki nem látta volna azt boszankodással, sajnálattal? — Mondom, senki, e botrány oly annyira elterjedt, hogy nappal éjjel, minden lépten, nyomon rá akadni. Nincs szándékom, abba a vitába keveredni: a dohányzás általában káros-e? — Annyi bizonyos, hogy a serdülő ifjuságnak nem előnyére és 10—16 éves fiuknak egészségi, valamint moralis tekintetben nagy hátrányára van. A gyermekeknél létező utánzó ösztönnel fogva e baj ragály gyanánt más, jól nevelt gyermekeket is elragad. De ha azt kérdik: Mi köze van ehhez a városi tanácsnak? — Erre legyen szabad a viszont-kérdés: Vajjon engedné-e azt, hogy valaki bármi tekintetben akarva nem akarva a társadalomra károsan hasson? — Ha a kofáktól az éretlen gyümölcsöt elvéteti, ha a sikamlós képeket árulót megbünteti, szerény véleményem szerint ez is hatáskörébe tartoznék. Igaz, hogy ez első sorban a szülőket és tanitókat illeti, de ezek felügyelete csak a saját vagy tanitásukra bizott gyermekekre szoritkozik, és még azokat sem képes az utczán eléggé szemben tartani. Es azért sok családatya nevében vélek szólani, midőn e kérelmet bátorkodom a tekintetes városi tanács elé terjesztení:

Nyujtana segédkezet a ház- és iskolának e botrány megszüntetésére. Kötelezze a hajdukat, hogy minden, 16 éven alattinak látszó, nyilvánosan pipázó, szivarozó gyermektől nem csak a pipát, szivart elvegye, hanem azt illető helyen azonnal vagy bemutassa, vagy bejelentse, honnan aztán a szülőt, gyámot, vagy mestert annak jobb felügyeletére intik.

Sok meg sok olyan, bár csekélynek látszó, kicsapongás uralkodik ifjuságunk közt; de a mely mindazonáltal a jövő nemzedék erkölcsiességét ásza alá.

BÚN SAMU,
tanitó. *)

*) Tisztelt tanitó-urnak felszólalása igen méltányos, hanem nésetünk szerint csak ihajtandó intézkedés csak akkor érvényesithető és pedig rendőrileg, ha a tanfelügyelőség komolyan felhivja az elemi iskolák tanitóit, hogy a serdülő ifjuságnak e káros kihágás ron következményét megmagyarázták, az ismétlő iskolákban is a tanfelügyelőség rendelete többszörösen felolvastassék; s nem használná czélszerben akár a tanfelügyelőség, akár az iskolaszék megkeresényére a városi tanácz rendőri intézkedése vétetnék igénybe. E botrány valóban szembetünő a nemcsak az ifju egészségét fontja, de szellemi tompaságot idéz elő, s az erkölcsi becsérzet himporát fekteti be. Azonfelül itt sem való a gyermek kezébe, mert szomoru következménye nagyon valószinű. Szerk.

Levelezés.

Szombathely szept. 1-én.

Elvitázhatlan tény az, — hogy a ki nem halad, az elmarad. — Városunk ujolag ennek némi jelét adá az által t. i. hogy Perint és Sz.-Márton községek számára iskolát, — mert mindeddig saját iskolájok nem lévén — felállitani elhatározta. A r. kath. iskolaszék terve szerint e czélra egy uj s czélszerü iskolaházát épiteni inditványozott, melyhez egyes polgárok is tehetségük szerint hozzá járulni ajánlkoztak. Történt is már ez ügyben némi előkészület. Ugyanis több buzgó polgár sok téglát, fűhenyet s meszet hordatott az épitendő iskolaház térségére, de az épitésből még semmitsem látunk; noha a hozzá való anyaga már több egy hónapnál az idő viszontagságainak kitéve, haszonvehetlenné kezd válni.

Már most az illető szülők aggódva teszik fel a kérdést: *„Valjon, a jövő tanév kezdetén szegény gyermekeink számára lesz-e már iskola — ?"*

EGY ISKOLABARÁT.

Hirek a csatatérről.

— A fr. eddig több mint 500 porosz kémet fogtak el Párisban. — Oroszország európai congressust sürget. — Napoleon Belgiumon át Casselba utazott Vilmos király Wilhelmshöhébe rendelte. — Mac-Mahon serege aug. 30-án még 120 ezer embert tett, a foglyok közt 50 tábornok van. — A fr. respublica szept. 5-én kiáltatott ki. — Oroszország a feketetengerre már flottáit küldeni akarja. — A turini és bresciai fegyvergyárak Fr.-ország részére tömegesen készitik a chassepot-fegyvert. — A sedani capitulatio után több mint 100 ágyu s 20 üteg golyószóró esett a p. birtokába. — A fr. flotta rendeletet kapott a kjöegi öbölben gyülekezzék. — Belgiumba 12 ezer fr. 1200 lóval tért a tette le a fegyvert. — Napoleon levele: Mivel nem sikerült golyó által meghalnom, nincs számomra más lépés nyitva, minthogy kardomat felséged kezeibe letegyem. — Vilmos király távirata a királynéhoz: Mily megható pillanat volt a Napoleonnali találkozás; ő megvala törve, hanem magatartásában méltóságteljes és önmegadó. — A fr. trónörökös atyját mint hadi fogoly követi. — Berlinben leirhatlan lelkesedés volt. — Failly fr. tábornokot egy francia katona lőtte le. — A sedani ütközetben 25 ezer porosz lett harczképtelenné.

— A p. koronaherczeg gyors menetben folytatja utját Páris felé. — A legközelebbi táviratok a világ egyik legszebb, legnevezetesebb és legnagyobbszerü egyházi épületének a strassburgi münsternek a poroszok által összebombáztatása hirét hozzák meg. — Vilmos az „Istenfélő, kegyes király," mint hizelgői elnevezék, e vandalizmusa az „ujkori Herosztratusz" mellék névre tett szert, s e tekintetben aligha fülül nem multa az ephesusi Diána templom felgyujtóját. — Alboin vad csordái megkimélték a longobárdokról nevezett szép Lombárdia fővárosát s Attilla „Istenostora" Aquiléját 14 -századdal ezelőtt; s ezáltal több emberiségi érzületet tanusitottak, mint a kulturnépeknek szertelen becsvágygyal telt fejedelme, a XIX-ik században. — Szeptember 5-én Strassburg ostrommal bevétetett.

— A czár hivatalosan kijelenté, hogy minden törekvése a háboru lokalizálása — megrövidítése és tartós béke helyreállitására irányul. — Napoleon várvarozva kocsizott Vilmos királyhoz. — A p. király nem ismeri el a fr. köztársaságot. — Az olaszok szept. 6-án bevonultak Rómába.

Heti szemle

Szept. 9-én 1870.

— A retyezáti vadászaton tiz lövő tiz zergét ejtett el. = A szátmári vasutnál dolgozó poroszt haza szólliták fegyvert ragadni a franciák ellen, nem megy biz ő — ugymond — igen jól érzi itt magát Magyarországon, inkább keres itt egy francziát, akivel aztán megvereksik. = Hamburgban egy magyar mesterlegény meghalt, a hatóság vándorkönyvét mely Kis-Várdán kelt igy leltázná: „Ein Wanderbuch de dato kelt- Kis." — „Keresztényi" türelem. Mult hó vége felé Zágrábban Abeles Borbála nevü zsidónő két kis gyermekével a catholikus vallásra tért. A keresztelés napján több üreg és fiatal zsidó lépett be váratlanul a fiatal hölgy szobájába, ki a nem várt látogatason megijedt „Valóban elakarod hagyni őseid vallását?" kérdé az egyik. „Miért teszed?" szólt a másik. „Forrón szeretem kedvesemet, ki keresztény s enélkül sohasem lehetnék övé!" — válaszolt zokogva a fiatal ifjonzy. A zsidók megáldották az asszonyt s figyelmeztették, hogy a visszatérőt mindig szivesen fogadják körükbe. Az áttértnő másnap egy pénzügyőr neje lett. = Baláz-Bognár Vilma meghivást kapott a milanói Scala-szinházhoz vendégszerepekre. = Griviesics tanok Gráczban agyonlőtte magát. = Förster boroszlói hg püspök a csalhatatlanság dogmatizálása miatt lemondott. = A pesti lánczhid fölött és alatt két repülőhid létesittetik. = Kuhn báró közös hadügyminister beadta lemondását. = Rulikovszky Kázmér siremlékének leleplezési ünnepélye szept. 4-én tartatott meg Nagy-Váraton. — Debreczenbe Csáthynál „Népszerü távirastan" jelenik meg. — Kossuth Lajos Milanóba van. — Tátra vidékén a Kárpátokat már idei őszi hó takarja. — A Semering ritka látványt nyujt, alul a vaspálya legvirulóbb vegetatio, felül hó van. — A grátzi kiállitás szept. 19—23-án lesz. — Ujvidék környékén 29 község képviselői metinget tartván Miletiesnek bizalmat szavaztak. — Varasd környékén egy hegytetőn több bronz fegyvert találtak. — A nagyvárad kolozsvári vasut szept. 7-én átadatott a közforgalomnak. — Müller tánczmester a magyar tánczok tanitására az udvarnál alkalmáztatni fog. — Szél Ákos szerkesztése mellett Sartory István „Maros" czimü heti lapot indit meg okt. 2-án Makón.

Hirek.

— A nagy-kanizsai torna-egylet zászlófelavatási ünnepélye a legsikerültebbnek tekinthető, 10 rokon-egylet képviselői magát 198 egyleti taggal, azon felül nem egyleti, de résztvevőkül számosan jelentkeztek, kik rendesen elszállásolva vannak. Többi közt Zágráb város polgármestere is. Az ünnepély a már közlött programm szerint tartatik meg. Központi bizottmány irodájában — zöldfai vendéglő helyiségeiben — mindennemü felvilágositás, utbaigazitás eszközöltheto, s minden jelentés itt teendő meg. A rend fentartására jelvénynyel biró egyének vannak rendelve, és pedig az ünnepély bizottmány tagjai v e r e s, az elszállásolási bizottmány *kék* a tánczvigalmi bizottmány *fehér* szinü, az elnök és alelnök *nemzeti szinü*, az utmenetet vezetők *kék* és *fehér* szalagokkal jelezvék. — Az ünnepély fénye és rendbeni tartása érdekében teljes buzgalommal járnak el a bizottságok minden egyes tagjai. A tánczterem feldiszitése meglepő szép, a sörházi diszterme szati kert felszerelése költséges. Egyszóval a maga nemében ritka ügyesség és buzgalommal szervezteték, s maradandó benyomást fog okozni.

— Kiállitás. Szept. 5-én kaptuk a következő felhivást: Alulirt mint a zalamegyei állandó lótenyésztési bizottság elnöke, tiszteletel értesitem a megyei gazdaközönséget arról, hogy a f. évi szeptember hó 12-én Nagy-Kanizsán megtartandó szarvasmarha kiállitás alkalmával egyszersmind tenyész lovak is kiállithatók és dijazandók lesznek, miután a nm. mk. földmivelés ipar és kereskedelmi ministerium a lótenyésztés emelése czéljából ez évben e megyére is kiterjesztett lótenyésztési állámdijak kiosztását ugyan a fentebbi kiállitással együttesen eszközöltetni rendelvén, a Zalamegyében tenyésztett kanczák dijazására 58 db. aranyat — 14 dijban kiosztandót — adományozott. Ezen dijak megállapitása következő: Jutalmazandó lovak: 3 és 2 éves kanczák számára egy dij 6 db. aranynyal. Egy dij 5 db. aranynyal. Három dij 4 db. aranynyal és öt dij 3 db. aranynyal. 3-től 7 éves kanczák számára sikerült szopós csikóval. Egy dij 6 db. aranynyal. Egy dij 5 db. aranynyal és két dij 4 db. aranynyal. Felkéretnek azért az illető tiszt. kiállitók, hogy kiállitási szándékukat — a kiállitandó kanczák születésheiye- kor, szin és nagyság leirásával együtt f. augustus hó 30-ig t. Berényi József tisztartó urnál Nagy-Kanizsán posta utján bejelenteni sziveskedjenek, hogy a tett bejelentés nyomán a kiállitandó kancza elhelyezéséről a rendezőség eleve gondoskodhassék. Minthogy a birálat a kiállitás napján reggeli 9 órakor kezdődik, szükséges, hogy a kiállitandó lovak ugyanazon napon vagy is szeptember hó 12-én reggeli 7 órakor a számukra kijelölt kiállitási helyet elfoglalják. — Minden kiállitott ló, tulajdonosa által fog élelmeztetni. Kelt Zala-Szent-Mihályon, 1870. aug. 10-én.

HORVÁTH MÓR, m. k.
Zalamegye állandó lótenyésztési bizottság elnöke.

— A keszthelyi gazd. fels. tanintézetnél az $18^{70}/_{71}$-iki tanfolyamra a beiratások jövő october hó 1, 3 és 4-ik napján tör-

TÁRCZA.

Barátom halálára

— Budai. —

Réme az életnek! mért hagytad el éji hazádat,
Hogy jégcsárnyaidat gyenge virágra boritad?
Onzálytát viharodnak büszkén mért nehezitéd
A szerető keblek halk dobogása fölé?
Még csak alig feslett, és már elhalnia kelle,
Néki, kit annyi remény ringatá álmadozóul.
Halvány arcszaid, mint a lehvait lilium, fekűvék ott,
Éltének tavaszán, szonda virági között.
Láttad-e őt akkor, kérlelhetlen! kiterítve,
Éksi fosztottan, láttad-e ten müvedet?
Láttad-e bajtársát, a midőn már hült kebelére
Távollétе után roskadozón leborult?!
Elszépadt, a midőn a kedvest ajkai érték;
Oh, ez az üdvösülés és bucsu csókja vala!
Máskor, mennyi órám várt a hasztörire öledben,
Egi viszonullátás! — most szomor, sihagyatás
„Ébredj fel!" rebegé szíve bánata hangján,
„Ébredj!" bajtársad kár, a ki ugy szeretett.
Oh nem nyilnak meg többé e szemek, sem ez ajkak;
Rajtok a végálom rémletes angyala ül.
Ifju vallá, csap volt s édes rád nevve az élet,
Most nem sejtéd még rózsa alatt a kigyót.
Éden képzeteid az jövő lepletek alatta,
S csak e reményeket a szivtelen elragadá.
Bajtad még jó s gondos anyád elsö könyi éztek,
Méla alig élteid, s már meg vala ásva sirod.
Réma halom fed most, s árva virágokat ingat.
A csengő szellő béke lakod tetején.
Téríld az életben, térsid maradának a sirnál,
S porladozó testemed nyujt neki élteriőt.
Mejd szakat, ha a nap heve már fonnyasztani kezdi,
A hazatér bajtárs hű könye ontozi fel.
Szomyadj hű bajtárs, s nyugodalmad meg-ne zavarja,
Méla kesergés szivem szenge fohászainak.
Mint megtört illom, tavaszán bucsuzál el a létnek,
Angyali tiszta szived vissza kivánta az Ég!

VARGA GUSZTÁV.

Bukott tervek.

Eredeti beszély,
irta Egyházasbükki Dervarics Kálmán.

(Folytatás.)

Nem megyek! válaszoltam neki.

Lehetetlen! Gábriela szerelmében jobban hiszek, sembogy ezen kérésemet, mely jövendő boldogságom alapját teszi, ne teljesitené.

Van-e gyöngébb teremtménye az Istennek, mint a nő? bábjátékai vagyunk mi a sors szeszélyének!

Engedtem Rédeynek. Bérkocsink a legszebb merők mellett robogott el, jobbról balról hosszu táblákban vonultak el a vetemények, az élet, vagy is gabona, s az érett kalászokon szakaszonkint el — elsuhogó szél futott végig.

Végre kocsink megállt. Az égen véres csillagokat láttam, vagy talán csak a képzelet rakta őket oda. Körülnéztem, még két lépést tettem előre, hogy szemeimnek higyjek a homályos éjben — összeborzadtam, mert egy falusi egyház nyilt ajtaja előtt álltunk. Rédey hozzám jött, karonfogott, a vezetni akart.

Nem megyek! kiáltám kétségbeesve, mert szemeim az oltáron meggyujtott gyertyák világán törtek meg; de Rédey minga után vonszolt én eszméletemet vesztém, mit beszéltem az oltár előtt, nem tudom, csak arra emlékszem, hogy egy hideg gyürüt vontak az ujjamra.

Esküvő után kijottünk s a künn reánk várt kocsin éppen ma két hete ezen fürdőbe érkeztünk s az óta itt vagyok férjeimmel Rédey Charitonnal.

S miért nem füdüzted fel nekem e titkot mindjárt midőn itt először találkozám veled? kérdé Géza.

Két okom volt azt tennem — válaszolá Gábriela — tudtam, hogy te lángolón szeretsz, s ha a történteket tudatom veled, az első dühben tán megfeledkeztél volna magadról; második ok pedig az volt, mert titkolni akartam a világ előtt, hogy Chariton férjem, mindaddig, mig a szülők fiuk botlásán kiengesztelődve átok helyett áldásra nem nyujtják jobbjaikat.

Ah! Gábriela!! s háromszor miért mondád nekem, hogy szeretsz s hogy szerelmed oly tiszta mint a lélek, midőn a teremtő kezéből kijön.

Bocsásd meg érte Géza — mond a nő — kezét nyujtva az ifjunak, azzal nyugalmadnak s éu — nyugalmamnak tartoztam felejtsd el azokat, felejtsd el örökre Gabrielát is!! — s kirohant az ajtón . . . . . Soha!! kiálta utánna Géza s egy könnyet tüzött ki szeméből.

Géza egy hét alatt felgyógyulván visszatért a városba, hol először látta Gábrielát.

Derűi Caesar, mint mondá april 3-án estére csákugyan megérkezett Bécs-Ujhelyen.

Az est, az égen gyászos szemfedőkint elterülő fekete felhő lepel mintt, mely a csillagokat is elfödte, sötét volt.

Caesar magányosan botorkált a sötét szük utczákon csak néha-néha érte el őt egy-egy szinházba siető alak. Végre szabadabb térre, szélesebb utczára ért, hol itt-ott a házszögleteken lámpavilág is kaudikált piszkos üvegen át a sötét éjbe, ép' ugy, mint mikor az ember akarva a belagyott ablakokon kitekinteni, körülnéz s azon veszi magát észre, hogy a szinház előtt áll.

Hullám dagályaként tódultak a szinházba. Caesar kivánciságból oda állt az ajtóba azon reménynyel, hogy ha tán Ladányiék is a szinházba jönnének ment lesz a fáradságtól azokat szállásukon ily sötét éjben ismeretlen városban, hol életében most van először, felkeresni.

Várakozása ez alkalommal nem csalta meg őt.

Tiz percz alig mult s már is gyönyörüen csengő női magyar hang üté meg füleit.

Ah Derűi ur is itt van? Nézzétek csak leányok, Derűi urat is itt láthatjuk — kiáltá az öreg Ladányi karon ragadva Caesart.

Kölcsönös bókok után mindnyájan u. m. Ladányi nejével s leányával Mariskával ugy Hangácsi Leonával, ki mint Mariskának legbensőbb barátnője utazási vágyból csatlakozék Ladányiékhez ugy az öreg ur meghivására Caesar is a kibérelt páholyba felmentek.

Hangácsi Leona — visszaemlékeznek még szép olvasóinkim, ugyan az volt, kinek levelét Caesar többi szerelmes levelei közt szinte felolvasá, s kiről a levél felolvasása után azon megjegyzést tette, hogy ő csakugyan Leonát szerení hanem mert ez szegény Tomkayval kötött fogadás után Ladányi Mariskát határozta nőül venni.

Hangácsy Leona gyönyörü alak volt, Rafaelnek Madonnájához méltán beillett volna mintaképül; csak arcza volt most halovány az utazás közben történt meghülésszülte láz miatt, de az arcz annál igézőbb volt, áradó lángban uszó fekete szemeit halványkékes gyürük környezék s forró lehellete ambrailatként hintatott a légben. Leonát páratlan szendesége, mesterkéletlen beszéde és mozdulata ugy részvétre hajló szive is nemének legdusabb példányává tevék.

Mariska azonban tökéletes ellentétben állt Leonával.

(Folyt. következik!)

teünek; 5, 6 és 7-én felvételi és ismétlő vizsgák tartatnak; — 8-án megnyitási ünnepély; 10-én rendes előadások kezdete. Az intézeti igazgatóság.

— A Rudolf korona örökös nevét viselő jótékony egylet a franczia és porosz sebesültek részére gyüjtést rendezvén a hozzánk küldött első kimutatás szerint eddig 1013 frt 67 kr., 1 arany, 20 franc aranyban s 1 ezüst frt érkezett be s nagymennyiségü tépés. Most ismét melegen irt felhivást bocsát a magyar hölgyekhez segélygyüjtés végett. A kegyadományokat mi is elfogadjuk s a comitéhez azonnal elküldjük. Közvetlen pedig, Pest. Béla utcza 5. sz. alá intézendők.

— Finövelde. Beküldetett hozzánk: Programm der catholischen Lehr- und Erziehungsanstalt des J. F. Csöndes für Knaben im Alter von 6 bis 14 Jahren: Oedenburg. Csöndes urnak finevelő intézete már évek óta a legszebb elismerésnek örvend s azért méltán ajánlhatjuk az érdekeltek becses figyelmébe. Az intézet két osztályból áll. Az egyik magában foglal az elemi főiskolán kivül még egy 5-ik és 6-ik osztályt. A másik tápintézet olyanok számára, kik a nyilvános iskolákat látogatják. Felvételi összeg a 6 osztályra évi 400 frt: iskola évet számitva. A tápintézetbe 330 frt, mely összegek félévenkint előrefizetendők. — Az 1869/70-iki tanévben az intézet 60 növendéket számlált.

— Értesitvény a keszthelyi magyar kir. földmives-tanoda felől. I. A tanoda czélja. — E földmives-tanodában főleg majoros-gazdák, kis gazdaságok vezetésére alkalmas s a haszonkertészet minden ágaiban gyakorlott egyének képeztetnek. II. — A tanitás, főleg gyakorlati irányu. A tanonczok az intézeti gazdaság rendes munkásai s a földmives-tanoda tanárának, illetőleg főkertésze- és majoros-gazdájának vezetése alatt minden az intézeti gazdaságban előforduló mezei, kerti és szőlőbeli munkában tényleges részt vesznek; e mellett az udvarban, istállókban, magtár-, pajta-, faragóban stb. alkalmaztatnak. A gyakorlati beavatás mellett a téli félévben naponta 2—3, nyári félévben naponta 1—2 óráig a tanteremben oktatást nyernek: a földmivelés, állattenyésztés, kertészet, szőlőszet tanszakaiban, ugy szinte irás-, olvasás-, fogalmazás-, számolás- és számvezetésben. Irószereket az intézet szolgáltat. III. A fölvételi föltételek következők: a) 17, legfeljebb 22 éves kor, b) ép, egészséges testalkat, c) hiteles bizonyitvány erkölcsös életéről, kiállitva az illető helyhatóság által, d) olvasás-, irás és számolásban kielégitő jártasság. IV. Tan- és tartási dijak. — Minden tanoncz oktatás- és teljes ellátásért egy évre 50 frtot fizet; továbbá gyógyitási vagy egyéb kisebb költségek és netáni kártételek födözésére még 6 forintot. V. ruházat s ágynemüről (u. m, vánkos 2 czihával, 2 takaró, 2 lepedő) a tanonczok maguk gondoskodnak, szintugy fehér ruhájok mosatásáról. A tanonczoknak csak egyszerü — az évszakhoz valamint foglalkozásukhoz mért — szabás-, kelme- és költségre nézve meghatározott egyenruha viselése engedtetik meg, melynek készitése és költsége az intézet által ellen őriztetik. VI. Ösztöndijak. — Szegénysorsu, példás magaviseletü és szorgalmu tanonczok számára 4 orsz. ösztöndij van rendszeresitve — egy-egy 50 forintjával, — melyért a már fölvett tanonczok folyamodhatnak. VII. Bejelentések a keszthelyi magyar kir. földmives tanoda tanáránál személyesen vagy irásban f. évi szeptember végéig eszközlendők. — Keszthely, 1870. évi augusztus havában.

AZ INTÉZET IGAZGATÓSÁGA.

— Vasmegyébe kebelezett Szent-Gothard mezővárosában a szept. 26-án és okt. 18. tartatni szokott országos vásárok a évben — az e napokra eső izr. ünnepek miatt — kivételesen szept. 19-én és okt. 19-én fognak megtartatni.

— Szombathelyen legközelebb egy — Münchenbe utazó társaság alakult, azonnal foganatba vett hetenkénti 50. kr befizetéssel. Elindulási határidő 1871. évi september 1-eje. Az ez érdemben kibocsátott aláirási iv eddigi eredménye már is elég bizonyitékát adja annak, hogy Szombathely város értelmes polgársága tapasztalatainak tágositását minden uton és módon eszközölni törekedik.

— Ugyan ott f. szeptember hó 3-án a vaspálya állomásnál egy vasuti szolga a teher kocsikat rendező mozdonyról leesvén a sinre került, hol a teherkocsik által szétdaraboltatott.

— A f. szeptember hó 6. és 7-én megtartott szombathelyi országos vásár egyszer valahára derült időben s igy elég látogatottan folyt le. Különösen a gabona nemekre nézve rendkivüli volt a forgalom.

— Krasznai és Váradi szintársulata mult vasárnap befejezte Nagy-Kanizsán előadásait, s Székesfehérvárra távoztak. Mult szombaton Krasznai jelesb vidéki szinészeinek egyikének jutalomjátékául vett Miksa császár halála előadásán oly zsufolva volt a szinház, hogy állni alig lehetett. Vasárnap szinte teliház előtt játszották Ubryk Borbála férczelt munkát. A pártolás e szembeszökő nyilvánulásaért üdvözlet és köszönet a lelkes szinpártoló közönségnek.

— Szerencsétlenségek. Dióskálról vett hir szerint az ottani szőlőpásztort agyonverték. — Nagy-Kanizsán pedig a temetőnél vasuti hid alatt mult hétfőn virradóra egy embert találtak agyonszurva. A vizsgálatból még nem derült ki, valjon öngyilkos volt-e vagy más által szuratott agyon.

Árverezések.

— Komorszky Lőrincztől Komorszky Flóra részére 75 frt erejéig lefoglalt 779 frtra becsült ingatlan fele része A.-Mihályovczen (Zalam.) f. é. sept. 26. esetl. okt. 26. d. e. 10 órakor.

— Blázecka Györgytől Pollák Fülöp részére 181 frt $7\frac{1}{2}$ kr erejéig lefoglalt 1225 frtra becsült ingatlan Hodosányban (Zalam.) f. é. nov. 14. esetleg decz. 14. d. e. 10 órakor.

Nyilt posta.

— L. Szombathely. Azonnal teljesitettük a megbizást 1 frt 55 kr. Kiadóss[illegible]

— P. A. Jövőre is k[illegible]

— R. E. Pest. Kivánata szerint intézkedtünk.

— R. M. Balaton-Füred. Köszönet a szives megemlékezésért. 4 példányt tettünk a postára a boldogult Kandi Klárinak földi maradványaiból.

— V. Üdvözöljük, a küldöttet azonnal felhasználtuk.

— „Jólétünk önszorgalmunktól függ" nem volt időnk még át olvasni.

— Sz. N. Kaposvár. posta fordultával válaszoltunk a hollétről, többire később.

Nyilt tér. *)

Nyilatkozat. Mindenféle rágalmak koholása ellenében ezennel kijelentem, hogy a köztem és Csizmár közt fenforgott tettlegesség nem onnan vette alapját, mintha én vele kártyáztam volna. A tényálladék ez: én kedden este több becsületes polgárral darokkoztam, Csizmár oda jött s ő is játszani akart, én azonban felkeltem s aludni akartam menni, de a nevezett sértésnek vagy minek vette, hogy távozni készülök, becsületemet kezdette megtámadni, én azonban szóbelileg rendre utasitván, távoztam s lefeküdtem. Csizmár ezután excedált s két óra tájban ablakomat beverte, üvegajtómat bezuzta s befeszitette, én csendben felöltözködtem, kardomat magamhoz vettem, gondolván, ha neszt nem hall a szobában, távozik, azonban betört s a setétben kést észleltem nála, mely balkezemet meg is sebzé, magamat védő állapotba helyezve, kardommal tehetetlenné tettem. Ily állapotban önmagamat védve, mindez rágalmat s gyanusitást visszautasitok. Kelt Nagy-Kanizsán szept. 7-én 1870.

ÖSZ GÁBOR.

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Üzleti-hirnök.

Nagy-Kanizsa szept. 9-én 1870.

A közeli békekötés bizonytalansága a mi gabonaüzletünkre nézve nehéz kötelék, a sokáig tartó nyomor nem egy hamar lesz helyrehozva, a közlekedés nem teljesen szabad és a valuta, mely főfaktor a kereskedelemre nézve, külfölddel nem párhuzamositható, mint csendes békés időben. A mi gabonáink idei értéke tehát még nem biztos, azért az árak föl és lemennek, amint a békere való kilátások gyengébb vagy szilárdabb alapot nyernek.

Piaczi ár.

Nagy-Kanizsa, 1870 évi szept. 7-ik napján. Buza 83—85 font. 4 frt — kr. 85—86 font 4 frt 50 kr 87—88 font 4 frt 75 kr. Rozs 78—79 font 3 frt 20 kr. 79—80 font 3 frt — kr 80—81 font 3 frt 20 kr. Árpa sörfőzésre 70—71 font 3 frt — kr 71—72 font 3 frt — kr. Árpa közönséges 65—66 font 2 frt 50 kr. 67—68 font 3 frt. Kukoricza 3 frt 75 kr. 3 frt 50 kr.; Kukoricza olasz (csinquantin) — frt — kr Zab 45—47 font 1 frt 60 kr. 47—48 font 1 frt 50 kr. Pohanka 66—68 fnt. — frt. — kr. 68—70 font — frt — kr. Bab fehér 8 kr. — bab tarka 6 kr Kenyérliszt közönséges 8 frt 50 kr. finom 9.50. Zsemleliszt 12 frt — kr. Lángliszt, közönséges — frt. — finom — frt. — kr. Király-liszt közönséges — frt — kr finom 15 frt — kr. Rozsláng közönséges — frt — kr. finom — frt — kr. Marha-hus fontja 23 kr. Borju-hus fontja 26 kr. Sertés-hus fontja 26 kr. Juh-hus fontja 14 kr Szalona fontja 44 kr. Zsir fontja 50 kr. Csibe párja 80 1 frt. Kácsa 80 kr. 1 frt. Lud sovány 1 frt 10 kr — frt — kr. Lud hizott 2 frt 50 kr, — frt — kr. Pujka — frt — — kr. Tyuk-tojás $1\frac{3}{4}$ kr. kr. Burgonya mérője — frt —, — frt — kr. Egy mázsa széna 1 frt 75 kr.; széna uj frt — kr. Egy kéve zsup 10 kr. Szalma 1 frt 20 kr. Ujbor vidékünkbeli akója 5 frt — kr. Ó-bor vidékünkbeli akója 8 frt.

A nagykanizsai város tanácsának árjegyzékekönyvéből kiadta **SZIGETHY KÁROLY**, biztos.

Érték- és váltófolyam: szept. 9.

5% metaliques 56.25; 5% nemz. kölcsön —.66; 1860-ki álladalmi kölcsön 90.50; bankrészvények 695; hitelintézeti részvények 254. —; London 124.70 ezüst ágio 123.25; arany darabja 5.92 kr.

Vasuti naponkinti menetend:

Indul	N.-Kanizsáról	Barcs felé	reggel	4 óra 55	percz.
„	„	„ „	délután	2 óra 25	percz
„	„	Buda „	reggel	6 óra	„
„	„	„ „	d. u.	1 óra 22	percz.
„	„	„ „	estve	10 óra 57	„
„	„	Triest „	regg.	4 óra 45	„
„	„	„ „	délben	2 óra 15	„
„	„	Bécs „	regg.	5 óra 30	„
„	„	„ „	éjjel	11 óra 20	„
„	„	„ „	délután	3 óra 30	„
Érk.	N.-Kanizsára	Barcs „	reggel	4 óra 1	„
„	„	„ „	délben	12 óra 36	„
„	„	Buda felől	reggel	4 óra 23	„
„	„	„ „	délb.	1 óra 45	percz.
„	„	„ „	estve	8 óra 53	„
„	„	Triest „	délben	12 óra 52	„
„	„	„ „	este	10 óra 35	„
„	„	Bécs „	reggel	4 óra 10	„
„	„	„ „	este	9 óra 40	„
„	„	„ „	délben	11 óra 9	„

Heti naptár.

Szeptember 11-től 17-ig 1870.

Hó- és heti nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Holdváltozások
Senki két urnak nem szolgálhat. Máté VI, 21—33.				
11	Vasarnap	B 14 B. A. n.	B 13 Mária	
12	Hétfő	Guido, Sil.	Tobiás	
13	Kedd	Móricz p.	Mór, Anat.	
14	Szerda	Sz. k. felm.	Salome	
15	Csütört.	Nicomed.	Nikomed	
16	Péntek	Ludmilla	Czíprian	
17	Szomb.	Hildeg.	Lambert	

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**
Segédszerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

H I R D E T É S E K :

Hasonlithatlan olcsó árak!

A rosz üzletfolyam és a folytonos bukások arra inditottak több gyárost, nekem készleteiket átadni, azon feltétel mellett, mihamarabb készpénzért eladni. Ajánlom a t. ez. közönségnek, különösen pedig rendes vevőimnek ez igen kedvező alkalmat felhasználni, hogy valódi vásznat, férfi s női fehérnemüeket **fele áron vásároljanak. Jó és valódi vászon és hibanélküli áruért** kezeskedik az

első legnagyobb vászon és fehérnemü raktár Bécsben

METH S.

Bécsben, Rothenthurmstrasse 29. sz.

Ingek vagy uri gallérok megrendelésénél a nyakbőség kitüendő.

Tisztelt vevőim kényelme kedvéért, az oly fehér nemükért, melyek nem jól állanak a testhez, vagy bármi oknál fogva nem tetszenek, az értük fizetett ár bérmentve viszaküldetik. —

Vászon-árjegyzék.

1 db 30 röfös	jó kézi szövet vászon	eddig 16 frt.,	most csak 8 frt.
„ 30 „	feh. creas-vászon	„ 24 „	„ „ 12 „
„ 30 „	jeles sziléziai vászon	„ 23—28 „	„ „ 12—14 „
„ 30 „	kit. rumb. vászon	„ 28—30 „	„ „ 14—16 „
„ 40 „	irlandi czérnavászon	„ 28—32 „	„ „ 14—16 „
„ 40 „	rumb. czérnavászon	„ 30—36 „	„ „ 15—18 „
„ 50 „	finom irlandi szövés	„ 40—48 „	„ „ 20—24 „
1 db 50 röfös	hollandi szöv. legalkalmasabb uri ingekre	eddig 36 frt.	most csak 18 frt
„ 50 „	brabanti szövés legfin. legjobb és legtartós. ami csak létezik	„ 60—70	„ 30—35

Rendkivüli nagy választéku a legnehezebb rumburgi szövéseknek 24, 29, 30, 35, 40, 45, 50 frtért darabja melyek azonban kétszer annyira becsültetnek.

1 db 30 röfös ágy-kanavász mindenféle szinekben csikozva és koczkázva becsár 14—18 frt most csak 7—9 frt a legfin.

1 db 30 röfös igen finom és tartós pamut-szövetü atlas-gradli, becsár 18 egész 20 frt; most csak 9—12 frt.

1 szegésnélküli lepedő, 2 röf széles, 3 r. hosszu, csak 3.50, 2 s (6) szél. 3—4 ft.

1 szegésnélk. lepedő $2\frac{1}{2}$ 3 r. szél. 3 r. hossz. m. cs. 3.50—4 ftig a legfin.

1 damaszt asztalkészlet. 6 személyre (1 asztalteritő hozzáillő 6 asztalkendővel) 6, 7, 8 ft a legfin.

1 damaszt asztalkészlet 12 személyre (1 asztalteritő hozzáillő 12 asztalkendővel) 10, 12, 14, 16 ftig a legfinomabb.

1 tucat konyhateritő most csak 2.60—3 ftig.

1 tucat asztalkendő v. törülköző különösen tartós, ára csak 4.60, 5, 6, 7 8 ft.

Zsebkendők árjegyzéke.

1 tuczat kis vászonzsebkendő 1 frt 20 kr.
1 tuczat nagy rumburgi vászonzsebkendő 2.40—4 frtig a legfin.
1 tuczat legfinomabb fehér franczia battiszt-zsebkendők, 5, 6, 7 8 ftig.
1 tuczat szines vászonzsebkendő igen finom és tartós, megszerezhető 4—8 frtig a legfinomabb.
1 tuczat batiszt vászonzsebkendő, fehér vagy szines szegélylyel csak 7, 8, 9, 10 frtig a legfinomabb.

Férfi- s hölgy-fehérnemük árjegyzéke.

1 női ing jó vászonból 1 frt 50 krtól 2.50-ig a legfinomabb.
1 női ing, kitünő rumburgi vagy hollandi vászonból finom sziv-, vagy keresztalaku most himzéssel csak 3.50, 3, 4, 5 ft a legfinomabb.
1 köri ing, kitünő rumburg vagy irlandi vászonból, legelegánsabban készitve — (az ugynevezett Erzsébet császárné ingek) most csak 5, 6, 8 frt a legfinomabb.
1 női éji felöltő) corsette) kitünő szép, most csak 4, 5, 6, 7, 8 ft a legf. női alsószoknyák 100 különféle párisi minta szerint, ugy szintén a most általánosan kedvelt szegbe vágott szoknyák himezve, varrott szegéssel most csak 3, 4, 5, 6, 7, 8 frt a legfinomabb.
Uri nadrágok finom shirtingből, vagy vászonból apró szegésekkel vagy himzésekkel kitünő kiállitás, most csak 2, 2.50, 3.50 a legfin.
Uri ingek gallérral vagy anélkül, fodrozott mellel vagy simán kitünő fin. chifonból, melyépen oly tartós, mint a vászon, fehéren és szinezve most csak 5, 6, 7, 8, 9 frt a legfinomabb.
Uri ingek, legjobb rumburgi vagy irlandi vászonból, — gallérral, vagy a nélkül, — simán vagy fodrozott mellel a legujabb divat szerint erősen varrva, most csak 2, 2.50, 3, 4, 5—6 frt a legfinomabb.
Uri ingek legfinomabb batist mellbetéttel, legelegánsabb a mi csak létezik most csak 6, 7, 8, 10—12 frt a legfinomabb.
Uri gatyák igen jó és tartós vászonból, félig magyar szabással, — most csak 2 frt 50 kr, egész 3 frt a legfinomabb.
Uri gatyák, igen jó és tartós vászonból, magyar szabással, nagy illeppel csak 2.50, 3, 4, 5 frt a legfin.
1 tuczat uri inggallér, a legelegánsabban, és legjobb divat szerint, most csak 2.50, 3, 4, 5 frt a legfin.
1 tuczat uri kézelő a legelegánsabban és legdivatosabban kiállitva, most csak 4.60, 5, 6 frt a legfin.

Vevők, kik 25 ftig vásárolnak, egy finom himzett battiszt-kendőt; 50 ftig, egy csodaszép kávékészletet, t. i. kávé abrosz (hozzá illő 6 kávékendővel); 100 ftig vásárlók egy igen finom czechmir-asztalteritőt kapnak ráadásul.

Kivánatra a készletbenlevő vásznakból minták küldetnek.

A leveleket kérjük czimezni: **Meth S.** cs. k. udvari szállitó, Bécs, Rothenthurmstrasse Nr. 29.

Első ügyvédi ügynöki iroda.

Vidéki ügyvédtársaimtól, egyletek, társulatok, községek és magánzóktól stb. elfogadok minden megbizásokat, melyek törvénykezési vagy közigazgatási ügyekben a Buda-Pesten székelő kir. minisztériumok, kir. Curia, váltó- és városi törvényszékek, társulatok és egyleteknél közbenjárást, megszorgalmazást, értesitéseket stb. igényelnek.

Czélja ügynöki irodámnak a vidéki ügyesbajosokat a jövésmenési, utánjárási időtöltés, terhes költségektől megmenteni, gyors, kimeritő alapos tudósitásokkal szolgálni, és hol akadályozva lennének, képviseltetni stb.

A dijak előre küldendők be, egy félnapi időnél többet nem igénylő eljárásért 1—3 frt.

Irodám székhelye Pest, lövész-utcza 12-ik sz. I. em.

Resö Ensel Sándor.

(459—3,1) köz. és váltó-ügyvéd.

Augenfeld Zsigmond,

457—3.1

fodrász

(Nagy-Kanizsán, a nagy piaczon, Ebenspanger-féle házban.)

fodrásztermét számos látogatás végett ajánlja; továbbá legujabban megérkezett divatos hajkészitményeit nagy választékban; úgy szinte ajánlkozik minemű régi tárgyaknak ujakkali kicserélésére, megbizásokat készséggel elfogad s azonnal teljesiteni iparkodik.

Keller Ignácz

Nagy-Kanizsán.

Ajánlja gazdagon felszerelt urak-, hölgyek és gyermekek számára való topán-raktárát, a legjobb minőségueket a lehető jutányos áron.

Ugyszinte figyelmébe ajánlani bátor vagyok a cs. k. katonaság t. közönségnek, hogy megrendeléseket a legjobb bel- és külföldi bőrből elfogadok és készitek, az árt legjutányosabban számitom.

Az én raktáromban vásároltakat kijavitásra elfogadom.

Empfiehlt sein reich assortirtes Lager aller Gattungen Herren-, Damen- und Kinder-Stiefletten von bester Qualität und zu möglichst billigen Preisen.

Auch mache ich ein k. k. Militär und verehrungswürdiges Publikum aufmerksam, dass ich alle Bestellungen von besten In- und Ausländer-Leder verfertige und prompt und billigst berechne.

Auch werden von mir gekaufte Waare zu reparieren angenommen.

Monogramm és pecsétbélyeg gyár.

Főraktár papir fehérnemü vászon-imitatióból.

KANITZ C.
PAPIR-RAKTÁRA

Pest, Deák Ferenc utcza 6-ik szám „a fehér hajóban."

ajánlja gazdagon felszerelt raktárát iró- és levél-papirjából, levél-boritékok, acélt toll, tolltartó, tollkés, pecsét-viasz, másoló és alizarintinta, irón, rajz-ón és teljes rajzeszközök, tusczok és technikai festékek, rajzpapirok göngyölitve, pauspapiros és pausirlen, másoló gépek, fűszerelt irómappák teljes iró-asztali eszközök acélt- és bronzból, finom tintatartók, albumok zene és anélkül, szivar és szabtárczák, utazó-szivartárczák, ugy mint mindennemü tárgyak oskola és irodai használatokra.

Különösen ajánlom saját gyártmányu levélpapirosomat, a legujabb szinezetü monogrammokkal, látogató jegyek és levélpecsétlő bélyegek, különös finoman készitve a legjutányosabb árakon. (442—24 1)

Levélpapirosok.

100 darab névvel nyomva 50, 80 kr.
100 levél és 100 boriték nyomva 1 ft—1 frt. 50 kr.
100 levél festék-nyomatu monogrammal 1 ft. 40—80, 2.50
100 levél és 100 boriték festéknyomatu monogrammal 2 ft. 80 3.40 kr.
100 levél czimmel fekete nyomatu 80 kr. 1 ft, 20 kr.
Minden szás levél- és boritékhoz egy igen finom papirtárczák ajándékoztatik.
1 risma 960 levél negyedrét, czimmel fekete nyomatu 7—8—12 ft.
1000 darab boriték kender papirból nagyobbféle czimmel fekete nyomatu 5—6 ft.

Látogató jegyek

a la minute szinnyomattal
100 darab legfinomabb bristelpapirra 50 kr.
100 darab finom szinesitett carton 80 kr.
100 db legfinomabb francia Mattlack-costomon 1 ftr.
100 darab finom francia brillant papirra 2 ft 50 kr.
100 darab lithogr. finom kettős fényü bristol 1 ft.
Minden egyes sor 10 kr tőbb.

Levélbélyegek.

1000 db aranynyomatu 2 ft 50.
1000 „ vesz pecsétviasz szin 2 ft 75 kr.
1000 „ congrève domboru betükkel, 2 szinnel 3 ft 75 kr.
Minden további szer 50 krral olcsóbb.

Papir gallérok.

Kézelők, imitativ a legfinomabb vászonból leereszteett árakkal.
1 tuczat lebajló gallér (Lincoln) 35 kr.
1 tuczat egyenes gallér (Empire) 30 kr.
1 „ kézelők (Cordett) 35 kr.
Legujabb divatu.
Ismét eladók százalékot nyerszek.

Nagy választék mindennemü ünleti, jegyző és másoló könyvekből.

Nyomtatványok kivánat szerinti gyorsan és szépen a legjutányosabb árakon készittetnek.

Levélbeli megrendelések utánvétel mellett a legpontosabban és gyorsan eszközöltetnek.

Raktára valódi angol pergament (hólyagpapir) befőzött gyümölcs bekötésére.

Első nyilv. magasabb kereskedelmi

tanintézet

Bécsben,

Praterstrasse 32-dik szám.

Tanulmányaikat végzett hallgatók a cs. kir. hadseregben az egy éves önkénytes szolgálat kedvezményét élvezik, anélkül, hogy az önkéntesvizsgái letenni kötelesek volnának. Beiratások szeptember 25-től kezdve történnek.

Az előadás október elején kezdődik. Október 2-án kezdődik a gyakorlati vasut- és sürgönyszolgálat előkészületi folyama. — Évijelentések az igazgatóság és minden könyvkereskedés által szerezhetők.

Porges Károly,
igazgató.

FESSELHOFER JÓZSEF

figyelembe ajánlja, N.-Kanizsán a városház épületében fekvő kereskedését, melyben mindenféle áruczikkek nagy választékban, jutányos ár mellett találhatok fel, névszerint: a legfinomabb **czukor**, **kávé**, **thea**, **rum**, **alzi olaj**, **chocoládé**, **rizs**, **dara**, **árpakása**, **maccaroni**, **Milly-**, **Apollo-**, **Paraffin-**, **siklósi gyertya** és **szappan**, pesti hengermalmi **liszt**, bel- és külföldi **borok** és francia **pezsgő**, asztali **kávés** és **theás** porczellán edények, finom tajtékból készitett dohányzó szerek és sertéseruk.

Ugyanott kapható továbbá: **Kornauburgi** marhatápláló por és üditő nedv. **Ottofi Lipót**-féle csuz elleni ir (linimontum equi) és körüm zsir, ugy mint Dr. **Krüger**-féle Sporting-Liquid lovak számára, **Popp** anatherin-szájvizz, növény-szappan és mindennemü **pipere-szer**.

Guttmann Rics-féle patkány, egér, büdös férgé és csótány irtószer, **Lukár**-féle büdöske vesztő por, Zacherl-féle ballapor, **Török**-féle fog-szivarkák, és fehér mell-syrup, **Fuczány**-féle fog-papir, valódi **Pagliano**-syrup, Dr. **Penrze Edw. és Daubicz**-féle gyomor-szesz, **Hamburgi** és **Gombos**-féle élet-ital, valódi angol gyomor-czukor, és **Sirhofer**-féle seb-balsam, mindennemü metszett üvegek, Dr. **Krüger**-féle sodavizz, nyeregkenőcs és bőrfeknitő szer, valódi amerikai petroleum, és nagy választékban különféle lámpák.

Friss cementáli, grójli és liptai sajtok és sardinák, pizsonyi kétszer sült és francia piskóták.

NAGY-KANIZSA, 1870. September-hóban.

Az őszi és téli idény bekövetkeztével, van szerencsém a nem rég és gazdagon berendezett

férfi-öltöny raktáramat

egész uj választékával a mindennemü legujabb szabásu férfi- és gyermeköltözeteknek, a t. cz. közönség különös figyelmébe ajánlani; ugyszintén **papi öltönyök-, kabátok-, nadrágok- és mellényeknek** való szöveteknek gazdagon berendezett raktárom által, rendkivüli olcsó ár mellett azt nyujtom, a mit e nemben nyujtani lehet. Mindennemü **férfi- és gyermeköltönyök, libériák** stb-nek megrendelése, raktáram által a legpontosabban és legolcsóbban teljesittetik. Nem mulaszthatom el a legujabb és legizletesebb **férfiingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, kesztyűk, plaideok, utazó-kendők, esernyőkkel** stb. gazdagon ellátott raktáromat különösen ajánlani, és egyszersmind felkérni, hogy meggyőződés miatt legalább egy kisérletet is tenni méltóztassék.

Weiszmayer M.

Kész férfi-öltönyök árjegyzéke:

Téli kabátok	frt. 12—40.	Őszi öltönyök	frt. 15—30.
Őszi átvető	„ 10—20.	Háló-kabátok	„ 10—20.
Különféle szabásu téli kabátok	„ 20—30.	Torna-öltöny	„ 5—15.
Városi- és utazó-bundák	„ 40—100.	Téli nadrág és mellény	„ 7—14.
Őszi kabátok	„ 10—20.	Téli nadrág	„ 5—12.
Bársony kabátok	„ 15—20.	„ mellény	„ 3—6.
Vadász és házi kabátok	„ 8—15.	Gyermek öltönyök	„ 6—16.
Utazó guba	„ 10—20.	„ köpenyek	„ 5—15.

Esen ruha-raktár a fő-utczában a Babocsay János féle házban létezik, a „Korona" szállodán felül.

Egyszersmind van szerencsém divat- és kézimű-árú kereskedésemben a női ruha kellékekkel gazdagon és ujonnan berendezett raktáramat a legjobban és rendkivüli olcsó ára miatt ajánlani. Mindennemü **női ruha-kelmék** 2 frttól felfelé ruhaszámra, hosszu **schawrok** 5 frttól felfelé, **plaideok és paletok** bársonyból, selyemből és gyapjuszövetekből, ugyszintén valódi **rúmburgi- és hollandi vásznak, asztalnemüek**, a legujabb **asztal- és ágytertők** igen jutányos áron kaphatók.

Elégséges bizonyság arról, hogy a t. cz. közönség mennyire igénybe veszi az alólirott raktárát azon körülmény: hogy a hiv. postai kimutatás szerint 1867-ben: **15,000**; 1868-ban **19,800** postai küldeményt küldözött szét vidékre.

Bécsnek legjutányosb bevásárlási kutforrása.

! Az ujkor csodája !

azon kitünő órák, melyek biztositék-iratok mellett adatnak el csekély áron nagy forgalom czélja végett; ez okon senki el ne mulaszza azon nélkülözhetlen tárgyat innen megszerezni.

Minden óráért jótállás vállaltatik.

Egy igen szép bronz óra emailos czimlappal 1 frt 40 kr; ugyanaz finom email-porczellánból 1 frt 60 kr, ugyanaz órattétessel 2 frt 80 kr; ébresztővel 20 krral drágább; szépen kiállitott nagy alaku porczellán óra 2 frt 80—3 frt 20 kr; ugyanaz diszesebb, órattétessel 3 frt 90—4 frt 50 kr; ugyanaz festett számlappal, vagy aranykeretben, vagy svajczi faragványnyal s órattétessel 5, 6, 7, 8 frt. Salon-óra bronzból, üvegboritékkal s 2—2 frt 20 kr; középnagyságu 3 frt 20 kr; nagy 4 frt 50 kr. — Angol utazó óra tokban s ébresztővel 6 frt. — Svajczi zseb-óra, 2 évi jótállással, czinus foglalványos uj-aranyból láncczal 4 frt 80 kr. — Ezeken kivül mindenféle óra olcsón: nap-óra, irányló: 26 karajczárjával kapható a megrendelhető a czim alatt: 378—e.)

Pracht-Bazar des **A. Friedmann** in **Wien** Praterstrasse Nr. **26.**

!! Csinos !! !! Tartós !! !! Olcsó !!

!! Dauerhaft !! !! Billig !! !! Elegant !!

Az első bécsi

lábbeli-gyárnak

egyedüli raktára

ROSENFELD ADOLF-NÁL

Nagy-Kanizsán,

a hol mindennemü női- és gyermek-lábbeliek a legegyszerűbb félétől a legfinomabb féléig, nagy — választékban, jutányos szabott áron kaphatók.

Árjegyzék nagyság szerint:

Egyszerü gyermek-bőr-czipők 30, 40, 50 - 80 kr.
Fin. gyermek-bőr-topánok 1.10, 1.20, 1.40, 1.60.
Legfin. bőr, brünel, bársony 1.60, 1.70, 1.80, 2.20.
Gyermek-csizmák erős bőrből 1.80, 2, 2.40, 3.50.

Női topánok finomság szerint:

Oldalfűző sarkatlan . . . 2 frt.
Oldalfűző sarkos brünel vagy bársony 2 frt. 40 kr.
Gummi betéttel, sarkos, bőr, bársony vagy brünel . . . 3 frt, 3 frt 50 kr.
Gummi betéttel, sarkos, bőr, brünel, finom lakk-orra . . . 4 frt.
Előfűző elegans Debardeur divattopánok brünel vagy kesztyű-bőr 4 frt, 4.50, 5 frtig.
Ugyanefféle duplasarkos . . . 6 frt.
(426—10.3)

lage

der ersten **Wiener Schuhfabrick**

BEI ADOLF ROSENFELD IN

Gross-Kanizsa,

grösste Auswahl aller Sorten **Damen** und **Kinderschuhe.** Verkauf zu festgesetzten Original-Fabrickspreisen.

Preis-Courant nach Grösse.

Ord. Leder-Kinderschuhe 30, 40, 50, 60 80 kr.
Feine Leder Kinderstiefletten 1,10, 1,20, bis 1.50.
Feinste Kinderstiefletten, Ledr, Brünel, Sammt mit Lackspitz 1.60, 1.70, 1.80, 2,20
Knabenstiefel starke 1 80, 2, 2 20, 3, 3.60

Damenstiefletten nach Qualität:

An der Seite zu schnüren 2 fl.
Dieselben Brünel-od.-Sammt mit Stückel 2.40.
Vorn zu schnüren, einfache Stückel 2.80, 3 fl.
Mit Gummizug und Stückel 3 fl., 3.50.
Dieselben G. Leder, Brünel m. Lackspitz elegant 4 fl.
Elegante Deb.-Modestiefl. mit Lack besetzt, Brünel, Chagrin, Claca-Leder 4, 4.50, 5 fl
Dieselben mit doppelten Stückeln 6 fl.

Wajdits József kiadó, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa 1870. szeptember 17-én. 38. szám. Kilenczedik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE,

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész a gyakran másfél vagy két iven. **Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:** WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben háznál hordással és vidékre postán küldve
Egész évre: 6 frt. — kr.
Fél évre: 3 „ — „
Évnegyedre: 1 „ 50 „

Hirdetések A hat hasábos petit sorért 1-szer 7 kr. 2-szer 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt térben" egy petit sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL, Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Basel-ben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgarthan: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK

A világpolgárosodás nagy eszméje a polgáregyletek létezésében nyilvánul, az egyletek virágzásában bimbózik, az egyletek egyesülésében virágzik és az egyesült egyletek szabad testvériesitésében — gyümölcsözik.

A világpolgárosodás maga hasonlit egy virágcsokorhoz, melynek különféle szinü virágai adják kellemét, az egységes eszme birtokosainak tettei folytonos frisitői, melynek következtében a csokor illata kifogyhatlan, betölti a légkört s bájossá teszi az életet; igaz, hogy e csokornak tövisei is vannak, de hát hol van rózsa tövis nélkül? — a világpolgárosodás virágcsokrában is tövisek az affectáló közöny, a hideg önzés, a gyáva tétlenség. De hát mutassatok a természetben illatozó tövist, nem-e szerényen bimbózik ki a száraz tövisek közt az életerő, nem-e ennek virágira hullanak az üditő harmat gyöngyecseppei? — Oh a nemes eszme nemes harczosai elismerésben részesülnek mindenkor, őket nemcsak az egyéni önbecsérzet serkenti tettre, hanem a tiszta, a müvelt lélek édes kötelesség tudata. Igen, kötelességet ró a természet törvénye mindenkire, s jaj annak, ki ez ellen vét. Él ugyan, de jelvényes koporsója a legszebb érzetek lomtárának, mely fölött nem a köztisztelet, nem az érdem, nem a részvét égi angyala viraszt, hanem a tespedés, a megvetés halászaga.

Egyik kötelessége az embernek, mint müvelt lénynek, hogy a társadalom jóléte egyarányban közösen megossza, tért nyisson, utat engedjen annak eléréséhez. A társadalmi jólét a világpolgárosodás alapja s ez alapban elévülhetlen drágakövek a polgári egyletek.

Hazánk a drágakövek hazája! Nem épen a mi hibánk, hogy a drágakövek becsét nem ismertük, értékét becsméreltük. De jött a Messiás, a világpolgárosodás egyik lelkölt bajnoka, a nagy Széchenyi s Európát megrázkódtató hangon kelté fel a magyar nemzetet: Magyarország nem volt, hanem lesz! s mit tett? az alapot rakta — alakultak az egyletek egymásután! Nemcsak a hon szivében, a fővárosban, hanem minden haladó városban, s igy Nagy-Kanizsán is.

S midőn az elismerés szerény nyilvánitását jelezem a nagy-kanizsai „Polgár-egylet" majd négytized éves lelkes alapitóira, kérem a gondviselést, hogy az utánna keletkezett egyletekre is áldását terjessze ki.

Nagy-Kanizsa város kebelében az utóbbi évek alatt egy oly egylet alakult, melynek a legnemesb, a legszebb czélja van, mert midőn az erőt önmagában izmositja, a nemzettest erősbödését, az akarat és tetterő szilárditását éri el; megértvén a kor intő szavát: erősitsd magadat, hogy erős, törhetlen legyen a nemzet!

E nemes egylet a „nagy-kanizsai torna-egylet", mely zászlófelavatása alkalmából egy országos s e téren első nagy torna ünnepélyt rendezett f. évi szept. 10 és 11-én, mely ünnepélyre, mint alább tüzetesen jelezem, az ország legtekintélyesebb testvéregyletei küldöttségileg jelentek meg. Ezen országos ünnepély s zászlófelavatás által a hazai cultura, a világpolgárosodásnak egy alapköve tétetett le a „nagy-kanizsai torna-egylet" létezésének szentesitésében.

Üdvözlet a kezdeményező nagy-kanizsai torna-egyletnek, különösen a nemes eszme lelkes bajnoka, ez egylet lángbuzgalmu elnöke Walbach Mór urnak, ki ernyedetlen buzgalom s törhetlen kitartással iparkodott minél fényesibbé, maradandóbb emlékezetüvé s eredményében a hazai testvérülés minél üdvösb tömöritésével áldásosbbá tenni.

Üdvözlet a testvéregyletek lelkesült részvéteért, mi azt mutatja, hogy az egyleti életerő a legszebb mérvben nyilvánul, s hogy itt az idő az egyletek minél szivósb összetartását eszközölni, az erő, lelkesedés tokozatosbitásával.

Üdvözlet a zászlónak, melynek árnyában a hazafiui tisztelet, a nemzeti becsület és testvéri, baráti szeretet ülé magasztos diadalát! melyről az egység aranyszálai ragyognak alá.

És e tudat mellett oly melengető hatással van a tapasztalás, hogy ez országos ünnepélynél, e zászlófelavatásnál Nagy-Kanizsa lelkes hölgyei mily tevékeny részt vettek, mintegy jelezték áldott, jó szivök honleányi nemes érzelmével, hogy: előre, mert babért nyujtunk a győzőknek, koszorut az érdemnek s mosolyt a bátraknak! És igaz, hová a hölgyek honleányi áldása száll, ott tartós és szép élet, tartós és boldog jólét uralg.

A nagy-kanizsai torna-egylet által rendezett országos nagy torna-ünnepély szept. 10-én szombaton délelőtt vette kezdetét, 9 óra után a figyelemmel csinosbitott tágas főtéren mozsár lövések jelezék, hogy az érdekeltek összegyülekezni siessenek; itt a nagy-kanizsai dalárda zászlója köré csoportosultak. A vasuti indóháznál a 11 órai vonattal megérkezett soproni, szombathelyi és zalaegerszegi egyletek küldöttségei fogadtattak alkalomszerü üdvözlettel, melyre viszont lelkes szavakban feleltek; ekkor a városbai vonulás vette kezdetét zene és dobszóval, a város utczáin az ablakokból hölgykezek virágesővel üdvözölték a megérkezett vendégeket, a főtérre érve nyomban következett az elszállásolás a legnagyobb rendben, mert az elszállásolási jegyek már eleve kiállitva voltak. A programm szerinti ünnepélyes fogadtatás a többi déli vonattal megjelent torna s tüzoltó vendégek megérkeztekor történt, nem akarván a jóval előbb elfogadott, s fentebb emlitett három egylet küldöttségeit több óráig várakoztatni. Ekkor érkeztek meg a varasdi, pécsi, györi, pesti, budai, debreczeni sat. küldöttségek, kik szinte szivélyesen üdvözöltettek, s mindenik küldöttségből lelkesült szavakban feleltek. A zászlók lengedezése, a zene s dobszó s a nagyszámu kisérő közönség hosszu csoportja, megmegujuló éljenzés, a sörházi, s kórházi utczán, ugy a főtérek nemzeti zászlókkali földiszitése, meglepő látványt nyujtott, hozzá gondolva még, hogy az ablakokból szünni nem akaró virágzápor s koszoru dobálásokkal fogadtattak vendégeink, teljes meggyőződéssel lehetett látni s tapasztalni, hogy az „Isten hozott" szivélyes és őszinte.

Délután 4 órakor a sörházkertben gyülekeztek össze a küldöttségek s helybeliek, hol barátságos társalgás füszerezte az ismerkedést, mely alkalommal lélekemelő pohárköszöntések mondattak különösen a varasdi tüzoltó-egylet derék kapitánya Tomay Antal és a budai torna-egylet köztiszteletü alelnöke által. A vidáman s kedélyesen eltöltött idő estére járván, mindenki a bálba sietett, mely az e czélra egyetlen zöldfai vendéglő termeiben tartatott meg. A tánczterem lehető csinnal volt földiszitve s már 9 órakor alig lehetett megmozdulni, oly látogatásnak örvendett. A beszedett jegyek után itélve a bálban 800-an felül vettek részt. Két zenekar játszott felváltva Grünbaum és Boros Jánosé. Szünóra alatt tombolajáték rendeztetett.

Az első ambót (6 dessertkés) ifj. Madarász Endre ur Pécsről; a második ambót (sajtmetsző kés) Bettelheim Adolf ur Zágrábból; első ternót (6 darab kanál tokban) Bakos János ur Pestről; a második ternót (czukortartó) Heszler János ur Budáról; a quaternót (6 pár dessert evőkészlet) Trebitsch Samu ur Boglárról; a quinternót (egy pár gyertyatartó) Neumann Antal ur Zala-Egerszegről és a tombolát (nagy gyümölcstartó kosár) Mendlik Mihály ur Pécsről nyerték meg.

A nyeremény tárgyak mind czukrból készittettek és valamennyi a nagy-kanizsai nemeskeblü hölgyek szives adománya volt, a nyereménytárgyak értékes becsét mindenesetre emelé e körülmény, és többszörösitett emlékül szolgál.

A nyeremény tárgyak átadása után azonnal megkezdődött ismét a táncz, s reggi öt óráig tartott. Bálkirálynét nem nevezünk, mert sokan megérdemelték az elnevezést. A tánczvigalmat kedélyesség, feszetlenség jellemzi, pedig szinte szokatlannak tünt fel első tekintetre, hogy Nagy-Kanizsa s vidéke hölgyei körül távol vidék tánczkedvelő ifjusága sürgött-forgott.

Szeptember 11-én vasárnap délelőtt szokatlan élénkség uralgott a város utczáin. 10 óra tájban rendezett sorban vonultak az egyletek zászlóik alatt a gymn. tornatermeből a főpiacz nagyterére, hol állvány épittetett a zászló felavatásnak alkalmávali ünnepélyesség megtartására. Az ülőhelyek hölgyek által foglaltattak el, körül pedig 3000-nél többen jelentek meg. A közép állvány első sorában a koszoru-leányok foglaltak helyet, névszerint Gózony Marcsa, Veissmayer Jenni, Axenti Helena, Ollop Paulina, Godina Bella és Gizella, Mayer Jenni és Hermina, Rosenstock Emilia és Sidonia, Neumann Róza, Wellisch Gabriela és Schmidt Matild kisasszonyok. A kört körül övezték az egyletek képviselői és pedig 13 egylet 6 zászlóval s 170 taggal. Eddig hazánkban torna- és tüzoltó-egylet mintegy 20 létesült, ezek közt is több az alakulás nehezségeivel küzd, felénél tehát több jelenvén meg, méltán országos torna-ünnepélynek mondható s e nemben az első, mint azt a fővárosi lapok is méltólag elnevezték. Az itt képviselve volt egyletek következők valának: Pest, Buda, Zágráb, Debreczen, Györ, Sopron, Pécs, Szombathely, Varasd, Zala-Egerszeg, Kaposvár, Temesvár és Sziszek.

A közép állvány átellenében helyet foglalt a nagykanizsai dalárda egyesülve a tanitók dalárdájával s mintegy 70-en valának. A mozsár-lövések s a zene Rákóczy indulója jelzé, hogy az uj zászlót közel hozzák; feszült kiváncsiság tükröződött ezrek arczán. 11 órakor megérkeztek a helybeli torna-egyleti tagok a beburkolt zászlóval, melyet háromszoros éljen fogadott. Nyomban szabatos rendben rákezdte az egyesült dalárda Kölcsey hymnusának két első szakaszát énékelni, melyet kalap levéve hallgattunk végig, utánna a torna-egylet lelkes s köztiszteletü elnöke Walbach Mór ur tartotta Somogyi Ede gyorsiró után közlendő következő remek beszédet, melyet zajos éljenzés szakitott többször félbe:

Mélyen tisztelt hallgatóim!
Nagyérdemü uraim és hölgyeim!

A megható érzetek sokasága között, mely e magasztos pillanatban keblemet megszállja, különösen egy az, mely valamennyi közül magának utat törve, néhány szóban kifejezést adni siet. Ezen érzet a kötelem érzete, melynél fogva itt mindenek előtt azokról kell megemlékeznem, kik szives megjelenésük által oly nagy mérvben járulnak az ünnepély dicsőségéhez, — ezek között pedig ismét legelső sorban értem őket, kedves ügytestvéreinket, kik baráti meghivásunknak engedve, az ország legmesszebb vidékeiből ide siettek, hogy ünnepélyünken részt vehessenek, hogy szorosabbra fűzzék azon kötelékut, mely az egy és ugyanazon ügynek híveit rang, nemzetiség és vallás különbség nélkül egymáshoz kapcsolja. (Éljen!) Fogadják tehát kedves testvéreim itt ismételve legforróbb üdvözletemet, — üdvözlem önöket

az országos tornászatügy nevében, melynek önök itt-létök által tagadhatlanul nagy szolgálatot tesznek; — üdvözlöm önöket a n.-kanizsai torna-egylet nevében, melynek-önök ez alkalommal testvéri érzületöknek ily fényes jelét adják; — és végre üdvözlöm önökben a lelkes honpolgárokat, több nevezetes hazai város értelmiségének képviselőit N.-Kanizsa összes polgárai nevében; — (Éljen!) ők valamennyien különös szerencséjüknek tartják, hogy önöket itt e városban egyesitve láthatják, — ők valamennyien büszkék, hogy önöket vendégeikül birhatják — és ők valamennyien elkiáltják most velem együtt szivök mélyéből „éljenek kedves vendégeink!" (Zajos éljenzés!) De bocsánat, t. vendégeink egyrésze t. i. a horvátországi vendégeink alig értették meg ezen szavaimat, melyek őket is illették, ne vegyék tehát rosz néven, ha én hozzájuk is rövid üdvözletemet intézném oly nyelven, melyet ők is megértenének.

Verehrte Brüder u. Freunde aus Croatien!

Dem Drange meiner Gefühle nachgebend, habe ich es für meine Pflicht gehalten hier an dieser festlichen Stätte u. noch ehe ich meine eigentliche Rede aufnehme, derjenigen zu gedenken, welche durch ihre Gegenwart in so reichem Maasse zur Hebung u. zur Verherrlichung unseres Festes beitragen; (Zsivio!) da ich jedoch befürchten muss, dass Sie jene meine Worte, in welchen ich mich bemüht der Freude ob Ihres Erscheinens einigen Ausdruck zu verleihen — nicht verstanden haben möchten, so kann u. darf ich es nicht unterlassen, Ihnen den kurzen Auszug dieser Worte in einer für Sie verständlichen Sprache wiederzugeben; bedauern muss ich nur, dass es mir leider nicht gegönnt ist in der Sprache, welche Ihnen besser zu Herzen dringend würde, nähnlich in Ihrer Muttersprache mit Ihnen sprechen zu können. Empfangen Sie denn t. Brüder hiermit durch mich nochmals den feierlichen u. herzlichsten Gruss sämmtlicher Bürger u. Bürgerinnen Gr.-Kanizsa's; (Zsivio!) sie sind alle hoch erfreut Sie in so schöner Zahl hier versammelt zu sehen; — ja sie sind stolz darauf Sie Ihre Gäste nennen zu dürfen. Empfangen sie nicht minder den brüderlichen Gruss des Gr.-Kanizsaer Turnvereines so wie sämmtlicher hier anwesender Turn- u. Feuerwehr-Vereine Ungarns! (Gut Heil! Gut Heil!) Wir alle geben uns der freudigen Zuversicht hin, dass Ihre Anwesenheit sicherlich nicht verfehlen wird jenes schöne Band noch fester u. inniger zu gestalten, welches uns bereits zuvor u. noch ehe wir uns persönlich kannten, zufolge unserer verwandtschaftlichen Gesinnung u. zufolge des gleichnahmigen Zweckes mit einander verbunden; (Gut Heil! Gut Heil! Gut Heil! u. noch einmahl Gut Heil!) Gebe Gott! dass dieses Band eine nach jeder Richtung hin dauernde u. unzertrennliche Eintracht bekürdere!

Mögen die beiden Brudervölker Ungarns u. Croatiens im Bewusstsein Ihrer hehren Aufgabe stets Hand in Hand mit einander wandeln, damit sie beide u. mit vereinten Kräften nachstreben können jenem schönen, jenem heiligen Ziele, welches beiden gewiss gleich vor Augenschwebt, nämlich zum Ruhme u. zum Gedeihen des gemeinschaftlichen Vaterlandes. Es leben unsere croatischen Brüder! (Hosszas éljenzés.)

Minekelőtte feladatomhoz áttérnék és fölvenném a tárgyat, mely ezen ünnepélyes jelenetnek egyedüli okát képezi, mélyen t. hallgatóim, szives figyelmeért kell esedeznem, midőn bátor volnék bevezetőleg vagyis beszédem első részében az egyesülés s különösen az ifjuság egyesüléseinek alapeszméjét és valódi czéljait bővebben kifejteni, — utóbb a torna-ügyről és a torna-egyletekről fogok szólani. Nem egyszer volt alkalmam tapasztalhatni, miként kedves magyar hazánkban még igen sokan, de különösen az előbbeni kornak és nemzedéknek fiai közül nem ritkán a legértelmesebbek is alig ismerik vagy egészen félre ismerik, az értelmes ifjuság egyesüléseinek valódi czélját; és innét származik azon feltünő közömbösség, mely azon ifjuságí egyletek iránt mutatkozik; — én tehát jobban nem használhatom fel ezen szép alkalmat, melyen szerencsés vagyok ily nagy számu válogatott közönség előtt felszólalhatni, mint midőn igyekszem, ama halvélemények megszüntetésére némüképen hozzájárulni, s ha ez nékem sikerülne, ha szavaim hatásukat el nem téveszteném, én felette szerencsésnek érezném magamat.

Mélyen t. hallgatóim!

Ha az egykori történész a 19-ik századnak történelmét leirandja, s hajlandó lesz azt valamely jellemző melléknév által közelebbről megismertetni, akkor bizonyára csak az egyesülés századának fogja elnevezni, mert mindenütt bár merre tekintünk, minden országban, minden civilizált nemzetnél, az anyagi és szellemi életnek bár mely terén, mindenütt az egyesüléssel találkozunk, — egyesül a tudomány, egyesül a müvészet, az ipar, a kereskedelem, a munka, szóval egyesül a társadalomnak minden osztálya és rétege mind arra, mi által az emberiségnek testi és szellemi jóléte előmozdittathatnék; és mégis az egyesülés eszméje nem uj, nem a jelen kornak szülménye, sőt az nagyon is régi; ha annak első nyomait keresni akarjuk, akkor a történelemben évezredekre kell visszamennünk. Az első egyesülésnek ismerjük azt, melyszerint bizonyos családok vagy népfajok szövetkeztek életük és vagyonuk védelmére, valamint maguk között is a béke és rend fentartására; — ezen egyesülésből fejlődött egymásután az államok és az álladalom gépezete, — és valamint mi ezen első egyesülésben örömmel üdvözöljük az emberi fejlődésnek és miveltségnek legelső [illegible], ugy azóta is minden időben ugyanazon [illegible] láthatjuk haladni az egyesülést, a melyen a miveltséggel találkozunk, sőt a 19-ik században, melyben az emberi lángész nagyszerű találmányait bámulva csodáljuk, az egyesülések léte képezi, ugyszólván a nemzetek miveltségének lebiztosabb fokmérőjét. — De a miveltségnek s vele az egyesülésnek mindenkor hatalmas ellenségei is valának; azon idők, midőn a népek még a kormányok gyámsága alatt tartattak, az egyesülésre nézve valóban kedvezők nem valának, — gyámnokaink jól ismerve azon veszedelmet, mely nékiek az eszme és erő társitása által származhatnék, mindent elkövettek, annak erőszakos elnyomására: — ők félelmükben még a legártatlanabb olvasó vagy társalgó egyleteknek alakulását is mezakadályozni igyekeztek, és a hol azt nem tehették, ott bizonyára nem mulasztották el a legszigorúbb felügyeletet gyakorolni, sőt a leggyülöletesebb kémlelési rendszert sem vonakodtak alkalmazni, csak hogy a szabad eszmének legparányibb szikrája azokba véletlenül be ne csempészessék. De ha ők már az emlitett egyletek legártatlanabb nemétől is oly annyira féltek, mennyivel alaposabb lehetett ezen félelmök oly egyletek irányában, melyek egy bizonyos kitüzött czélt követve, leginkább az értelmes ifjuság egyesülésére valának irányozva, a minők legelső sorban a dal- és torna-egyletek, mely utóbbiakban még az eszme társitása mellett az egyéni erő is öntudatra ébresztetik. — Ők tudták, hogy a közös czél, mely közös érdekeket szül, legelőbb fogná megdönteni azon valaszfalat, mely által ők rang, czim és különféle érdemjelek segedelmével az emberiséget mesterségesen egymástól elválasztották. (Éljen!) Ők tudták hadseregük történelméből, hogy egy testület, melyben az összefüggés érzete folyton tápláltatik, közös működésre vezethető még akkor is, ha eredeti czéljától már rég el is tére; — és végül tudták, hogy az értelmes ifjuság fogékony keblében leghamarább találnának visszhangra azon magasztos tanok, melyek nyiltan hirdetik: *„Vannak bizonyos elárusithatlan szent jogok, melyek mint Isten adományai az emberiséggel születtek, és ezektől az emberiséget megfosztani, embernek szabadságában nem áll!"* (Éljen!) Ezeket tudva, ők nem is valának hajlandók ily veszedelmes fegyvert önként a népek kezeibe átadni; de viszont a népek a „divide et impera" szomorú tapasztalatai után okulva, azon perczben, a melyben egy kissé szabadabban vehettek lélekzetet, ugyanazon perczben kétszeres hévvel is ragadták meg az egyesülés eszméjét. —

Ezen népek egyike a magyar; — sikerült a magyar nemzetnek egy magasleikü király kormánya alatt szent jogainak elismerését kieszközölni, azonban ki, és mi biztosit bennünket, hogy egy másik kedvezőtlen véletlen, egy következő kormány, bennünket az előbbeni uyomasztó állapotba visszaejteni nem fog? A felelet rövid: Ugyan azon fegyver mely minden időben eléggé alkalmatos lehetett volna önállóságunk megszerzésére, ugyan azon fegyver leend legalkalmatosabb is önnállóságunk biztositására, és ha előbb nem sikerült azon fegyvert megragadnunk, most viszont midőn kezeinkben birjuk, többé kezeinkből kibocsátani nem akarjuk. (Éljen!) Hazánk értelmes ifjuságа ezen gondolattól áthatva, s felismerve rendeltetését, mint a jövendő kornak hordozója, — nevezetesebb városainkban uj meg uj egyleteket látunk életbe lépni, melyek azt egymással szoros összeköttetésben tartják; — és ezen egyletek egyszersmind legjobb tenyésztőhelyei is az alkotmányos polgársságnak. Szemléljük meg csak egy kissé közelebbről ezen apró álladalmakat, melyek á legdemokratikusabb elven alapulnak, és egyszerű gépezetü önkormányzatuikkal minden nagy álladalomnak mintaképül szolgálhatnának. Itt különbség a tagok között nem létezik; itt rang és vagyon semminémű előnyt nem nyujtanak, tehát *viri liejogok* sem ismertetnek, (Éljen!) itt a magánérdeknek helye nincsen, hanem tartozik mindenki magát kivánalmaival a közérdeknek alárendelni. Ha tehát igaz, hogy az alkotmányosság minden áldásos intézményével egyedül a polgári erényen alapszik, a polgár közérzületére és áldoztatkészségére, akkor itt tápláltatik azon küszöbszelem, mely az ifju polgárt lelkesiti erejét és képességét a közjó érdekében felhasználni, és az, ki a polgári erényeket korán gyakorolva, magának itt e kis körben elsajátithatná, az kilépve az életbe, s elfoglalva polgári helyét, valóban ott sem fogja megtagadni a szokott elveket, az mindenütt és minden körülmények közt hazájának jó fia és haszonos polgárja leend. (Éljen!) Ezen mondottak után ugy hiszem többé kétségbe nem vonhatók azon nagy előnyök, melyek az értelmes ifjuság egyesüléseiből az egész nemzetre visszahárómolnak, azért csak kivánhatom, hogy hangoznának most szavaim az egész nemzet füleiben és fogadtatnának el általa, midőn Önöket itt kérve kérem: *„Uraim! az értelmes ifjuság egyesülései legjobb tenyésztő helyei az alkotmányos polgár-*

Folytatás a mellékleten.

Sonettek.

(Mutatvány Bátorfi Lajos sajtó alatt levő munkájából.)

I.

A szenvedés, e létvihar, ha ér
S te bőszt dühöt dacsolva állhatod,
Az ég kegyét utánna várhatod
Dijul, mi százszorozva többet ér.

Kopár hegyekbe kél a csöndes ér
S ha végre rónaságra juthatott,
Tenyészetre mosóra, messze áradott,
Nyomán a sok virág aligha tér.

Nemes fiú! a létvihar megáll
Előtted és te boldogabb leszesz,
Miként hivéd, ta hő jegyest veszesz.

Előtted üdvök árja folydogál...
Vigyázva csolnakázz! Kicsinke nesz
Kisér... figyelj: szivem szohajja lesz!

II.

Miért e köny szememben, oh miért?
Hisz ennyi kín között elégek én,
Sohajt neval csupán a kis remény,
Mi szám szerelme közt remegve kélt.

Miért e köny szememben, oh miért?
Hisz így családva por csupán a lény,
Nedő, mi felszivárg a földi szinén
Tüskebe rejtezend, előbb nem élt. —

Miért e köny szememben, oh miért?
Hisz oly apadt a szív, a tört kebel
Pedig sirásra könyt nem érdemel,

Egy égi szikra itt helyet cserélt,
Leszállt, mi könyfolyásba boldogít:
Hit és a szerelme türni megtanít.

III.

A tomboló vihar kibombálá
Kevés, csekély idő alatt magát,
Alatta jajgatott a nagy fák,
A mint hatalma összetördelé.

Nyögött a százados fatörzs feló,
S a gyáva porfölmeg magaba hág,
Mutatá tettre kél s a gyávaság
S erő, ha még erőben közelg felé.

Az ablakom kinyitva nézdelém,
S nemét a kéjgynyörnek áldolém
De ahi a porfölmeg szemembe szállt....

Na ezt szemembül én kidörgölém,
Azonban ujra szállt a por felém.
Hiába, port a por hamar talál!

Bukott tervek.

Eredeti beszély,

irta Egyházasbükki Dervarics Kálmán.

(Folytatás és vége.)

Csinos és többek előtt igen szépnek is tünt fel Mariska, csakhogy arczvonási nem érték el a finomság nc továbbját, mint Leonáét; szendeségről pedig szó sem lehetett nála, kaczér volt mint egy nagyvárosi grisette, arczának beszédközben sajátságos mozdulatát tudott adni ugy, hogy az öröm és harag jellege utánozhatlan hüségű tükröződtek azon; szeszélyes volt legnagyobb mértékben, de szive azért jó volt s elhamarkodott tetten, bünbánólag könnyezett.

Caesar — mint már ugy is ismerjük — nagymértékben könnyelmü volt; érezte, hogy szivo és szerelme Leonához vonja őt, de mint hogy változhatlanul kitüzött czélja a gazdag Mariskát nőül venni, ehhez mellőzves megvetve a szív hangoab intéseit, szeblébb vonta székét.

Most már elismerem Dernői ur — kérdé Mariska mosolygva, hogy ön fiataljaink közt a legudvariasb, lám lám ünt még itt is találjuk.

Igen kedves Mariska kisasszony — válaszolá Caesar — a delej maga után vonta lelkemet.

Értem — folytatá Mariska hangnyomattal — valami régiebb ismeretség csalta önt e város falai közé.

Csalódik kegyed, ha valami érdek csalt volna ide tudva, hogy kegyetek nincsenek itt, ugy az egyedül csak e városnak történeti emléke lett volna, mert e város arról emlékezteti, hogy a Magyar szent koronát Friedrich ostráki császár 24 éven át tartogatta itt magánál és azt dicső Hunyady Mátyás királynak csak 60 ezer drb arany befizetése után adta ki — azonban itt a delej, mely maga után vonta lelkemet egyedül csak Mariska kisasszony volt.

Mariska elpirulva sütő le szemeit, mig Leona, ki Caesarnak minden egyes szavát hallotta, reszketett azon fájdalmas öntudatban, hogy megcsalattatott.

Mariska — folytatá Caesar kezébe fogva annak reszkető bársony ujjait — emlékeztetem gyönyörü soraira, melyekkel utólsó levelét bezárta, szeret-e kegyed engemet még most is?

Tegyük fel, hogy én „nem"-et mondok — válaszolá szeszélyesen Mariska — mit teend ön akkor?

Nem, nem Mariska — folytatá lángolva Caesar — arcza elárulta már keble küzdelmeit, tüzáradó szemeiből kiolvasom az érzetet, melyet a teremtő kegyed keblébe lehelt — nemde Mariska kegyed viszonozza lángoló szerelmemet, kegyed szeret engemet, oh mondja ki s nyilatkozata által tegyen a halandók legboldogabbjává.

Mariska arcza havába, vizbe öntött vérként keveredett a szerelem rózsapirja s mintha félne kimondani s csak ugy susogta mint szellőbeszéde a bérczi romokon: szeretem önt.

Caesarnak gunymosoly olvadozott ajkain; az első lépés megvan már — gondolá magában — s ezt a szentesitő végszó is követendi, — csak óvatosan — füzé tovább gondolatit, az alkalom kedvező, a szülők elmerülve csüggnek a jeleneten, melyben II-ik Katalin czárnő Potemkin herczeget megbuktatja; Mariskának e jelenetet nem szabad látnia, ez a szeszélyre amugy is gyulékony lelkét méginkább megmérgezné, el kell vonnom tőle figyelmét s hevesen szoritá meg Mariskának reszkető kezét.

Mariska olvadozva merengett az ifju arczán.

Mariska! — kezdé Caesar a lángoló kéjvágy legmagasabb fokán — a delej, mely magához vonta lelkemet, kegyed volt, ezt tudjuk már, de találja ki, valjon mi legközelebbi oka annak, hogy én ily rögtön Béca-Ujhelyre felrándultam.

Magyarázza meg — susogá a leány.

Oh Mariska! e lépésem sikerétől függ jövőm boldogsága! Mariska! legyen nőm.

Leona halványy arczán egy titkos könny futott alá.

Leszek! susogta Mariska, kinek barna szemeiből az örömérzet szinte egy könnycseppet lopott ki.

Esküdjék kedves Mariska, hogy nőm lesz! folytatá tovább Caesar a leány arczára szögezve szemeinek fellázadt nyilait.

Minek az eskü? kérdé elhalványulva az.

Hogy tökéletesen biztositva legyek! susogá Caesar — esküdjék angyalom.

Esküszöm — rebegte Mariska.

Leona egy lélek metsző sikoltással hult a padozatra!

El innen! el! hisz itt a vigalom szinhelye! Öltsünk gyászt Leonának sorsán, kinek sikoltását, mely szüzies keblének hattyudala volt, amugy is pisszegtetéssel akarta a derék szinházi közönség elnémitani, mely aztán mig duzzagott is, hogy Leona szomorujátékának catastrophája egy perczre is elvonta figyelmét a szinpadon előadott drámának megható jelenetétől, mi azonban nem vala egyéb viziónál, mely egy phantasticus költőnek lázas álmaiba szövődött.

A korány csak most lövelte vérpiros fényét az ablakon át azon terembe, hol Leon pihenj.

Éppen most nyiltak szemei; ágyánál az egész éjen át fölötte virasztott Mariska ült.

Leona egész éjen éber s nyugtalan volt, csak tiz percz előtt hunyták szemei, de a benső fájdalom dühöt rohama ismét felnyitá azokat.

Mariska érzékenyen hajolt arcza fölé s legbensőb részvéttel kérdé tőle hogylétét.

Érzem, hogy meghalok! susogta Leona.

Meghalsz? sikoltá rémülten Mariska — nem, nem Leona ily ifjan nem szabad meghalnod, hisz az életnek még örömeit sem izlelted.

Elég — válaszolá Leona — ha a méregpoharat, melyet az élet csordultig töltött, fenékig kiürítém.

Igen Leona, — mert az örömpohártól mindenkor undorral fordultál el — mondá Mariska.

Ha fenekén pókot láttam, miért ne fordultam volna el tőle. Oh Mariska! te mert boldognak érzed magad ez életben, mi nem egyéb a körül állóknak mulatságot okozó röppentyűnél mely ha a kiszámitott magasságot elérte a légben; szétpattan, csillagai egyenkint hullnak alá s e gyönyörü csillaghullás fölött a közönség osztatlan tetszését tapsaival nyilvánitja — nem ismered te a keserveket, melyeket az élet hosszabb oldala nyujt.

ságnak! Az értelmes ifjuság egyesületei legerősebb védbástyái az alkotmányos szabadságnak. (Éljen!) Támogassák tehát ezen ifjuságiegyleteket, ügyekezzünk azok számát az országban szaporitani, nyujtsunk ifjuságunknak alkalmat a közszellem táplálhatására és alkotmányunk örök időkre biztositva, hazánk virágzó és diesö leend (Zajos éljenzés!)

Áttérek a torna ügyhöz és a torna egyletekre. — Testi erő és ügyesség mindig nagy szerepet játszottak az emberiség történelmében, mert ők szereztek hatalmat és tökintélyt; mióta az ész uralma trónját felállitá, ezen tekintély nagyban csökkent meg ugyan, de mindazonáltal testi erő és ügyesség még most is oly hatalmas tényezők, melyek szerencsés birtokosaik nak a mindennapi életben legjobb szolgálatokat tesznek; bármennyire igyekezzünk is az anyagot a szellemnek alárendelni, mi mindig csak az elsőre maradunk utalva, sőt egészen is testünktől függünk. Már a régi görögök és rominak is azt állitották „csak erős testben lakik erős ész, mens tana in corpore sano," és azért különös súlyt is fektettek a test edzésére. Ők valának a legelső rendszeres tornászok, és hogy ifjuságukat a testügyesség fejlesztésére ösztönözzék, időszakonkénti nagy ünnepélyekkel egybekötött nyilvános játékokat rendezének, melyeknél a legügyesebbek dijakban és általános kitüntetésben részesültek. Utóbb a keresztény vallás eltiltván ezen müvelt nemzeteknek szép ünnepélyeit, a tornászat is divatozni megszünt. A bárdolatlan középkor, mely harczosai testeit mázsanehézségű vasvértekkel megterhelé, és idomtalan fegyverei kezelésében semminemü szabadabb mozgást és gyorsaságot nem engedett, ezen kor kivéve dzsidajátékaira, melyekhez azonban leginkább csak lovaglásban jártasság szükségeltetett, a testügyesség kifejlesztésére nem forditi figyelmét. Még csak a 19-ik századnak sikerült a tornászatot ujra érvényre emelni; különös jelentékenységre emeltetett 1810-ben Jáhn által Berlinben, és innét a tornászat magának mindinkább utat törve, oly annyira elterjedett, hogy ma alig van müvelt nemzet a földkerekén, mely azt magaévá nem tette volna, sőt most már az összes értelmiség által oly szükségletnek tekintetik, melyre a jelen kor finomitott és elgyengitő életmódjánál fogva, az emberiség ugy szólván utalva is van. Nem szándékozom itt a tornászatnak előnyeit egyenként elősorolni, hisz azok ugy is mindenki által eléggé ismertetnek; csak annyit mondok, hogy a katonaságnál és az ujabb hadvezetésnél is a tornászat rendkivüli hasznosnak mutatkozott, s azért a magyar kormány az uj honvédelmi rendszer behozatala után azt minden tanodában mint kötelezett tantárgyat felvételni rendelé; s igy bizton remélhetjük, hogy a tornászat nálunk is nem sokára általánosodni, és a torna egyletek száma, mely eddigelé hazánkban még nagyon kicsiny — mindinkább szaporodni fog; — és az valóban csak nagyon kivánatos is volna, mert ide nem számitva azon általános morális előnyöket, melyeket beszédem első részében felemlitettem, alig létezik egy második egylet, mely az emberi társadalomnak nagyobb hasznára volna, mint a Tornaegylet, mely a tüzoltó egylettel szoros kapcsolatban áll.

A torna-egylet alakulását nyomon szokta követni a tüzoltó-egylet, mely utóbbinak csakis az edzett, ügyes tornász képezheti magvát és fütámaszát; — és azon egylet, mely minden perczben embertársai védelmére készen áll, — oly egylet, melynek tagjai a legnagyobb önmegtagadással mérköznek meg a veszedelmes és pusztitó tüzelemmel, hogy polgártársaik élete és vagyonát a lángok martalékától megmenthessék, — oly egylet valóban csak megérdemli, hogy kiki által lehetőleg támogattassék, — oly egyletekről valóban csak kivánhatjuk tiszta szivből, hogy azoknak száma az országban minél inkább szaporodjék. — A n.-kanizsai torna-egyletnek ugyan nem sikerült még 4 évi fenállása óta a tüzoltó-egyletet városában létrehozni, azonban szabadjon itt igazolására elmondanom, hogy ő, — ki annak szükségességére már több izben utalt, — valóban nem oka annak, ha az idáig még nem történt, néki pedig szerény eszközei nem engedik annak felállitását, illetőleg felszerelését saját erejéből. — Nem akarom t. hallgatóim szives figyelmét elfárasztani, midőn itt a n.-kanizsai torna-egylet történelmét még tovább is folytatnám, azért csak röviden megjegyzem, hogy neki az első időben ugyan nagy nehézségekkel kelle küzdenie, de hogy most már hála a égnek jövője biztositva lenni látszik. A tagok száma egyre szaporodván, az egyletnek különösen két tárgyra kellett figyelmét fordítania, hogy külső valamint belső czéljainak és szükségleteinek megfelelhessen, — és pedig először egy zászlóra, mely által ő testületi felléptének kellő nyomatékot adhatna, — másodszor egy csarnok felépitésére, melyben ő télen gyakorlatait megtarthatná, az elsőt ime szerencsésen elértük volna, — bizunk N.-Kanizsa polgárai nemes lelkületében, miszerint nélkünk segédkezet fognak nyujtani, az utóbbit t. i. a csarnokot, de nem kerésbé a tüzoltó-egyletet is rövid idő mulva létre hozni. (Éljen!)

A zászlóhoz áttérve, — ez sajátságos egy tárgyat képez, melynek gyakorlati haszná ugyan senki sem volna képes megmondani, de mely mégis minden testületnek legelső vágyait képezi, különösen szükséges a zászló oly egyleteknél, melyek időnkint nyilvánosan is szokták működni, — ők csakis a zászló által képesek testületi felléptüket jelezni, — és a mint mondám, csakis a zászló által adhatnak felléptüknek kellő nyomatékot. — A zászló emberi fogalmak szerint a hűség jelképe; — zászlójában látja szentélyét minden testület, melyhez meltósága és becsülete kötve van; — de nem kevésbbé tekinti zászlajában diszét és büszkeségét, s azért igyekszik is azt minél fényesebbre kiállitani, hogy néki — bár hol is lobogtatná, diesőségére szolgáljon; — [illegible] azon okoknál fogva a zászló felavatás[illegible] ugyis azon időpont, melyben egy testület legelőször zászlóját nyilvánosan bemutatja, reá nézve fontos esemény, mely általa ünnepélyesen megültetni is szokott.

A n.-kanizsai torna-egylet is zászlóját felavatandó, szinte minden törekvését oda irányozá, hogy ezen nagyfontosságu eseményt a lehető legnagyobb ünnepélyességgel megülhesse, ezen czélját pedig akként vélte legjobban elérhetni, ha ő ez alkalomra meghivja távoli ügytestvéreit, és midőn ők az ország különféle vidékeiből itt találkoznának, egymással személyesen érintkeznek és megbarátkoznak, egyszersmind megindítja azon összefüggést és együttműködést, melynek tökéletes hiányát a magyar torna- és tüzoltó-egyletek idáig oly fájdalmasan tapasztalák; — és ha a n. kanizsai torna-egyletnek ezt elérni sikerül, akkor ő zászlóünnepélyének nagy jelentőséget sőt maradandó emléket is szerez. — Hála az égnek, ő szándékoknak kedvezett, mert ime itt látom magam körül ügytestvéreim szép számát, kik Magyar- és Horvátország legnevezetesebb torna- és tüzoltó-egyleteit képviselik, itt látom továbbá nem csak városunk, hanem az egész környékének értelmiségét is képviselve, — és azért örömteli szivvel vehetem most elő azon rövid eseményt, mely által zászlónk felavatottnak nyilvánitassék; de mielőtt ezt tenném, még néhány szót kell előre bocsátanom. A zászlók felavatásával még rendesen némü templomi szertartások is szoktak egybeköttetni, s még csak ezek után tekintetnek felszentelteknek, vagyis felavatottaknak; — de az ily templomi szertartást a n.-kanizsai torna-egylet mint szükségtelent, mellőzni látta legjobbnak, (Éljen!) mert mintán tagjai nem egy felekezetnek hivei, azon szertartást mindegyik felekezetnek templomában kellett volna megtartatni, az pedig lehetetlen! — De azonkivül nem is fér össze a szabad és mindennemü feszt gyülölő tornásznak szellemével, hogy magát bár mely felekezetességnek szük korlátai közé szorittassa. (Viharos hosszu éljenzés!) Egyébbiránt a formaszerüségnek szabályai nagyon nyulékonyak, ők csakis azon erővel birnak, a mennyit nékiek tulajdonitunk és csakis annyiban köthetnek meg bennünket, a mennyiben magunkat önként köttetjük le általuk, s azért nem kételkedem, sőt meg vagyok győződve, hogy a formaszerüségnek jelen alakja ép oly érvényes leend, hogy a n.-kanizsai torna-egyletnek tagjai zászlójuk iránt ép azon hűséggel fognak viseltetni, mint ha az e város összes templomában, bár mely ismert vagy ismeretlen szertartás által felavatottnak nyilvánittatnék. (Perczekig tartó éljenzés!)

Ezennel van szerencsém a mélyen t. jelenlévőknek a nagy-kanizsai torna-egylet zászlóját egész ünnepélyességgel bémutatni, és midőn azt, valamint egyletünket szives figyelmükés szives jóhajlamukba ajánlanám, egyszersmind kérem önöket legyenek tanui azon ünnepélyes fogadalomnak, melyet én ezennel saját nevemben, valamint az egylet tagjai nevében e város érdemes polgármesterének kezeibe letenni fogok. (Éljen!)

Mélyen tiszt. polgármester ur!

A n.-kanizsai torna-egylet nevében felkérem önt ezennel, sziveskedjék ezen zaszlóról hivatalos tudomást venni, mint a torna-egylet tulajdonáról, sziveskedjék továbbá eleibe venni azon fogadalmat, melyet én saját nevemben, valamint az egylet tagjai nevében kezeibe itt letenni akarok, — ezek után sziveskedjék e zászlót, melyet én önnek most átadok, felavatottnak nyilvánitani, és azt legelőször is kezeimbe juttatni.

„Fogadom tehát, hogy mi a n.-kanizsai tornó-egylet tagjai mindig tisztelettben fogjuk tartani ezen zászlót mint **szentélyünket**, *melyhez egyletünk* **méltósága és becsülete** *kötve van. (Éljen!) Fogadom továbbá, hogy én mint az egyletnek elnöke hiven őrködni akarok ezen szentély felett mindaddig, mig őrizetem alatt leend, — és hogy utódomnak ép oly szeplőtelenül fogom átadni, valamint én azt most Urságod kezéből átveszem.*

Erre a polgármester a következőt válaszolja:

Igen tisztelt torna egyleti elnök ur!

Örömmel üdvözlöm a n. kanizsai torna egyletnek ezen szép zászlóját, mely nem csak néki, hanem városunknak is diszére fog szolgálni; — örömmel vettem tudomást azon ünnepélyes nyilatkozatról, melyet ön kövés percz előtt itt e nagyérdemü gyülekezet jelenlétében kezeimbe fogadalomképen letett. — Vegye biztositásomat, miszerint én, és városunk összes polgársága, mindenkor különös figyelemmel fogjuk kisérni a n. kanizsai torna egyletet, — értelmes ifjuságunknak ezan valamint szép, ugy hasznos egyletét, és hogy mi valamennyien törekelni fogunk annak előmenetelét és felvirágzását lehetőleg előmozditani. — S midőn én most ezen zászlót a város nevében felavatottnak nyilvánitom, nyugodtan adom át az ön kezeibe, mert azt, valamint a torna egylet vezetését jó kezekben tudom. — Fogadja hozzá áldásomat részemről, és az egész városi lakóság nevében. — kivánom, hogy lehessen sokáig az ön őrizete alatt, és hogy minden idő-

---

Mariska szempilláin bánatos könnycseppek ültek.

Egy titkom van, nem akarnám sirba vinni — folytatá ismét Leona gyengülő hangon — nagyszerü; ezen titok volt életemnek, földi pályámnak irányitója, ezen titok hozta el bukásomat is. Soha sem sejtette senki. Ha valaki e titkomon csak oly parányilag látott volna is át, mint a hogy a lelket porlandó hüvelyén át is felismerjük, kitéptem volna keblemből örökre!! Egy volt csak — folytatá ismét keserü mosolylyal — kinek az Istenség kezébe adta a kulcsot titkom, tárházához; ez egyetlen vizsnélve az Istenség bizalmával, titkaimat elrabolta s az üres tárházat gunykaczajjal hagyta el . . . . . ezen titkom, üdvözitő hitem és szerelmem s ki azt keblemből elrabolta: Dernői!

Hazudsz! kiáltá Mariska rémülten ugorva fel Leona ágyától s a nemtelen harag sötétes pirja önté el magát arczán.

Csöndesülj! — folytatá Leona szelid nyugottsággal im elédbe adom mindjárt a bizonyitékot is, s te visszavonandod elhamarkodott szavadat, mely engemet hazuggá bélyegzett.

Mariska arczát eltakarva egy foteuillebe vetette magát.

Emlékezni fogsz Mariska még a rózsabálra — kezdé Leona — mely mult évben tartatott. Életemben azon bálban léptem fel először és utóljor! Mennyi remény, s mily rajongó képzelet tartott számot azon bálra. Szivem a meglepetés és félelemtől hangosan dobogott, midőn a bálterem küszöbét átléptem; mintha egy véghetlen mindenvilág nyilt volna meg előttem, ugy láttam mindent. — Nézzétek csak a kis Leona is itt van! — Beh gyönyörü álak! ily megjegyzéseket tőn fölöttem egy 3—4 ifjuból álló clubb, — félszemmel rájuk kacsintottam csak egy volt köztük, kinek ajka szótalan volt, de sötét szemeinek villámai égtek arczomon. Midőn a többi távozott, az emlitett hozzám jött s felkért az első quadrillra — nem irom le, miként táncoltam vele, szó kevés a kifejezésre azon kéjnek, mely lelkemet eltöltié, csupán az emlékezet sólyom szárnyai képesek visszaragadni oda, hol egy örökletnek hitt boldogságom alapja vettetett meg, melyre a sok szép remény egekig tornyosult fel s végre egy hazug szó a büszke épületet összezuzta. — Dernői — mert ő volt az emlitett, naponként eljárt házunkhoz; szülőim szivesen fogadák látogatását, oh mert az ő kebleiket is nagyszerü remények dagaszták, mint az enyimet, ki Caesarba halálosan beleszerettem. — Caesar csakhamar észrevette azt, egy időre visszavonult, jól sejtette, hogy visszavonulása csak szerelmemet érleli, nem első fogása volt az az életben, aprább rablásokon kellett annak kezdenie, ki végre az egyház szentségének elrablására vetemedik. — Egy napon levélkét kaptam tőle; sorai telve valának leglángolóbb érzelmekkel csupán azt kérte tőlem, hogy viszontszeresem őt. Tollat ragadtam oly lelkesedéssel, mi egész lényemet megzavarta s minőt még nem tapasztaltam én magamon. A levél elküldetett, — bár soha se tanultam volna irni; azon levél kárhozatot hozott reám. Két hét mulva megtudtam, hogy Caesar ily kicsikart levelekből egész gyüjteményt bir. Haragudtam reá, szemére vetettem néki, de azért szerettem őt még forróbban, mint azelőtt. Caesar elmaradt házunktól, én pedig, hogy a keserü csalódást feledjem az utazásba reménylve gyógyforrást találhatni, hozzátok csatlakozék s igy értünk Bécs-Ujhelyre, mi pedig itt történt, azt magad is jól tudod . . . . .

Hol van levele! — kiáltá eszmélve Mariska, kinek arczain a harag pirja futott végig.

Leona némán nyult keblébe s elővonta azt.

Itt tartottam keblemen, hogy hazug soraiba keblem hevével tüzet gyujtsak — lihegé elgyengülve Leona.

Mariska mohón olvasta a levelet, melynek tartalma ez volt:

Kedves angyal! A percz, melyben kegyedet az első quadrillra felhivtam, elég volt arra, hogy szerelmem parányi szikráját óriási lánggá növelje; azon percz óta szeretem kegyedet; ne kérdje az érdeket, a czél, tán mely szerelmem által csatolva kegyedhez ungemet; hol oly tiszta, oly égi az érzelem, mint enyim, ott megtörpül az érdek, s homályba vész a czél. — Caesar.

Csábító! kiáltá Mariska s darabokra szaggatá a daemon e hyeroglíphjeit.

Leona rosszabbul lőn. A ház, mely imént csak alvó kigyóként tartotta körülfonva idegeit, uj erővel tört ki. A szegény leány egyik ájulásból a másikba esett, olyan volt mint a hánykodó elem, mely ha ereje megtört, a szirt lábainál vész el.

Mariska könnyezve bámult maga elé; emlékezetének holdvilága egy percre beragyogta a multat, mely annyi örömnek s annyi keservnek sirja! mire eszmélt, Leonának láza megszünt s csak egy furvat hiányzék még, hogy az annyi fájdalom közt letünt élet pislogó világa végkép kialudjék.

Mariska észrevette, hogy Leonának gyönyörü arczvonásain a halál hideg kezei simit végig, az ajtóra rohant, hogy az orvost kiáltsa, ki szüleinél a mellékteremben időz, mire azonban ez oda érkezett, Leonának tiszta lelke a csillagok határán is tul szárnyalt már . . . . .

Vonjunk most leplét e befejezett képre s forduljunk el e jelenettől, mely az életet az emberiség alávalósága miatt képes volna örökre gyülöletessé tenni előttünk.

Harmadnapon eltemették Leonát, ott van sirja azon temetőben, mely közel a vaspálya mellett vonul el. Szegénynek még a sirban sincs nyugott álma s a sir fenekén is hallani kell azon ördögi sivitást, melyet a gőzmüszer szül, mintha csak ez egyszerü zene mellett rüpitné poklokra az emberiséget, mely lassankint megnássa magának a nagyszerü a sirt, hogy egy uj nemzedék ismét tarkább bohózatait üzze hamvai fölött . . . .

Egy terembe lépünk. Mariska ott áll a nagy tükör előtt, egy fényes rózsa-füzérpróbálgat éghajára.

Közel a paniagon Caesar ül, szemei lángolva tapadnak Mariska arczára, de ajka oly néma, mintha egy szent fogadás zárta volna le azt.

Holnap ara leszek! — sóhajtá végre Mariska.

Enyim ugy e? kérdé érzékenyen Caesar.

Tied s az égő! válaszolá hangnyomattal a leány. — — —

Másnap a s . . . . . i apácza zárdai egyházban esküje szerint neje lőn Mariska Caesarnak, esküvés után azonban mindenik más uton távozott: Caesar a nagyvilágba, Mariska pedig a zárda falai közé!!

Elközelgett a fogadás évnapja.

Tomkay Géza és Dernőy Caesar az ismeretes pamlag hullám párnáin hevertek.

A gyertya hamva magasra megnőtt már, de most még keveskbbé jutott eszükbe elkoppantani.

A felteritett asztalkán hosszu nyaku palaczkokban nemes borok habjai forrtak, de üresen áll az öblös serleg, mely a boldog lakomára lőn beszerezve.

Igyunk! kezdé végre Caesar — emlékére letünt ifjuságunk tündér álmainak! ifjuságunk letünt igen, mert mig a kebel hevül, addig ifjak vagyunk, de a sors csapása keblemből az utolsó szikrát is kioltotta.

Igyunk! harsogott Géza szava s csak ugy csengett kezeikben a pohár, még szemeikben bánatos könnyek csillogtak, melyeket a gyönyörü mult emléke csalt ki.

Barátom — kezdé Caesar — tudod mi idézhette elő fogadásunknak és terveinknek szerencsétlen kimenetelét?

Nos? kérdé Géza.

Én az előitéleteknek és babonáknak soha sem adtam hitelt — folytatá Caesar — de most hiszem, miként szerencsétlenségünknek oka abban rejlik, mert a nap, melyen a fogadást tettük nem csak april első je, hanem még pénteki nap is volt.

En tehát naptáramból april 1-et és minden pénteket kitörülök — mond Géza — nehogy valaha ismét ily kudarczot valljak.

Legyen átkozott minden april 1-ső és pénteki nap! végzé Caesar barátjával koczintva poharát, melynek pezsgő habjait fenékig kiüritő.

Átok reá!! harsogott mindkét torokból.

ben bár hol is lobogjon, a n. kanizsai torna-egyletnek s velö N. Kanizsa városának dicsőségét hirdethesse.

Éljen városunk értelmes ifjusága!

Éljen a n. kanizsai torna egylet! (Éljen!)

És most hozzátok fordulok kedves tagtársaim! A n. kanizsai torna egylet tagjaihoz! Ti hallottátok szavaimat — ti hallottátok azon szent fogadalmat, melyet én nem csak saját nevemben, hanem értetek is e város n. érdemü polgármesterének kezeibe letettem, és én reménlem, hogy ezen szavakról megfeledkezni nem fogtok! remélem, sőt meg vagyok győződve, hogy mindig tiszteletben fogjátok tartani ezen közös szentélyünket, melyért most valamennyien becsületünket elzálogositottuk, — és hogy ti velem együttörekedni fogtok, azt mindig a dicsőség ösvényére vezethetni! (Éljen!) Különösen önhez fordulok t. kartársam, a n. kanizsai torna egylet másodelnökéhez! Szivesked jék ezen zászló felett, — melyért ön ép oly felelős mint én — velem együtt örködni, és engem működésemben az egylet körül valamint idáig, ugy továbbra is támogatni! Én most t. tagtársaim szavaimat már befejezhetném, ha szükségesnek nem látnám önöknek rövid magyarázatát adni azon jelvényeknek, melyek im e zászlón lobognak, és velök egyszersmind eszükbe akarom juttatni önöknek azon kötelmeket, melyeket e zászlóval együtt ma átvesznek. Legelőször ott látjuk azon szép szalagot a n.-kanizsai növilágnak szép ajándékát, illetőleg emlékét, — (Szünni nem akaró éljenzés!) ezért köszönettel tartozik egyletünk N. Kanizsa nemes hölgyeinek, — engedjék meg, hogy még itt e helyen ezen tartozó köszönetünknek némü kifejezést adhassak: (Az emelvényeken levő nőkhez fordulva)

Nagyságos Urhölgyeim!

Más zászló felavatásoknál rendesen egy zászlóanya is szerepel, ki keresztgyermeke kelengyéjéről v. is feldiszitéséről gondoskodni szokott, — de azon szeretetreméltó előzékenység, melylyel önök valamiennyien siettek zászlónk feldiszitésére hozzájárulni, a zászló-anyát felesleges sé tevé, — és valóban ezen emléket, mely nékünk önöktől jö, mi sokkal drágábbnak tekintjük, mintha az egy, bármely magasrangu nőtől származnék! — hisz általa zászlónk, e város összes elökelő Urnőit nyeré anyákul, (Éljen!) de nem csak zászlónk hanem egyletünk anyáinak is joggal nevezhetjük önöket, mert midőn önök, kik egyletünket jövendő tagjaival megajándékozandják, azt most különös pártfogásukkal méltatják, egyszersmind azon édes megnyugtatást meritjük, miszerint azt jövőre is szivén oltalmukba veendik. — Fogadják tehát Nagya. Urhölgyeim ismételve legforrobb köszönetemet! — Legyenek meggyőződve, hogy fiaik mindig tiszteletben fogják tartani ezen szép zálogot, mely anyáik magasztos lelkületéről tanuskodik. — Legyenek meggyőződve, hogy a n.-kanizsai torna-egyletnek tagjai mindig szivükben fogják hordozni e városnak nemeskeblü és bájos urhölgyeit, és hogy ők mindenkor örömmel fognak felriadni ezen kiáltásra: Éljenek városunk nemes női! (zajos perczekig tartó éljenzés!)

Folytatom a jelvények magyarázatát. Ott látjuk zászlónkon ragyogni N.-Kanizsa város czimerét, — ez által az egylet városi testületnek vallja magát, és tartozik az egyletnek minden tagja különbség nélkül e városnak érdekeit szivén hordozni, és annak dicsőségét lehetőleg előmozditani. — A zászló tulsó felén látjuk továbbá egyletünk jeligéjét a háromszoros „E"-t mely annyit jelent mint: Epség, Erő, Egyetértés. (Éljen!) Már több izben figyelmeztettem önöket t. társaim! hogy a 3 közül leginkább az utolsóra t. i. az egyetértésre kell fösulyt fektetnünk. — Az épség ugyan erőt ád, de az egyetértés ad épséget és erőt; — igen, kedves tagtársaim! egyetértés legillatosabb fűszere a társadalmi életnek, — egyetértés legerősebb ragasza az egyleti életnek, — egyetértés legelső és főkellék a polgári és politikai élethez! (Éljen!) Azért tartsák fent mindig maguk között az egyetértést, és ezen zászlónak s egyletünk dicsősége is biztositva leend! Végül uraim ott láthatjuk legfelül az István koronáját, kedves magyar hazánknak czimerét — ez magasalatáról azt mondja hozátok: „Mindenek felett a haza!" a hol a haza szent érdekei szólanak, ott minden más érdeknek hallgatnia kell! — Igen! A hazának éli! a hazáért működni! és ha szükséges a hazáért meghalni! ez legyen minden magyarnak jelszava, de különösen az értelmes ifju honfinak, a Magyar tornásznak. — Uraim! kifejtettem beszédem első részében az ifjusági egyleteknek fő czéljait, és azon nagy befolyást, melyet értelmes ifjuságunk egyesülései, hazánk jelenére és jövőjére gyakorolhatnak; sőt gyakorolni hivatva is vannak, — de e szent czél egyedül csak ugy leend elérhető, ha a haza összes értelmes és tetterős ifjusága, — ha azon egyletek valamennyien, egymást megértik, — ha ők valamennyien egy és ugyan azon szellemtől áthatva, egymás között folytonos érintkezésben és összeköttetésben maradnak; hogy majd akkor, ha megjö a veszély ideje, őket egyszerre készen találja, és a magyar-horvát tornászok egy áttörhetlen falat képezve, ha kell kardot emeljenek és vérig harczoljanak ezen felkiáltással „Éljen a Haza!" (általános, szünni nem akaró éljenzés!)

A hosszu de tartalomdus s hatásos beszéd után a leleplezett zászlót a koszorus leányok koszorukkal diszitették fel, melyen hosszu szalagok hulltak alá. De nem csak a most felavatott zászlót, hanem valamennyit felékesitették, ugy a még zászlóval nem biró egyletek is emlék-koszoruval tiszteltettek meg s mindannyi zajos éljenzéssel üdvözöltetett, mi közben a dalárdák ismét gyönyörüen öszhangzó alkalmi éneket adtak elő a zenekar kisérete mellett s ezzel a zászló-felavatási ünnepély befejeztetvén, szabatos rendben megindult a menet zene s dobszó kiséret mellett a főutczákon át a gymn. torna-terembe, hol a zászlók elhelyezve lőnek. A hullámzó népség lassan szétoszlott.

Festöi látványt nyujtott a különféle szinü s öltözetü torna- s tüzoltó-egyletek együttes körmenete.

Délután 4 órakor kezdetét vette a verseny-tornászat a sörkertben, mely e czélra elzárva s déli részén átalakitva volt; az ülőhelyek első sorában a dijkiosztó hölgyek foglaltak helyet, névszerint: Gózony Maresa, Axenti Helena, Weissmayer Jenni, Ollop Paulina, Godina Bella és Mayer Hermina kisasszonyok. Átellenben pedig a nemzeti zászlókkal feldiszitett torna állványok s az egyleti zászlókat tartó magaslat gyönyörü látványt nyujtott.

A tulajdonképeni verseny-tornászatot, előgyakorlatok kezdették meg a helybeli gymn. tornatanár Pongrácz Adolf ur vezénylete mellett. E közben a pályabirák választattak meg, névszerint: Walbach Mór, Rösch Frigyes soproni tüzoltó-egylet kapitánya, Stock pesti torna- s tüzoltó-egylet művezetője, Örvényi Vilmos a debreczeni torna-egylet művezetője és Singer zágrábi tornamester. A pályabirák maguk közt elnöknek Walbach Mór, jegyzőnek Örvényi Vilmos urakat választották meg, s kezdetét vette a versenytornászat, először a nyujtón versenyzett 11 tornász; ezek közt az első pályadijt, egy 60 frt értékü bronzirozott órát, mely gr. Szapáry Géza Zalamegye főispánjának adománya, Pollák Armin nagykanizsai torna-egyleti tag nyerte meg. A második dij egy napoleon-d'or Grundmann Tivadar pesti torna- s tüzoltó-egyleti tagnak itéltetett oda.

A korláton egy első dijat, mely szinte gr. Szapáry Géza főispán ur ő mga adománya, egy pár, 40 frt értékü bronzirozott gyertyatartó, Grundmann Tivadar nyerte el; a második dij, egy magyar arany, Hollendonner József soproni torna- s tüzoltó-egyleti tagnak itéltetett oda.

A magas ugrás első diját egy m. aranyat Bakos János pesti ügyvéd torna- s tüzoltó-egyleti tag nyeré el; a 2-ik dijat egy ezüst torna-egyleti jelvényt pedig Bettelheim Győző nagykanizsai torna-egyleti tag.

A verseny-tornázást a 2000-en felül levő közönség élénk tetszés nyilvánitás- és többszörös éljenzéssel kisérte.

Ezután szabad gyakorlatok tartattak, de csak hamar setétedni kezdett s igy a pálya-birák öszhangzó itéletei kihirdettetvén, a pályadijak a fentisztelt kisasszonyok által az illető pályanyerteseknek sajátkezüleg kiosztattak, mi persze a közönség részéről szünni nem akaró éljenzéssel kisértetett.

A verseny-tornázásnál meglepő ügyességet tanusitottak hazai tornászaink, pedig még ez ügy ugyszólva, bölcsőjében van s ha már is ily szép és dicséretes siker mutatható fel, bizonyára hosszabb idő leteltével, bámulatos eredmény leend jelezhető. A kezdet nehézségei ez uton is megtörvék, még csak a bandzsalitó közönynyel kell elbánni . . . . .

Az ünnepély befejezésül a „Zöldfa" fogadó táncsteremében rendezett banquetten volt az ismétti összejövetel. A nagyteremben négy sor asztal volt felteritve, itt ott virág bokréták kandikáltak elő, a két karzaton hölgyeink kevés számban foglaltak helyet, de annál több férfi gyülekezett a hosszu asztalok köré. A [illegible]ságló szem mindjárt kezdetben bizon[illegible] hidegséget, sajátságos lehangoltságot észlelt, én a két napi élvnek, a vendégek éj s napon áti folytonos éberlétöknek, de főleg azon visszatetsző körülménynek tulajdonitom, hogy előbbi estén ugyan e teremben a szép s bájok által villanyozó hölgykoszoru fűszerezte a kedélyes társalgást, mire a banquetnek átrendezett terem oly élettelen ridegséget, kölcsönzött, aztán hozzá még nemcsak a felavatott zászló, hanem a többi is, mint egy pihenést mutatva öszegöngyölten egy sarokba helyeztettek, — merengésünkből zajos éljenzés ébresztett fel. Zagráb város érdemes és hazafi erényekben, köztisztelet és becsületben öszülö lelkes polgármestere Cekus Antal ur lépvén a terembe, szünni nem akaró éljenzés és szivivval üdvözöltetett. E percztől fogva élénkség lépett a lehangoltság helyére s csakhamar helyek foglaltattak s Grünbaum zenetársulata játszani kezdett s a czélhoz mindinkább közeledtünk, lassan bár de kezdetét vette az — étkezés! Horrendum dictu! alig vettük az étekszőrt kezünkbe, német toasztot kelle hallanunk! — E minden tekintetbeni tapintatlan eljárás méltó indignatiót szült s vége volt a kedélyes estélyizésnek, a nyugalmas társalgás, és vidám együttlétnek. Walbach Mór ur mint mindenütt s mindenkor ugy itt is teljes jóakarattal igyekezett a patriarchalis jókedvet visszaidézni s ő Felségeik a Király s Királynéra emelt poharat s oly mélyen érzett, oly elevenre találó pohárköszöntést mondott, zajos éljenzés kisérte ugyan, de czélja nem sikerült s a többi toasztirozók is kevésbbé hallgattattak meg. Hoffmann Mór ünn. titkár kifárasztó hosszu pohárköszöntést mondott, századunkat az „akarat" századának jelezvén, tulajdonképen az itt megjelent torna- s tüzoltó-egyleti vendégeinket éltette. Bója Gergely tanfelügyelő ur hatásos és érzelemdus szavakban a horvát-testvérekért emelte poharát s a jobbján ülő zágrábi polgármester ur szivélyes kézszoritással fogadta s nyomban tiszta magyarsággal viszont a magyar nemzetre emelte polgármester ur poharát s kijelenté, hogy valamint ő, ugy az összes horvát nemzet legdrágább feladatnak ismeri a szétszakadhatlan egyetértés, testvériség magasztos érzelmeit hiven ápolni, fejleszteni s erősbiteni; kedvesen viszi Horvátország fővárosába vissza az itteni szives fogadtatás és tanusitott vendégszeretet érzelmeit s a kifejezett üdvözletet polgártársainak tolmácsolni fogja. — Elképzelhető mily lelkesült s szünni nem akaró éljenzés és zsivio követte a nemes polgármester szivéből eredt szavait! — Walbach Mór felolvasta Zalamegye-közszeretetü főispánja gr. Szápáry Géza ur ő mga táviratát, melyben a tornászoknak rokonszenves üdvözletét küldi, s felemlité, hogy a nemes gróf mint a nk. torna-egylet disztagja, csakugyan mily rokonszenves vonzalommal viseltetik az egylet iránt, ez alkalommal is a verseny-tornázásnál kiadott díjul két értékes jutalom tárgyat ajándékozni kegyes volt. A nemes főurra meleg szavakban mondott pohárköszöntést, háromszoros éljen és taps kisérte. — Mondottak még toasztokat Skublics Pál a hölgyekre és Walbach Mór urra, Wajdits József a hit, remény, szeretet, szép eszméjét a dal-, torna- és tüzoltó-egyletekre alkalmazó, — utánna Kerntner Vilmos ur a budai torna-egylet alelnöke Nagy-Kanizsa város vendégszereteteért s az ünnepély főrendezője Walbach Mór urért emelte poharát, ezután Rösch Frigyes a soproni tüzoltó-egylet kapitánya, majd Stelzel Frigyes, Bun Samu, e sorok irója, s még sokan, azonban az általános zajban már csak a terem egyes részében lehetett hallani. A vendégek éjfélkor oszlottak szét. Egy része már az éjfél előtti vonatokkal távozott körünkből.

Stelzel Frigyes e közben az eddig érkezett üdvözlő táviratokat olvasá fel.

a.) A debreczeni torna-egylet elnökétől: Az ünnepély alkalmából fogadja a derék egylet testvéri üdvözletünket s fölvirágzása iránt jókivánatunkat!

b.) Vogler Gráczból: Éljen a nagy kanizsai torna-egylet!

c.) Rosenzweig oberst aus Triest. Kann leider beim Feste nicht sein, wünsche dem Verein das herzlichste Gedeihen!

d.) Malinarich aus Sisek. Die Siseker Feuerwehr bringt dem Turnverein ein herzlich Gutheil!

e.) Blau, Mózes, Tiroler, Pick, Baron, Markbreiter Eszékről. Tisztelt barátinknak testvéri köszönetünket. Sajnáljuk, hogy e szép hazai versenyen részt nem vehetünk, de annál szivesebben küldjük távoli üdvözletünket az ünnepélyhez. Éljen az egyetértés! éljen!

f.) Halphen Móricz, Madarassy Lajos Grátzból: Éljen, éljen, éljen! Dass erste gilt den Gästen, dass zweite den Freunden, dass dritte sämtlichen anwesenden, die zur verschönerung des Festes beigetragen. Gutheil!

És ezek után az ünnepély befejezettnek volna tekinthető; nem, mert hatása, moralis sikerének következménye láncszemként fejlődik, mely egy körbe vonja az összes hazai torna- és tüzoltó egyleteket, hogy általános lendületet adjanak országszerte az egyetértés felvirágozására. Igy a Nagy-Kanizsán, ez első országos torna-ünnepélyen jelen volt egyletek képviselöi összegyülekezvén, az ügy meghonositását s minél szélesb mérvbeni általánositását czélzó intézkedéseket vitatták meg, s abban történt megállapodás, hogy az eddig mintegy 20 ismert, s részint keletkezésben levő testvéregyletek felhivassanak, miszerint statisticai adataikat a soproni tüzoltó-egylethez mielőbb beküldjék, s ha lehet Sopronban még az idén egy általános gyülés tartassék s a szellemi kapocs szilárditása, ugy az ügy érdeke és az eszmék tisztázása szempontjából egy „Torna és tüzoltó egyleti lap" létesitessék, mely határozat egyhangulag elfogadtatván a Sopronbani összejövetel már a jövő hónapra ki is tüzetett. A legjobb sikert óhajtunk s megvagyunk győződve, hogy ez egyletek nagy jövőnek néznek elé s nálunk méltó figyelem s pártfogásban részesülendnek.

S most szabadjon még egy rövid áttekintést tennem a lefolyt ünnepély felett.

Siker és elismerés koszorusza a szorgalom és tevékenységet; ez ünnepélynél ujolag bebizonyult. A nemes czél kivitele sikerdus, s még a természet is kedvezett.

Az egylet megválasztott bizottságai a rendezés körül kitünő buzgalmat fejtettek ki, különösen Wolheim Felix, Bauer Miksa, Zerkovitz Vilmos és Wellisch Guszsáv urak, kiknek tevékenységök nagyban elöidézé a sikert.

Büszke lehet Nagy-Kanizsa városa, hogy az első magyar torna-ünnepély falai közt tartatott meg, s nemcsak a magyar s német sajtó, de lehet mondani közép Europa összes hirlapjai hónapokon át viszhangozzák az itt lefolyt torna-ünnepély sikerét, hirdererejét.

Ránk nézve magyarokra, helyes tapintat volt e határszélén tartani meg ez első ünnepélyt, mert a jelen politikai viszonyok közt a magyar és horvát nemzetek szivösb összetartása eszközölteték.

Ismételt köszönet a derék nagykanizsai torna-egyletnek az ünnepély rendezéséért, hogy e város évkönyvét oly szép lappal gazdagitá, diszesité; kivánom, hogy valamint szt. István első királyunk palástja 870 év mulva is a legnagyobb becsben tartatik, mert: „megfogyva bár, de törve nem, él nemzet e hazán!" — ugy a nagykanizsai torna-egylet zászlója tiszteletben tartva, ugyanannyi év után elmondhassák róla: megkopva bár, de tépve nem, van torna-zászló Kanizsán!

BÁTORFI.

Jegyzőkönyv,

felvétetett folyó september havá 12-én Nagy-Kanizsán tartott szarvasmarha kiállítás alkalmával a biráló bizottság ülésében.

Jelen voltak Zalaberi Horváth Mór, az állattenyésztési szakosztály elnöke, Skublits István, Zalamegye gazdasági egyesület elnöke, Csuzy Károly, Berényi József biráló bizottsági tagok, Engelbrecht Károly keszthelyi tanár, mint jegyző.

Elnök mély sajnálatát fejezi ki, hogy daczára a tekintett intézkedéseinek a kiállitás oly hiretlen részvétlenséget mutat, kiemelvén, hogy a földnép éppen nincs képviselve a kiállitásnál és a kiállitott 32 darab marha négy kiállitóra szoritkozik.

Kiállitott ugyanis a nagy-kanizsai uradalom tiszta magyar fajta szarvasmarhát 15 darabot;

a pallini uradalom 1 sorthorni bikát és 11 darab különböző koru és ivarü tiszta frieslandi marhát;

a keszthelyi gazd. fels. tanintézet egy elöhasi telivér frieslandi tehenet borjával együtt, s 2 magyar-frieslandi $1^1/_2$ éves üszöt;

végre egy kanizsai lakós egy (magyar mürzvölgyi keresztezés) fejős tehenet.

Ezekután a polgári bizottság, Csuzy Károly, Berényi József és Skublits István urakból állván; előterjeszti a programm szabályai szerint lelkiismeretesen véleményét a díjazandó marhákra nézve.

A tiszta magyar fajta szarvasmarhák közül dijat nyertek a kanizsai uradalom részéről.

Kiállitás szám:

1—4 éves bika Piktor, nagy és erőteljes testalkattal, szép a himjelleget bélyegző fejjel s erős végtagokkal. . . 1-sö dij 50 frt. 5—2 bika borjú Vitéz, szép fej, hosszu szabályos, négyszögü törzs, erős végtagokkal és sokat igérő fejlődéssel. . . . 2 ik dij = 40 frt. 9—4 évés hasas tehén Szöszke, erős és szabályos testalkattal . . . . 1-sö dij = 20 frt. 3—3 éves elöhasi üszö Huros, a magyar szarvasmarha fajtában, korához képest ritka fejlődéssel . . . . . 1-sö dij = 40 frt.

A külföldi fajták közül:

6— A keszthelyi gazd. fels. tanintézet $2^1/_4$ éves Muci nevü elöhasi frieslandi telivér tehene borjastól együtt.

A biráló bizottság teljes méltánylását nyilatkoztatá ki a pallini uradalom kiállitott teheneinek, mind a mellett a korára nézve szépen kifejlett és a fajta typusát magán hordó keszthelyi tehénnek 14 hetes rendkivül kifejlett (: 265 vám font:) borjának itélé az elsö dijat . . . . 35 frt. 2— A pallini uradalom 2 éves frieslandi telivér bikája, gyönyörü testalkattal és tiszta fajta jelleget hordó külemmel 1-sö dij = 35 frt. 4— A pallini uradalom 166 számu hasas tehene, roppant testalkattal, szép külemmel — 2-ik dij . . . . . 15 frt. 2. — A pallini uradalom 2 éves frieslandi üszöje, szép testalkattal — 1-sö dij = ... 35 frt. 10. — dto. — (pályázat hiánya miatt) dicsérő oklevéllel.

Ezekután a dijat nyert állatok nyilvánosan kihirdetvén, elnök ismételve fejezi ki sajnálatát a részvétlenség felett s buzditja az összegyült tagokat jövöre az erélyes közreműködésre.

Engelbrecht Károly tanár kijelenti, hogy az intézet részéről nyert pályadijat a n. m. m. kir. földmiv. ministerium meghagyása folytán, a zalamegyei gazdasági egyesületnek ismét vissza szolgáltatja.

Elnök a fennevezett m. ministerium kegyes intézkedését meleg szavakban köszöni.

Végre az elnök köszönetét fejezi ki a pallini uradalomnak, hogy a kiállitást, a hazánkban ez ideig csak ritkán látható Sorthorn bikával is gyarapitá. Berényi tisztartó urnak fáradalmas intézkedéseiért, valamint a keszthelyi tanintézetnek érdekes és hasznot várható keresztezési kisérleteért a gazda közönség nevében szives köszönetet mondván, a jegyzőkönyv bezáratott.

Kelt N.-Kanizsán, szept. 12-én 1870.

ENGELBRECHT KÁROLY,
tanár, mint jegyző.

Levelezés.

Pest, szept. 15. 1870.

A folyó évi szept.: 10 és 11-én Nagy-Kanizsán tartott torna-ünnepélyen megjelent pesti nemzeti tornaegyleti tagtársain nevében és megbizásával, van szerencsém öszinte szivből eredt köszönetünket nyilvánitani azon szives fogadtatásért, melyben Nagy Kanizsa városa ugy minket, mint az ott megjelent több torna- és tüzoltó- egyleti tagokat is részesitette.

Egy oly város, mint Nagy-Kanizsa, mely az elöhaladás egyik nélkülözhetlen alapját képező intézet: a tornászat felállitása körül, oly áldozatokat hoz, minőt szerencsések valánk tapasztalni: az méltán megérdemli, hogy „Nagy„-nak neveztessék.

Bárha hazánk több városa is követnék a jó példát, s szemük előtt tartanák ama nagy axiomát: „men sana in corpore sano.“

BAKOS JÁNOS,
ügyvéd s pesti nemzeti torna-egyleti tag.

Buda, szept. 15. 1870.

Távirat. Tornaegyletnek Nagy-Kanizsán. Tegnapi diszternázsunk utáni képviselőinket felette szivélyes fogadtatásáért viharos éljenzés alatt összes tornászaink elismerésében részesült és önöknek egyletünk nevében köszönet szavaztatott. Önök iránti forró rokonszenvünk nyivánitása mellett maradunk testvértornászi üdvözlettel és kézszoritással.

Budai tornaegylet.

A „Győri Közlöny“ irja: A nagy-kanizsai tornaegylet zászlófelavatási ünnepélye folyó hó 10-én és 11-én fényesen ment végbe. Az ünnepélyre számos hazai és külföldi torna- és tüzoltó-egyletek küldöttségei jelentek meg, melyek közt városunk tüzoltóegylete is 11 tag által volt képviselve. A szivélyes fogadtatás és kitüntetés, melyben egyletünk tagjai az ünnepély alatt részeltettek, a legmelegebb rokonszenv nyilvánulásának mondható. A többi megjelent egyletek zászlóikat is magukkal hozván, azok a nagykanizsai szép hölgyek által megkoszoruzva lőnek, egyletünk azonban zászlóval még nem birván, anélkül jelent meg, mindazáltal a hölgyek akként tüntették ki rokonszenvüket, hogy az egyletet egy szép szalaggal ellátott koszoruval tiszteltek meg. A körmenet alatt pedig minden ablakból valóságos virágzáport hintettek rájok. A nagy-kanizsai tornaegylet tagjai azon igéretüket fejezték ki, hogy a győri tüzoltóegylet zászlófelszentelési ünnepélyére számosan megfognak jelenni s ekkor rajtunk lesz a sor a szivélyes vendégszeretetet hasonlóval viszonozhatni.

Hirek a csatatérről.

— Napoleont Kölnben a tüntető nép fenyegette; Párisban és vidéki nagyobb városokban szobrát mindenütt lerombolták — A lyoni sereg parancsnokságát Palikao veszi át. — Párisban a korona-gyémántokat nem találják. — Mac-Mahon nem halt meg, sőt három hét alatt felgyógyulását hiszik. — Toul és Metz városból a fr. gyakori kirohanásokat tesznek s mindig győzelemmel. — Chamoy-vára midőn ap. bevonultak, a légherepült. — Svajcz, Portugalia és Spanyolország elismerték a fr. köztársaságot. — A p. közeledtével Páris környékén az erdők felgyujtattak. — Garibaldi szolgálatát Párisban elfogadták. — Thiers 12-én Londonba utazott, onnan Pétervár és Bécsbe fog menni. — Szept. 7-én egy strassburgi kirohanás alkalmával 8—10 ezer porosz életett meg s több ágyut elvettek a franczák. — Porosz előőrsök 12-én éjjel Páris határába értek. — Páris véderoje 350 ezerből áll. — A belga kormány el van határozva a fr. köztársaságot elismerni. — A párisi érsek pásztor levelében felszólitja a papságot, hogy mindenekelőtt francziák s csak azután legyenek papok. — Metz bombáztatása 14-én megkezdetett. — A 18 és 19-ik században a sedanihoz hasonló capitulatio 18 forduló, közte a világosi is. — A fr. császárné Londonba érkezett. — Holstein hg. p. ezredes 20 ezer franczban fogadott Girardinnal, hogy szept. 15-én ezredét Párisba vezeti. — Páris, szept. 14. A külföldiek való közlekedés egyre bajosabb lesz. Monetti Garibaldi ideérkezett. A st. clöudi erdőt már felgyujtották. — A párisi-lyoni pályán a közlekedési beszüntettek.

A p. Colmárt 15-én megszállották. — Páris, szept. 15. Egy amerikai corvette 500 amerikai önkéntes és 700 fegyverrel Toulonba érkezett. A marseillei kikötőben egy porosz hajót fogtak el s fr. egyenruhába öltözött porosz kémeket. Jainville-ba 15 ezer porosz vonult be. Bazaine Metzben bőségesen el van látva élesszel. Olasszaország spanyol követ Madridba hivatott.

Heti szemle.

Szept. 16-án 1870.

— 1871-re levél- és bélyeg-jegyek jönnek torgalomba; az elsőkön a magyar-czimer s fölötte a király képe lesz. — A budai kincstári erdőben több ezer éves tölgyfa kövült törzse találtatott. — Stein Bernát 21 éves egyén a Dunába ülte magát. — Szász Kőöurg Clementin hgnő Gömörben honvéd zászló-felszentelésekor egy szekrényt veszitett el, a megtaláló 2000 frt jutalmat kap visszaadásáért. — Karagyorgyevics-perben a végtárgyalások szept. 19-én veszik kezdetöket. — Kuhn közös hadügyminister visszavette lemondását. — Bellegarde Henrik gróf, pápai házi praelatus, váltóhamisitás miatt elfogatott. — Addán egy földmives derült napon kaszálni akart a rétre menni, azonban megindulásakor borulni, majd esni kezdett s bujában felakasztá magát. — Pécsett 12113 férfi s 11750 nő van, köztük 1 férfi s 1 nő 100 éves van. — A legidősb orsz. képviselő Boczko Dániel 81 éves korában e hó 9-én meghalt. — A török hadsereghez orvosokat keresnek. — A porosz consul Pesten nem fogadta el a p. sebesültek számára gyujtött összeget, a fr. consul ellenben örvendetes jelül vette a magyar s fr. nemzet közti rokonszenvnek. — A máramujvári sóbánya folyását ég. — Dr. Makanec sziszeki kerek. kamara titkára a zágrábi érseki installatio alkalmával tüntetésért 14 napi fogságra itéltetett. — A 80-ik honvéd-zászloalj zászlójának felszentelését e hó 18-án a zágrábi érsek ur ő excja tartja meg, zászlóanya a bánné. — „Drau“ állitása szerint Ollivier megörült s igy vitték Szegszárdra. — A szegedi rablópörben 200 nál több bünöset 800 ember közt van össze bonyolitva, a jegyzőkönyvek több ezer ivre mennek, letárgyalásához 10-15 év kellene, azonban gyorsitásán tanácskoznak az igazság ügyi ministeriumban. — A nyilt levelési lapok a német állomokban is megengedtetett dij 5 kr. — Zágrábból jelentik, hogy 14-én nyujtatott át az Erseknek a képviselő testület bizalmi szavazata. — Antók Kornelia az első nőpostatiszt Temesvárott, ki postakiadói okmányra tett szert. — Czegléd és Abony közt földrengés észleltetett. — A veszprémmegyei gazd. egylet kiállitása jövő évre halasztatott. — Holli Venczel györi postatiszt sziven lőtte magát. — Zabojszki László szepesmegyei püspök 11-én meghalt. — Eszéken egy 53 éves nő 13-szor lett anyává. — Verseczen egy diurnistát fogtak el, ki bankót hamisitott. — A sürgöny váltás az egyházi állam állomásaival egyelőre beszüntettetett. — A nemzeti szinház igazgatója Báró Orczy Bódog lesz. — B. Eötvös József a karlsbadi fürdőből haza érkezett.

Hirek.

— Hivatalos. Horvát-szlavon-dalmátországi ministerem által előterjesztett ugyanazon országok bánjának javaslatára, a zágrábi székes káptalannál: Kallabar Ferencz kanonok, főesperes és a B. M. V. de Joth prépostnak olvasó kanonokságra; Milasinovic Ferencz kanonok és kemleki főesperesnek a cathedralis főesperességre; Gasparic Ferencz érseki segédkanonoknak a kamarczai főesperességre és Magdalenicz Ferencz kanonoknak a kemleki főesperességre fokozatos előléptetését megengedem és jóváhagyom; egyszersmind pedig ezen előléptetés által üresedésbe jött három valóuli kanonokság állomásait Veber Adolf, áldozár és a horvátszlavon országos kormány vallás- és közoktatási osztály-titkárának, Horvát Miklos az érseki lyceum hittani tanára és szentszéki ülnökének, vegtére dr. Vuchetich István érseki titoknok, szentszéki ülnök és a székesegyházi iroda igazgatójának kegyelmesen adományozom.

Kelt Schönbrunnban, 1870. évi september hó 10-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.
Bedekovich Kálmán, s. k.
Báró Rauch Levin, s. k.

— Hirdetmény! A n.—méltóságu m. kir. vallás- és közoktatásiministerium folyó évi szeptember 7-én 18,700. szám alatt kelt kegyes rendelvényével a nagy-kanizsai gymnasium 7-ik osztályának a folyó $18^{70}/_{71}$ s a 8-ik osztálynak az $18^{71}/_{72}$. tanévben leendő megnyitását engeddlyezvén, erről a közönség azon meg jegyzéssel értesittetik, miszerint a nagy-kanizsai városi fögymnásiumi 7-ik osztály a folyó évi október hó 1-én kezdődő $18^{70}/_{71}$ tanév elején, a 8-ik osztály pedig a jövő 1871. október hó 1-én kezdődő $18^{71}/_{72}$ tanév elején megnyitatni s a tanuló ifjuság használatára bocsájtatni fog. Nagy-Kanizsán, 1870. szept. 15-én.

A VÁROSI KÉPVISELŐ TESTÜLET.

— (Rablógyilkossági kisérlet.) Déghről irják: Pajthy Elek 16 éves és P. Erző 10, szombathelyi tanulók, a szünidő alkalmából saját szavaik szerint „tapasztalatok szerzése“ végett gyalogosan útnak indultak. Czéljok Kaposa lévén, Kenesén is át kellett menniök. A faluból kiérve, az országuton egy paraszt ember csatlakozott hozzájok, s több izben eltávozván tőlük, ujra meg ujra visszatért, mig végre Bozsok faluhoz közel az idősebet megragadva bal füle alatt borotvával sebet ejtett. A fiunak védelmében sikerült a rabló kezeiből kisiklani s az ut mellett elterülő kukoriczába menekülni. A fiatalabbik pedig látván bátyja megsebesülését, visszafelé futott segélyért kiáltozva, mire a rabló utána iramodva, el is érte s nyakán három vágást tett, melyek közül az egyik a koponya alsó még hajjal födött részét nyakcsigolyáig terjedt. A rabló ezután Kenese felül kocsizórejt hallván, menekülni sietett. Rövid időtel ezután az arra jövő kocsi a két testvért egymás mellett vérben fetrengve, eszmélet nélkül találva, Enyingre vitte, hol a sebesültek az ottani reform lelkészénél jószivü ápolónőre találtak. Krisztinkovics enyingi ügyvéd szorgalmazására Enying, Bozsok és Keneséből sok ember gyült össze s felfegyverkezve sietett a gonosztevő bekeritésére, kit a lepsényi vendéglőben falatozás közt találva el is fogtak. Lepsényből akart tovább menekülni vasuton. A bünös mindent bevallott s tette indokánl azt hozta fel, hogy a fiuknál pénzt gyanitott. Statarium vár a gazemberre, kinek előbbi élete sem lehetett különb, miután saját vallomása szerint a vétek elkövetése előtt néhány nappal szökött meg a zalaegerszegi börtönből. A sebesültek veszélyen kivül vannak.

— Carmelin Zsigmonda „L'Echo Danubia„ felelős szerkesztője Bukarestben, ma érkezett városunkba. Carmelin igen tehetséges journalista, a egy igen nemes és szép ügy mellett küzd, ritka kitartással és bátorsággal működik a Romániában üldözött izraeliták érdekében, s e miatt nem csupán számos sajtópere volt, hanem még élete is fenyegettetett a fanatizált tömeg által. Jelen utjában a Tekerschban kirablott izraeliták számára gyüjt felsőbb engedély mellett. Ajánljuk a buzgó férfit városunk közönsége figyelmébe, s még csak azt jegyezzük meg, hogy országunkban még eddig mindenütt a legszivélyesebben fogadtatott.

— Lakatos Sándor, ismert táncz tanitó — ujabb tudositás szerint — az idei téli táncz idény alatt felváltva Sombathely és Kőszegen fog tanitani. Sajnáljuk, hogy pártlan szakértői tánczta nitását Nagy Kanizsán e mar megszokott állomási helyén, nélkülözni kell.

— Napoleon excsászar — mint az ő. N. irja — felhivta Türr tábornok rokonát, hogy Magyarországon egy jószágot szemeljen ki, melyet megveme, mert itt ohajt lakni.

— A Zrinyi ünnepély Szigetvárott nem volt oly lelkesült, mint előbbi években szokott lenni.

— A nagy-kanizsai kereskedelmi czarnok alapszabályai az illető ministerium által jóvá hagyattak.

— Csengery Antal országgyülési képviselőnk mellszobrát látjuk Szász Gyula tehetséges szobrászunk által gypsből készitve. A mű oly meglepő szép, a kivitel oly mesteri és hü, hogy Szász urat melegen üdvözölhetjük! Szerencsésen választotta tárgyát is, mert az országosan tisztelt nagy férfiu mellszobrát bizonyára számosan megfogják szerezni. Örömmel halljuk, hogy a helybeli takarékpénztár uj épülete számára már meg is rendelte.

— A távirászati tanfolyam vége felé közeledvén, Nagy-Kanizsán a vizsga e hó 20—25 közt leend. E 6 hétig tartó távirászati tanfolyamot szép számmal látogatták, az összes látogatók közt 33 nő is van. Nálunk csak egy nő tanuló vett részt.

— A nagy-kanizsai fögymnasium 7 és 8-ik osztálya a gymn. kápolna kétfelé való rekesztése következtében nyerendő két szobában lesz elhelyezve. Igy végeztetett és határoztatott el a 15-én tartott városi képviselő testület gyülése által.

— 77-ik sz. honvédzászloalj zászlójának felszentelési ünnepélyére Somogymegye bizottmánya a következő urakat kérte fel s küldte ki képviseletre. Másod alispán, Berki József esperes Báthor Géza, Horváth Gyula, Lehner Sándor főszbiró és Vessey Mihály esküdt.

Nyilt tér. *)

Ngos Bója Gergely királyi tanácsos és zalamegyei tanfelügyelőnek nagy folió arczképe 1 frtért a lapok szerkesztőségi irodájában folyton kapható.

Lapunk mai számához van mellékelve Feitel Traugott hécsi szállitónak terjedelmes árjegyzéke.

A nevezett üzlet a megrendeléseket pontosan teljeniti s jutányossága mellett

szállítmánya sokszor vétetik igénybe; a mult évben 70 ezernél több csomagot küldött csupán Magyarországba.

Wer hört nicht gern einen schönen Walzer! Leider ist unsere Zeit an solchen, bis auf ienige Ausnahmen, sehr arm, wer aber wirklich wahre Cabinetsstücke sich anschaffen will, dem empfehlen wir die drei nachfolgenden großen Walzertetten: Frühlingsreigen von Julius Lammers — Jugendträume von O. Hübner-Trams (Preiscomposition) — Burschentänze von Johannes Schondorf — Preis pro Pièce (4 Bogen stark) nur 75kr. — Zu bezeichen von Robert Apitzsch in Leipzig und durch alle Buch- und Musikalienhandlungen.

Wer sich ein heiteres Stündchen am Clavier verschaffen will, dem empfehlen wir hiermit die drei ausgezeichneten großen Walzer von Johannes Schondorf: Burschentänze — O. Hübner-Trams: Jugendträume (Preiscomposition) — Julius Lammers: Frühlingsreigen, und wir sind überzeigt, Jeder wird uns beistimmen. — Zu beziehen von Robert Apitzsch in Leipzig und durch alle Buch- und Musikalienhandlungen. — Preis pro Opus (4 Bogen stark) nur 75 kr.

Eine objektive Kriegsgeschichte. Die Verlagsbuchhandlung **A. Hartleben in Wien** kündigt soeben dass baldige Erscheinen einer **illustrirten Geschichte des deutsch-französischen Krieges von 1870**, bearbeitet vom Historiker **Alexander Gigl** an, welche in 16 reich illustrirten Heften à 30 kr. ausgegeben werden soll. Verdient dieses hervorragende Unternehmen einer österreichischen Firma an, und für sich schon unsere Aufmerksamkeit, so thut diese in noch erhöhtem Masse der Umstand, dass jene Kriegsgeschichte, entgegen den bisherigen Unternehmungen dieser Art, welche an leidenschaftlicher Ueberschwänglichkeit leiden, einen würdigen objektiven leidenschaftlosen Hinter grund haben soll. Die Verlagsbuchhandlung sagt im Prospecte:

„Indem wir es unternahmen, eine populäre Darstellung des neusten, welterschütternden Zeitereignisses zu veranstalten, waren wir uns der Schwierigkeiten dieser Aufgabe wohl bewusst und mussten um so mehr bedacht sein, diese zu bewältigen, als es sich uns in erster Linie darum handelt, ein Geschichtswerk in des Wortes voller Bedeutung zu schaffen, das den frischen Anprall der Ereignisse und das stürmische Wogen der Leidenschaften wiederaus überdauern soll.

Lag nun die eine dieser Schwierigkeiten vor Allem darin, dass die Tagespreise wohl benutzt werden sollte, ohne indess die grellen Farben der Parteien aufzunehmen — so hat sich eine andere in dem Umstande, dass Thaten, die sich unter unseren Augen vollzogen, so rasch der Geschichte zu übergeben waren, dass so zu sagen, aus dem noch rauchenden Blute der Schlachtfelder Resultate aufgelesen werden sollen, die der Leser jeder Parteistellung im Innersten seines Hauses verwehrthen kann.

Die erste dieser Schwirigkeiten dürfte ihre Lösung in dem Anstreben gefunden haben, nie und nirgend den reinen Standpunkt der Geschichtsschreibung zu verlassen, die Systeme Anschauungen und Persönlichkeiten nicht beachtend, mit würdigen Griffel nur der Thatsache folgt. Das Gewand der Geschichte hingegen den Ereignissen von Gestern anzupassen, dafür sorgt die schnell lebige Zeit, in derselben Hand tausend Jahre wie eine Sekunde und eine Sekunde wie tausend Jahre. Wenn nun zugleich versichert werden kann, dass der Leser in diesem Werke keine der vielen interessanten Episoden des grossen Kampfes vermissen darf, dass in lebendiger Darstellung malerische Scenerien und hervorragende Persönlichkeiten seinem Auge vorgeführt werden sollen, so darf wohl unserseits die Hoffnung ausgesprochen werden, dass das Unternehmen in allen Kreisen jenen Beifall finden wird, der seine Wurzel im allgemeinen Wissensdrange, seine Blüthe im sittlichen Bewusstsein hat.

Wir hegen die volle Ueberzeugung, dass es dem Autor unserer **illustrirten Geschichte des deutsch-französischen Krieges**, der tiefe historische Kenntnisse mit gefälligem feuilletonistischen Style verbindet, gelingen wird, seine schwere Aufgabe im Sinne unserer vorstehend ausgedrückten Intentionen zu lösen und wiederholen dass wir keine auf Muthmassungen begründete und mit Zeitungsausschnitten gefüllte Tageschronik den Lesern darbieten wollen, sondern ein gediegenes, abgerundetes Werk, welches, über den Parteien stehend, in objectivster, leidenschaftloser Weise und in keiner Richtung geführt, allen Theilnehmern der jüngsten Ereignisse ein dauerndes Denkmal setzen soll.

Üzleti hirnök.

Nagy-Kanizsa, szept. 16-án 1870.

Utóbbi üzleti tudósításunk óta a politikai situatio nem változott, melytől a mi üzletjövönk tulajdonképen függy mindamellett a gabonaüzlet lassan bár de biztos lépésekkel előre halad. I hangulat folytonosan nyomott, az ár visszanyomása észlelhető, kivéve a kukoriczát, melyt előbbi állapotából kiemelkedni látszik.

Piaczi ár.

Nagy-Kanizsa, 1870 évi szept. 14-ik napján.

Buza 83—85 font. 4 frt — kr. 85 86 font 4 frt 50 kr. 87—88 font. 4 frt 75 kr. Rozs 78 79 font 3 frt 25 kr. 79—80 font 3 frt — kr 80—81 font 6rt — kr. Árpa serfőzésre 70—71 font 3 frt — kr 71—72 font 3 frt — kr. Árpa közönséges 65—66 font 2 frt 50 kr. 67—68 font 3 frt. Kukoricza 3 frt 25 kr 3 frt — kr; Kukoricza olasz (csinquantin) frt — kr Zab 45 47 font 1 frt 75 kr. 47 48 font 1 frt 60 kr Pohanka 66—68 font. frt — kr. 68—70 font — frt — kr Bab fehér 8 kr. bab tarka 6 kr Kenyérliszt közönséges 8 frt 50 kr finom 9,50. Zsemleliszt 12 frt kr Lángliszt közönséges frt finom frt kr Kiválliszt közönséges frt — kr finom 15 frt kr Rozsliszt közönséges — frt — kr. finom frt — kr. Marha hus fontja 23 kr. Borju hus fontja 26 kr. Serfő hus fontja 26 kr. Juh hus fontja 14 kr Szalonna fontja 44 kr. Zsir fontja 50 kr. Tehe párja 80 1 frt. Káesa 80 kr 1 frt Lud sovány 1 frt 10 kr frt — kr. Lud hizott 2 frt 50 kr. — frt — kr. Pujka frt — kr. Truk-tojás 14 kr. kr. Burgonya méreje — frt — frt — kr. Egy mázsa szénа 1 frt 75 kr; szénа uj frt kr. Egy kévе szuр 10 kr., Szalma 1 frt 20 kr. Tájor vaczaiukbeli ára 5 frt kr 6-hor vidékünkbeli akára 5 frt.

A magyarkanizsai város tanácsának árjegyzéke könyvéből kiadta **SZIGETHY KÁROLY**, biztos.

Érték- és váltófolyam: szept. 16.

5% metaliques 56.80, 5% nemz. kölcsön 66.50; 1860-ki álladalmi kölcsön 91.90; bank részvények 696; hitglintezeti részvények 254 —; London 124,60 ezüst ágio 122.75; arany darabja 5.88 kr.

Vasuti napenkinti menetend:

Indul N.-Kanizsáról	Bárcs felé	reggel	4 óra	55 perczk
„ „	„ „	délután	2 óra	25 perczk
„ „	Buda „	reggel	6 óra	„
„ „	„ „	d. u.	1 óra	22 perczk
„ „	„ „	estve	10 óra	57 „
„ „	Triest „	regg.	4 óra	45 „
„ „	„ „	délben	2 óra	15 „
„ „	Bécs „	regg.	5 óra	30 „
„ „	„ „	éjjel	11 óra	20 „
„ „	„ „	délután	3 óra	30 „
Érk. N.-Kanizsára	Bárcs „	reggel	4 óra	1 „
„ „	„ „	délben	12 óra	36 „
„ „	Buda felől	reggel	4 óra	23 „
„ „	„ „	déllb.	1 óra	45 perczk
„ „	„ „	estve	8 óra	53 „
„ „	Triest „	délben	12 óra	52 „
„ „	„ „	este	10 óra	35 „
„ „	Bécs „	reggel	4 óra	10 „
„ „	„ „	este	9 óra	40 „
„ „	„ „	délben	11 óra	9 „

Heti naptár.

Szeptember 18-tól 24-ig 1870.

Hó- és heti nap		Katholikus napi tár	Protestáns naptár	Ó- uti
		38) A naimi holt ifiuról. Lukács VII, 11 16.		
18	**Vasárnap**	**B 15** Iren	**B 14** Rich.	
19	Hétfő	Január v.	Srihárd	
20	Kedd	Eustách	Fausta	
21	Szerda	Máté e L.	Máté, Jón.	
22	Csütört	Márcz v	Mór, Em.	
23	Péntek	Tekla, L.	Tekla, L	
24	Szomb.	Gellért p.	Gellárt	

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**

Segédszerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

H I R D E T É S E K:

Jótállás mellett

a legjobb és

legjutányosabb

varró gépek.

Vagyok bátor ezennel a n. é. közönséget tisztelettel értesiteni, hogy a **Warchalovsky Jakab ur cs. k. szab. varró-gép gyárának**, melyek a londoni és párisi világkiállitáson czélszerü jóságuk és olcsóságuk által érdemet szereztek, helyi raktárát átvettem.

Az eladások tökéletesen a gyári árjegyzék után történnek, miáltal a n. é. vevők a fuvar és csomagolási pénzt takaritják meg. Czérna, selyem-, tü- és olajjal a varró-gépek számára a legnagyobb választékban és olcsón szolgálok.

Minden a raktárromból eladott varró-gépek elismerési nyilatkozatot nyertek, melynek bizonyitékául az ide mellékelteket bátorkodom közölni.

Mély tisztelettel

(427—10, 2) **Rosenfeld Adolf**

Bizonyitványok: I

Rosenfeld Adolf urnak!

Örömmel nyilatkoztatom ki, miszerint az Önnél vásárolt varrógéppel igen meg vagyok elégedve, azért raktárát szivesen fogom másoknak is ajánlani.

Nagy-Kanizsa, julius 1-jén 1870. **Babochay Jánosné.**

II.

T. cz. Rosenfeld Adolf, kereskedő urnak.

Az Önnél vásárolt varrógépen örömmel dolgozhatok, mert rajta a munkákat igényszerüleg készithetni el, az e nemü varrógépeket bátran ajánlhatom minden család számára való megszerzés tekintetéből.

Nagy-Kanizsa julius 5-én 1870. **Kocsis Antónia.**

POPP J. G. gyakorló fogorvos urnak.

Bécsben, Stadt, Bognegasse Nro 2.

Tekintetes úr!

Kérem önt postai utánvét mellett nekem négy palaczkot az ön kitünö **Anatherin-szájvizéből** küldeni; azért fordulok önhöz személyesen, mert már gyakran kaptam hamisitott szájvizet különféle kereskedésekben.

(356 f.) Tisztelettel

Titz Kornélia,

cs. kir. alezredesnö. Graz, Attemsgasse 1001.

Egy palaczk ára mint eddig 1 frt 40 kr. o. é.

RAKTÁRAK:

ezen, kitünö tulajdonságai miatt mindenütt, sőt Németország, Helvétia-Török- és Angolország, Amerika, Holland, Belgium, Olaszország, Keleti és Déli Indiában méltán érdemlett elismerésben részesülő czikkek létezznek **valódi és friss minőségben.**

Kaphatók: Nagy-Kanizsán: Belus József gyógyszerész, Rosenberg Rosenfeld A. Wajdits J. Wellisch, Fesselhofer és Schwarz A. urak kereskedésében. Pápán: Tschepen J. Keszthelyen: Singer M. Weiss A Zala-Egerszegen: Jakó F., gyógyszerész. Kapronczáu: Werli gyógyszerész. Varasdon: Halter gyógyszerész. Szent-Györgyön: Näthig sö. megen: Dorner Kájet és Stamburszky L. gyógyszerész utánnál. Szombathelyen: Pillich Ferencz gyógyszerész urnál. Határőrvidéki Sz.-Györgyön; Fibic E. C. Veszprémben Meyr és Tuszkán, és Guthard Tivadar fiai. Székesfehérvár; Legmann A., Braun J. gyógyszerészek Lovasberény: Heisler gyógyszerész. Kalocsa: Horváth K gyógyszerész. Kecskeméten, Machleid gyógyszerész. Dunaföldvár: Temmer E. Paksou: Florián J. gyógyszerész. Körmenden: Horváth J. Kaposvár: Kohn J., Kögl, Belus gyógyszerész. Szegszárd: Nonrica A, Brahsay gyógyszerész, Bonyhádon: Kramolin J. Tolnán: Schwarz M. Szigetvárott: Barwarth Baján: Michitsch St. és Herzfeld fiai, Herzog Ignácz. Pécsett, Zsolnay W. és E Zách, Sipőkh gyógyszerész.

Augenfeld Zsigmond,

457—3 **fodrász**

(**Nagy-Kanizsán. a nagy piaczon, Ebenspanger-féle házban.**)

fodrászternét számos látogatás végett ajánlja; továbbá legujabban megérkezett divatos hajkészletejit nagy választékban; úgy szinte ajánlkozik enemű régi tárgyaknak ujakkali kicserélésére, megbizásokat készséggel elfogad a azonnal teljesitni iparkodik.

Értesités.

Tan- és nevelő-intézetemben

az 5-ik évi tanfolyam

október 1-én veszi kezdetét.

Növendékeim a rendes tantárgyakon kivül teljes kiképeztetést nyernek a német és francia nyelvben; továbbá a gyorsirászat-, tornászat-, uszás-, tánez- s katonai fegyvergyakorlatokban és a zenében. Elfogadok nyilvános iskolába járó fiukat is. Az intézet értesitvényét kivánatra készséggel megküldem.

Sopron, augusztusban 1870.

Csöndes J. F.,

14 55 - 2. igazgató.

Első nyilv. magasabb kereskedelmi tanintézet

Bécsben,

Praterstrasse 32-dik szám.

Tanulmányaikat végzett hallgatók a cs. kir. hadseregben az egy éves önkénytes szolgálat kedvezményét élvezik, anélkül, hogy az önkéntesvizsgái letenni kötelesek volnának. Beiratások szeptember 25-től kezdve történnek.

Az előadás október elején kezdődik. Október 2-án kezdődik a gyakorlati vasut- és sürgönyszolgálat előkészületi folyama. — Évijelentések az igazgatóság és minden könyvkereskedés által szerezhetők.

Porges Károly,

igazgató.

Legujabb szerkezetü bélyeg készletek.

Magánfestő, keltebélyegvas, czimmel, helylyel keltével hó és évszámmal, nélkül; betűn a kereskedőre nézve 10 frt 50—12 frtig.

Magánfestő szabadalmazott bélyegkészletek a legujabb rikotás szerint, czimmel és helylyel 3 frt minden sor 50 krral több.

Ugyanilyenek forgadhatók 5 frt 50 kr, 8 frt 50 krig, nagyságuk szerint.

Magánfestő és kézi lapszámozó gép 16 frt 50 kr — 52 frt 50 krig.

Magánfestő s kézi számozók 21 frt — 30 frtig.

Száraz bélyegprések czim., rang- és helylyel csak 1 frt 50 kr.

Másoló prések 2 frt 50 kr. — 3 frtig másolat könyvek 1 frt 50 — 2 frt 25 krig.

Pecsét bélyegek pecsétnyomókkal 3 frt — 5 frtig 1000 darab.

Angol furott és metszett pecsétek legolcsóbbak.

A begöngyölés igen olcsó. Nagyszamu vásárlásnál leengedés. Tarjedelmes árjegyzékek bármentesen s ingyen kaphatók.

Adolf Goldstein & Conp Berlin, Fürstenstrasse 22.

Szelvény jegyek

nagyon leszállitott árak mellett

folyó évi szept. 1-től kezdve a déli s mellék vonalok állomásain a következő nagyon leszállitott árak mellett szelvény jegyek adatnak ki.

Körutak I			Körutak II			Körutak III			Körutak IV		
Bécs-Mürzzuschlag-Bruck Leoben- Bruck- Grácz-Marburg- Villach Klagenfurt- Marburg Laibach-Triest- Görz- Cormons-Velencze- Treviso- Cormons Adelsberg Prager-hof Kanizsa- Sopron-Bécs.			Buda- Székes- Fehérvár Kanizsa- Marburg-Villach- Klagenfurt- Prager-hof- Laibach-Triest-Görz Cormons- Velencze- Treviso Cormons Adelsberg Prágerhöf- Kanizsa- Sió-fok- Székes - Fehérvár-Buda.			Buda- Kanizsa- Marburg-Villach- Klagenfurt- Bleiburg Grácz- Bruck-Mürzzuschlag- Bécs- Sopron-Szombathely- Kanizsa-Siófok- Székesfehérvár-Buda.			Bécs-Mürzzuschlag-Bruck Grácz- Marburg- Klagenfurt- Villach- Bleiburg-Marburg- Grácz- Bruck-Payerbach- Bécs.		
I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
Osztályok											
áru osztrák értékü forint.											
68.50	51.50	34.50	70.—	53.—	35.—	50.—	36.—	25.—	34.—	26.—	17.—
A jegyek érvényessége napokban a lebélyegeztetési naptól veszi kezdetét											
30			30			30			30		

Bővebbi rendelkezés a hirdetményekből látható, (463—1)

Bécs, szeptember 1-sején 1870.

A vezérigazgatóság.

Igen tisztelt vevőim különös megelégedéséről elegendő jamusgot tesz az 1867. évi postakimutatás, melyszerint alólírt 15.000 postaküldeményt és az 1868-iki, melyszerint 19.800-at adott fel. E számot egyetlen idevaló italos-ház sem érte el.

Hogy az árnitásra számított hasonló czég alá jegyzettek az enyémmel fel ne cseréltessenek, tisztelettel kérem, gondosan czímezni a leveleket: FRIEDMANN A.-hoz, Bécsben, Praterstrasse 26.

Minden nem tetsző tárgy visszavétetik vagy felseseréltetik. Új bizonyítékok a szigoru becsületességnek.

(278—h) Egyedüli raktár Ausztria számára

Legujabb találmányok.

Intés. Az általam kereskedésbe hozott **POMPADOUR-PASTA,**

mely kitűnősége által általános elismerést érdemlett ki, darab idő óta több czég által hamisíttatik. Szolgáljon tehát ez tudósításul a t. közönségnek, hogy a valódi eredeti arczpasta egyedül csak — czégnél kapható. Ez szolgál minden arczhiánynak tökéletes eltávolítására. Attól, szeplők, májfoltok eltűnnek s kiváltkép megifjul a szépült az arcz. — Egy tégely 1 frt 50 kr.

Minden lehetséges. Ki hitte volna, hogy még oly eszközt, mely megkíméli a szemet a czérnának tűbekuczásánál? Egyszerű szellemdús eszköz ez, mely megkíméli a szemet. A gépécska utasítással 25 kr.

Nincs többé fogfájás. Rhenma vagy meghűlés következtében, származott mindennemű fogfájás, az uj berlini fogcseppek által egy perczi gyógyittatik. A garantia annyira biztos, hogy eredménytelenség esetében a pénz visszadatik. 1 üvegcse utasítással 80 kr.

Fényesitő pasta. Megbecsülhetlen háziszer, melylyel minden elavult és elvakult butorati. legnagyobb könnyedséggel legszebben kifényesíthetni. Egy dobox utasítással elegendő egy butorgarniturára) 80 kr.

Ezüst tisztitó-golyó, kitűnő szer minden homályossá vált ércztárgyakat fehérré és ujjá változtatni, nélkülözhetlen arany- és ezüstműveseknél, 1 db 5 kr.

Minden órának regulatora a regulált napóra compassal, mindenkinek legjobban ajánlható, minthogy ezen bizonyosra biztos óra után minden gépezetű órát igazitani lehet, 1 db ára szem 25 kr.

Mosó por. — Ezen por használásánál idő, munka és pénz megtakarítható. A legnagyobb emellet az, hogy a ruha inkább kiméltetik, mint rendes előkészületeknél. — Egy fontos csomag ára 22 kr.

Amerikai szabadalom biztositó-lakatok, kitűnő szerkezet biztos minden betörés ellen, 1 darab kisebb alakban 30, 40, 50 kr, egy nagyobb 70, 90, kr. 1 frtig 1 nagy két kulcscsal 1 frt, utazótáskához 1 db 25, 40, 50 kr.

Czélszerű a nadrágmentők, melyek a nadrágot rosz időjárárkor piszkitás ellen védik, 1 pár 10 kr.

Angol ollók. Legjobb acélből 1 szabási ollő legnagyobb 25—45 krig, 1 hímző ollő legnagyobb 20—30 krig, 1 ollólánczi 10 kr.

Nagy előnyt nyujtanak az uj **gép-fonok, megtakarittatik az unalmas** hegyezés és biztosittatik a hegy tartása, 1 db fával szegve 10 kr. csontba 15 kr., 1 db tolltartó és késsel 90 1 db union-radirgummi irónszintára 5 kr.

Hogy lábait megóvja a nedvességtől, erre gondja legyen mindenkinek, minthogy ez az egészséget fenntartja. Ez elérétik a Metzger-féle bőr-sajtolmány által, mely a lábbelit puhává és áthatlanná tessi ugy, hogy a czipő, hármeddig taposta legyen is a vizes sarat, még sem érezhetni benna nedvességet. 1 üv. 60,

Kitűnő lakfénymáz kautschukkal vegyült, hogy a bőrt tartóssá tegye, 1 dobozt (1 font) 30 kr.

A legujabb ligroin-tüzi sze szám (szebben hordható) a leggyakorlatiabb e nemben, nem dohányzók számára is ajánlatos; közönséges tüzi szerszám formájára, lámpával van egybekötve, mely néhány órára való gyúnyagot tesz fel ugy, hogy gyakran adódó alkalommal legott világot lehet gyujtani. Ára csak a gyors elterjedés végett ily olcsó, t. i. 1 db 50 kr.

Perzsai hajfestő szer, melylyel az üszhajat percz alatt barna és fekete re festhetni, s egyuttal megóvja a természetes üdeséget. Növényekből készül és egészen ártatlan. Egy dobox utasitással 2 frt.

Legujabb rozsdapor. Biztositott szer mindenféle rozsdafoltok eltávolitására vászonból, selyemből és minden másféle szövetekből, — szintugy vas- és acélszerekről. Egy csomag ára 35 kr.

Lopás ellen védelem az angol jegytinta, mely a fehérnemőből soha ki nem megy s friss czinet mindig megtartja. Ez minden háztartásnak ajánlható. Egy üveg ára csak 20 kr.

Tyukszem gyürük angora gyapotból, 12 darab 25 kr.

Angol bőr-fénymáz, mely a bőrnemőek eredeti fényességát visszaadja és legszebb fényre hozza. 1 kis üvegcse 25 kr. Egy nagy üveg ára 40 kr.

Folyékony enyv. Legnélkülözhetlenebb szer minden háztartásban, mert ezzel a házban előjövő javitásokat mindenki maga eszközölhet; ezen enyv évekig eltartható és hidegen használható. Egy nagy üveg ára 25 kr.

Szagnélküli vizhatlan agybetetek. Minden háztartásnak ajánlható kivált, különösen gyermekek, betegek és gyermek-ágyas nőknek nélkülözhetlen, 90 kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 50 kr. egész 1 frt 70 krig.

Cs. kir. szab. Szaponin-zsir-áther, melylyel néhány percz alatt minden néven nevezendő szennyfoltokat mindenféle kelmékből a legtisztábban kivehetni. — Ezen uj készítmény meghalad mindent, mi az ily szerekben eddig létezett, minthogy még a legtisztábban és legkényesebb szint is sértetlenül hagyja, mindjárt szárad és nem szagos. Ajánlható egyszersmind kesztyű-tisztitásra. Egy dobox ára 20 kr.

Porok a lábak izzadása ellen. Ez eltávolitja a lábak izzadását s az ezáltal előidézett kellemetlen szagot. Egyszersmind a lábbelire is hasznos 1 dobox használati utasitással, elég 3 hónapra, 50 kr.

Párisi általános ragasz, melylyel nemcsak üveget porczellánt, követ, tajtékot, fát stb. a leggyorsabban és állandóan meg lehet ragasztani ugy, hogy elválasztha tlan marad, hanem hogy minden egyesitve legyen, fát érczezet, üveget porczellánnal stb. ugy összeragasztha tni, hogy egy testté lesz. Ezen minden háznál nélkülözhetlenül szükséges szerből egy dobozzal 10 kr. Ugyan e ragasz folyadékban, üveghe szedve 30 kr.

Villanyozott fogkefék. Ezekkel a fogakat minden fogtapasz vagy fogpor nélkül csupán hideg vizzel a legszebben, fehéren, egészségesen és szag nélkül lehet tartani egyszerű dörgölés által. Hogy minél nagyobb legyen a kelendőség, dija csakis 50 krra tétetett.

Levélpecsételő bélyegek, melyek kényelmesség, olcsóság és biztosságuk miatt is minden ostyánál vagy viasznál előnyösbek. Legfinomabb és bármiféle névvel vagy czéggel és czimerrel vagy jegyczyel 500 darab 1 frt 30 kr., 1000 darab 1 frt 50 kr.

Irótollak regulatorral. Alkalmazhatók minden kézhez és papirhoz, ugy, hogy egy és ugyanazon tollal a legfinomabb és legvastagabb vonásokat is lehet csinálni, 12 darab ára 24 kr.

Valódi angol tollkések, egy-egy 2 pengével 20, 30, 40; 3 pengével 50—60 kr; legfinomabb fajtáju pengével 60, 70, 90, kr. 1 frt; 4 pengével 80 kr., 1 frt 1/frt 20 kr.

Legfelsőbb helyen, szabadalmazott méreg, egerek, patkányok ürgék és hörcsögök kiirtására. Az eladás felelősége történik. Egy nagy üzelencz ára 1 frt.

A hajat élénk állapotban tartani, az ősz, vagy szőkét darnára festeni legalkalmasabb a dioolaj, minden vegyi készitmények károsak. Van szerencsém a t. cz. közönségenk jelenteni, hogy nálam fris, meghamisitatlan, kétszer tisztitott dió-olaj kapható. Kis üveggel 25 kr., nagygyal 45 kr.

Gyökeres szer, melylyel a tyukszemet 8 nap alatt gyökeresen ki lehet irtani. Ezen ujabban feltalált szernek minden további dicséretre felesleges, minthogy garantia mellett árul. — Egy dobozzal használati utasitással együtt 40 kr.

Az arnika-olaj egyedüli raktára Ausztria számára. Ennek azon csodahatása van, hogy a fejbetegségeket elmulasztja a hajgyökeret és a fejidegeket erősíti, s ezáltal a haj növést megleplő rövid idő alatt még a kopasz fejrészeken is előmozditja. Most gyógyszer hatályos szakok, kiterjamodasok, taghasogal tódzások, rheuma ízetések stb ellen bövebben a használati utasitásban, 1 üveg 1 frt.

Valodi atlatsze glycerin-szappan a legfinomabb illatokkal. Egy közepnagyszem darab ára 15, 20 kr., nagy db 25 kr. Egy tégely valódi marszir (Kammfett) hajkenőcs 30 kr. Egy darab marszir bajuszpedro 30 kr.; valamint minden más illat- és toilette-szerek belső külföldiek, a legnagyobb választékban.

A kitűnő szobapadló-fénypaszta kautschukkal, mely a padlót legszebb fénynyel látja el, és tartósságra nézve az eddigieket felülmulja. Dobozkával elegendő 1 szobához 1 frt.

A legnagyobb takarekosság. Minden háztartás, kézmives és gazdaemberre nézve az egész ujonnan szerkesztett angol szabálfalm **kösszölő gép** által (használható minden vágóeszközhez, szintugy üvegmetszésre) legnagyobb könnyüséggel néhány másodperez alatt éltelen vágóeszközök, ugymint olló, kés, kasza stb igen élesre köszörülhetők 1 db 25 kr.

Bőrpaszta kautschukkal a bőrt elnyüttetlenné tenni, különösen ajánlható lószerszámok gondozására 1 bádogdoboz 60 kr.

Legjobb borotva-paszta. E paszta folségessé teszi a borotva köszörülését. 1 doboz ára 25 kr.

Orvosi kenőcsszappan, csodaszappannak is neveztetik: kipróbált és biztos szer minden bőrbetegség, u. m. kiütések, atkák personések stb. ellen. Felnőttek és gyermekek által egyaránt használható. Egy darab használati utasitással 35 kr.

Encrivoir, a fehérnemőkből vagy más szövetekből minden uj vagy régi tintafoltot kivesz, 1 üveg 20 kr.

Az uj bolhafogo szerkezetek kaphatók, darabja 20 kron.

Légyirtószesz, szobák, konyhák szalonok számára, igen jó illattal bir és egy fél óra alatt roppant mennyiségű legyet pusztit el 1 üveg ára 30 kr.

Legujabb találmány. Inggombok felvarrása 13 próbás ezüstből. E találmányunyal e szakmában a legmagasabb eredmény érettett el, mivel itt a szép a hasznossal összekötetett: ha számba cesszük, hogy az ily gomb örökre eltart s használhatlan ingekről levehető s ismét másokra alkalmazható, a mellett értékét mindig megtartja, mig más gombok mosás, mángorlás, és vasalás által csakhamar tőkére eltart s hasznalhatlan válnak. Minden gombhoz 1 jótálló, az ezüst valódiságáról szóló irat van csatolva, az ár oly csekélyre szabatott azért, hogy e találmány minden háztartásnál alkalmaztassék, 1 tucat gyönyörű müvű gomb ezüstből 85 kr., sima 50 kr.

Minden láthatóvá lesz az uj zsebkroskop által, mely 10, 20 egész százszorosan nagyit minden tárgyat ugy, hogy ezen keresztül meg a tiszta vizben is megláthatni a szálagokat. E mikroskopok sokszorosan használtatók p. liszt gabonal veteményvegyek, szövetáruk s természetvizsgálatoknál, 1 db 40, 60, 80 kr., 1, 1.20, 1.50.

Halál az alkalmatlan rovarokra! Az ujonnan feltalált rovaritó folyadék által. E nemcsak hogy a rovart gyorsan elpusztitja; de ösvérül szolgál azok befészkelése ellen. Igen alkalmas poloska, moly stb: ellen, 1 nagy üveg 30 kr.

Intésül: Minthogy novezett árucikkek is, figyelmeztetem a t. cz. közönséget, hogy valódi minőségben csakis a novezett üzletben kaphatók — Árjegyzékek minden a raktárban létező tárgyakról ingyen adatik ki.

Egyuttal bátor vagyok a n. é. vidéki lakosok, figyelmét közvetitő üzletemre — a maga nemében egyetlen üzlet — felhivni hol a legkisebb mint a legnagyobb megrendelés minden árban és nemben gyorsan és olcsón eszközöltetik. Számos megrendelések kivitelére ajánlja magát

Friedmann A. első közvetitő-intézete Bécsben, Praterstrasse 26.

Meguji- tó nedv
(Recreati- ons-Fluid)

LÓVAKNAK,

Chraust, cs. kir. állatorvostól,

mely a bécsi magas egészségügyi hatóság illetékes szakférfiai s tekintélyei által megvizgáltatván s a magas kereskedelmi miniszteriumnak 1869. évi Márt. hó 5-én 4336.724 számu kibocsájtványa folytán **egyes egyedül mint gyógyszer lovak külső betegsége ellen elismertetett.** Mint körmegelőszer használható a lovak nagyobb kihajtása előtt és után, minthogy ezen szer ismét erősit s a lovakat megrokkanástól óvja. Több tekintélyektől kiállitott legjobb bizonyitványok ezen gyógyszer eladóinál megtekinthetők.

Ára egy üvegnek használati utasitással **1 frt. 40 kr.**

Klagenfurti állatgyógyszer lovak-, szarvasmarhák- és juhoknak

mely a korneuburgi marhapornál és más avatatlanok által összeállitott készitményeknél sokkal előbbre vonhatóbb mert ez nem egyedül az előforduló közönséges állatbetegségekben, mint orrfolyás, mirigydag, különféle hurutok sat. gyors és bizonyos segitséget nyujt hanem még lizasabb belső szenvedéseknél is legjobb eredményuyel használható. Eltávolitja a belek makacs hodugulásait, a vérczenér rendszerbeni háborgatásokat előmozditja a ki, és elválasztásokat, és nagy mérvben emeli a tehenek tejelését. Mint körmegelőszer — tavasszal és ősszel midőn az állatok gyakrabban betegeskednek eredményuyel használható minthogy sok betegségek kitörésére akadályozza, az állatokat jókedvűekké teszi a szárvedlest és ürágyat előmozditja és az emésztést erősiti, Végre mer kell jegyeznem hogy az én állatgyógyporom nem csak jobb mint a korneuburgi marhapor hanem csomagaim is nagyobbak és olcsóbbak. Gyógyszerem eladóinál a legjobb bizonyitványaim megtekinthetők.

Ára egy csomagnak használati utasitással **40 kr.**

Figyelmeztetés.

Kötelességemnek tartom mint állatorvos a t. cz. birtulajdonosokat figyelmeztetni hogy a korneuburgi Kwizda ur üditő nedve egyáltalában nem gyógyszer a lovak betegségei ellen, hanem csak mint körmegelőző szer szabadalmaztatott, (körmegelőző szerek lehetnek egészséges állatok számára, de nem betegeknek) kitűnően a magas cs. kir. kereskedelmi miniszteriumnak 1869. évi márczius 5-én 4336/724 szám alatt gyógyszerem végett részemre kiadott határozat értelmében Kwizda urnak határozottan megtiltatott a másvizének (Restitutions-Fluid) nyilvános hirdetésekben s használati utasitásokban gyógyhatást tulajdonitani, de Kwizda a tilalom daczára sem engedi magát eltévoztetni hogy találmányának gyógyerejű hatást ne tulajdonitanu, melyet az soha sem birt.

Főraktár: az osztrák magyar birodalom számára Craust állatorvosnál Klagenfurtban.

Ezen szerek raktára Nagy-Kanizsa s vidéke részére egyedül.

Rosenfeld Adolf,

(425—4) kereskedésében van.

Illustirte Kriegsgeschichte.

Soeben erschien im unterzeichneten Verlage Heft 1 des nachstehenden höchst interresanten Werkes und ist vorrätig in Josef Wajdita'sche Buchhandlung in Gross-Kanizsa.

Illustirte Geschichte des deutsch-französischen Krieges

von 1870.

Für das Vokl bearbeitet von *Alexander Higl.*

Wird in 16 reich illustrirten Bogen Heften à 3 (Lex. 8., doppelspaltiger Satz) complet.

Preis des Heftes 30 kr.

Mit prachtvoller Prämie.

Wir unternehmen es, mit dieser populeren Darstellung der jüngsten, welterschütternden Ereignisse ein Geschichtwerk in des Wortes edelster Bereutung zu schaffen, welches, über den Parteien stehend, in objectivster, leidenschaftsloser Weise abgesasst und in keiner Richtung gefärbt, den frischen Anprall und das schärfmisse Wogen der Leidenschaften weitaus überdauern soll. (466—1)

A. Harlleben's Verlag in Wien.

Közhiradás.

A tek. „Győri Káptalan" zalamegyei Felső zsidi erdejében

izenkét hold idei vágás árverés utján elfog adatni, venni szándékozók 100 frt. o. é. bánat pénzzel ellátva, évi october hó 20-ik napján 9 órakor a helyszinére f. Zsidre hivatalosok, hol egyszersmind a szerződési feltételek s megtekinthetők. — (464—3,1.)

Kelt Kónyban, szept. hó 12-én 1870.

Németh Péter, tiszt.

Ház-eladás.

Nagy-Kanizsán a főutczához közel a vaspálya felé **Oszeszly Antal** ur háza f. szeptember hó 21-ig szabadkézből eladó. Vevő nem jelentkezés esetében ugyan-e hó 22-én önkéntes árverés utján fog eladatni. Bővebben értesülhetni a tulajdonossal.

FIGYELMEZTETÉS!

Egy idő óta kereskedők pompás hirdetések által rosz órákat ajánlanak a t. cz. közönség, különösen a vidéki lakosok félrevezetésére. E kereskedők sem órások, sem — mint állítják — óragyárosok, ennélfogva az órának belszervezetéről legkevesebb értelmük sincs. Eladnak például avult lógonyművet, pakfongállványban mint uj szabatos műszerű órákat, valamint másféle legközönségesebb órákat valódi angol órákul stb. Azért óvakodjék mindenki ilyféle hiszontalan órák vevésétől.

A ki egy valóban jól rendezett és olcsó órát akar venni, forduljon a jó hirnevű **Óráshoz.**

HERZ M.

Bécsben, (Stefansplatz Nr. 6.)

ki általában csakis az óragyártással foglalkozik.

HERZ M., polg. órás Bécsben, (Stefansplatz Nr. 6. Aussenseiten des Zwettelhofes) számos év óta jó hirnévben részesülő legdusabb tartalmu

ÓRA-RAKTÁRA

ajánlja mindennemü jól rendezett óráit nagy választékban, egy évi jótállás mellett, a következő árjegyzék szerint. (437—12, 8)

Genfi zsebórák.

— kitünő minőségűek a cs. k. kémlészeti hivatal által megpróbálva.

Minden szabályozott órárólói jótállási jegy adatik. A nem szabályozott árbója 2 frtal olcsóbb.

Férfi órák.

Ezüst henger ór. 4 rub.	10—12 ft.
- aranyker.	
- rugóval	13—14 ft.
- kettős fedéllel	15—17 ft.
- kristály üveg	14—17 ft.
horgony r. 15 rub.	16—19 ft.
- fin. ezüst lappal	20—23 ft.
- kettős fedéllel	18—23 ft.
- finomabb	24—28 ft.
- ang. kirkis. ův.	18—25 ft.
- horg. hadiór. k. lap	24—26 ft.
- remontoire a nyakánál huzandó fel	25—30 ft.
- rem. kettős fedél	35—40 ft.
- jegezüveggel	30—36 ft.
- horg. hadi rem.	38—45 ft.
Arany hengerór Nr. 3 ar. 8 r.	30—36 ft.
- horgony 15 r.	34—44 ft.
- finom. ar. lap	45—60 ft.
- kettős lappal	55—65 ft.
aranykö-penynyel	65. 70. 80. 90. 100—120
- jegezüvegg.	42—60 ft.
Arany czil. ar. lap	50. 75.
remontoir -	80. 90—100 ft.
- ket. lap.	100, 110, 120—150 ft.
Vadász és munkás remontoir pakfong v. talmi aranyokban	13—47 ft.

Hölgy órák.

Ezüst czil. 4 és 8 r.	13—18 ft.
Arany - -	25—30 ft.
- email.	30—36 ft.
- hölgyórák ar. lap.	35—40 ft.
- email. gyémánt.	38—45 ft.
- kristálylappal	36—45 ft.
kettőslap 8 r.	40—48 ft.
email. gyémántok.	50—65 ft.
hölgy horg. órák	40—48 ft.
- jegezüveg	45—60 ft.
- kettős lappal	50—56 ft.
remontoirok	60, 70, 80, 90—100 ft.
- ket fedél.	90, 100—110 ft.

Azonkívül mindenféle órának készlethen van.

Ezüst órák 1—1.50-ig aranyoztatnak.

Ezüst óraláncok 2 frt 50 kr. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10—12. frt.

Arany óraláncok 18. 25. 28. 30. 40. 50. 60. 70. 80. 90. 100. frt.

Keltő órával 7 ft.

— Keltő órával, mely a keltésnél gyergyát gyujt 9 frt. — Biztositó keltő, riasztó tűzzel, mely egyszersmind gyergyát gyujt 14 frt. — Párisi keltő óra diszes bronzban 12, 13 14 frt.

Hordozható őrségi ellenőző orák.

— Horgonyféle, rubinnal, az eddig létezők közül legjobban használható minden vaspályaudvari őrszére, szinházakban, gyárakban stb. Ezen óráknak mindegyike ugy van szervezve, hogy hat különféle helyen ellenőrüz 40—48 frt.

Legnagyobb választék a legdiszesebb **párisi bronz orakban**. 18, 20 22. 25—50 frtjával; ugyanaz ütőművel 28, 30, 35, 40, 50, 60 — 100 frttal.

A legnagyobb raktár ingaórákban.

Tulajdon gyártmány, két évi jótállással; Napontra felhuzandó 10 11. 12 frt. — Minden 8-napi felhuzandó 16. 17. 18. 19. 20. 22 frt. — Ugyanaz óra és felóradattassal 30. 33. 35 frt. — — óra- és negyedóraütéssel 48. 50. 55 frt. Hónapos regulateur 28. 30 32 frt. Csomagolás ingaórák nál 1 frt. 50 kr.

Minden javitások lehető legjobban végeztetnek. Vidéki megrendelések az összegnek készben beküldése nagy postáni utánvét mellett legpontosabban teljesittetnek. Mez nem telpáló órák kicseréltetnek.

Órák cserébe is elfogadtatnak. Külön kivánatra küldök bejött összegért aránylag órákat és láncokat választásra, és a meg nem tartott árnért járandó összeget visszaküldöm.

Kérem figyelembe venni!

Minden áron legjobbszerű és legolcsóbb kereskedők vagy nem órások az ezt ajánlottakkal össze nem vegyitetnek.

Kipróbált egyensuly-mértékek

5 évi jótállás mindenféle üzleti használatra a legnagyobb mütani tökélylyel ékesen s tartósan elkészitve; elszedhető serpenyővel; s rajtok egész 1/32 latig mérhetni.

Horderő:	1,	2,	4,	10,	20,	30,	40,	50,	60,	70,	80 font
Árak:	5,	6,	7.50,	12,	15,	18,	20,	22,	25,	27.50,	30 frt.

A bécsi cs. k. mértékhivatal által megvizsgált és megbélyegzett négyszegü **fizedés mértékek** 8 évi jótállással; mely pontosan és biztosan mér s igen tartós.

Horderő:	1.	2,	3,	5,	10,	15.	20,	25,	30,	40,	50 mázsa.
Árak:	15,	21,	25,	35,	45,	55,	70,	80,	90,	100,	110 frt.

Az ezekhez szükséges hitelesitő sulyok rendkivül olcsók.

Állatmérlegek: (10 évi jótállás), vert vasból, ökrök, tehenek, sertések, borjak, juhok, stb. megmérésére.

Horderő:	15.	20,	25,	30	40 mázsa.
Ára:	100,	120,	150,	180,	200 frt.

korlát nélkül, azonban a szükséges sulyokkal. Fakorlattal és sulyokkal minden mérleg 16 frttal több. Vaskorlattal és sulyokkal 60 frtal drágább.

Hidmérlegek: Megterhelt kocsik vagy több darab állat megmérésére.

Horderő:	50,	60,	70,	80,	100,	120,	150,	170,	200 mázsa.
Árak:	350,	400,	450,	500,	550,	600,	650,	700,	750 frt.

Továbbá minden kigondolható, bármily szerkezetü mérlegek és sulyok.

Vidéki megrendelések az összeg beküldése vagy utánvét mellett azonnal teljesittetnek. (443—12, 2)

Bugányi L. és társai,

mérleg- és mérlegsuly-gyára és hidmérleg-épitő intézete Bécsben. **Főraktár: Stadt, Singerstrasse No. 10.**

Keller Ignácz

Nagy-Kanizsán,

Ajánlja gazdagon felszerelt urak-, hölgyek és gyermekek számára való topán-raktárát, a legjobb minőségűeket a lehető jutányos áron.

Ugyszinte figyelmébe ajánlani bátor vagyok a cs. k. katonaság s t. közönségnek, hogy megrendeléseket a legjobb bel- és külföldi bőrből elfogadok és készitek, az árt legjutányosabban számitom.

Az én raktáromban vásároltakat kijavitásra elfogadom.

Empfiehlt sein reich assortirtes Lager aller Gattungen Herren-, Damen- und Kinder-Stiefeln von bester Qualität und zu möglichst billigen Preisen.

Auch mache ich ein k. k. Militär und verehrungswürdiges Publikum aufmerksam, dass ich alle Bestellungen von besten In- und Ausländer-Leder verfertige und prompt und billigst berechne.

Auch werden von mir gekaufte Waare zu reparieren angenommen.

FESSELHOFER JÓZSEF

figyelembe ajánlja, N.-Kanizsán a városház épületében fekvő kereskedését, melyben mindenféle áruczikkek nagy választékban, jutányos ár mellett találhatok fel, névszerint: a legfinomabb **czukor**, **kávé**, **thea**, **rum**, **nixi olaj**, **chocoládé**, **rizs**, **dara**, **árpakása**, **maccaroni**, **Milly-**, **Apollo-**, **Paraffin-**, **siklósi gyertya** és **szappan**, pesti hengermalmi **liszt**, bel- és külföldi **borok** és franczia **pezsgő**, asztali **kávés** és theás porczellán edények, finom tajtékból készitett dohányzó szerek és sertéseik.

Ugyanott kapható továbbá: **kornenburgi** marhatápláló por és üditő nedv. **Ottoll Lipót**-féle csuz elleni ir (linimontum equi) és körüm zsir, ugy mint Dr. **Krüger**-féle Sporting Liquid lovak számára, **Popp** anatherin-szájvíz, növény- szappan és mindennemü **pipere-szer**.

Guttmann Riss-féle patkány, egér, büdös férgé- és csótány irtószer, **Lázár**- féle büdöske vesztő por, Zacherl-féle bolhapor, **Török**-féle fog-szivarkák, és fehér mell-syrup, **Fárczány**-féle fog-papir, valódi **Paglianu**-syrup. Dr. **Pearze Edw.** és **Daubicz**-féle gyomor-szesz, **Hamburgi** és **Gombos**-féle élet-ital, valódi angol gyomor-czukor, és **Schofer**-féle seb-balsam, mindennemü metszett üvegek, Dr. **Krüger**-féle sodaviz, nyeregkenőcs és bőrfekettő szer, valódi amerikai petroleum, és nagy választékban különféle lámpák.

Friss **ementáli**, **grói** és **liptai sajtok** és sardinák, pozsonyi kétszer sült és francia piakóták.

Gyógyszer- és étmérték

nélkül bekövetkezik az idegbajok gyógyitása, illetőleg enyhitése

a galván gyógytani készülékek

hatása által, ezek az egyedülieket, melyek a testben galván folyamot idéznek elő (mindig a testen viseltetnek) és helerjek elegendő, hogy a vizet felbontsa. (466—6,1.)

Ezen készülékek hatásáról jótállás szolgáltatik és kérjük ezt, a közönséges csuzlázczukkal és más ilynemückkel hasonlóknak nem tekinteni, a melyek a nagy lármázások daczára is hatástalanok és haszonvehetlenek, minthogy rajtok a villanyosságnak még nyoma sem vehető észre.

A mi készülékeink az egyedüli hatásosak saját nemükben, azonnal eltávolitják a fő- és *fogfájást*, a nagy *köhögést* egy éjszaka, *csuzt*, *gyomorgörcsöt*, *nyak*, *derék*, *és mellfájást*, *szurásokat*, *küszrényes* és más bajokat rövid idő alatt.

A galván gyógytani készülékek 3 féle nagyságban készittetnek, gyermekeknek 4 frt 50 kr, felnőtteknek 7 frt 50 kr. és különös nagyok, makacs bajok elháritására 14 forint 25 kr. Ezen készüléknek megküldése az értük járó ár beküldése után azonnal történik.

Kérjük a leveleket bérmentve

Adolf Goldstein & Comp

in Berlin Fürstenstrasse 22 czim alatt küldeni.

Hasonlithatlan olcsó árak!

A mai napig tartólag és a folyóban bukások arra indítottak más gyárat, nekem készáruikat ezen feldési mellett, mikép egyszer, nekem készáruikat ezen feldési mellett, mikép egyszer, nekem készáruikat Ajánlom a t. cz. közönségnek, kik mindenkor pontosan és igen kedvező alkalmat fel-kínálnak, hogy rám, férfi s női fehérneműket fel-szerelhessen, hogy rám, férfi s női fehérneműket fel-szerelhessen, hogy rám, férfi s női fehérneműket fel-szerelhessen

Nagy-Kanizsa 1870. szeptember 24-én. 39. szám. Kilencedik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müveszet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész a gyakran másfél vagy két iven. **Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:** WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek: Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve Egész évre: - 6 frt. — kr. Fél évre - - 3 „ — „ Évnegyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések A hat hasábos petit sorért 1-szer 4 kr 2-szer 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren" egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsan: a KIADÓ HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Becs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.- Frankfurt- és Baselben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK

Nyilt köszönet.

Az alólirott igazgató választmány ezennel tisztelettelyes köszönetét fejezi ki mindazoknak, kik szivesek valának néki f. szept. 10- és 11-ik ünnepélye rendezése és kivitelében segédkezet nyujtani, s elismerését nyilvánitja városunk összes értelmes polgárságának azon szivélyes előzékenységért, melylyel t. vendégeink irányában általában viseltettek.

A nagy kanizsai torna-egylet **igazgató választmánya.**

Jólétünk önszorgalmunktól függ.

— Munka, — ez azon fogalom, melyben a megmérhetlen világegyetem milliárdjainak egyik közös feladata foglaltatik; a hol ezen fogalom számüzték, ott romlás és pusztulásnak kell beállani. Vizsgáljuk csak a patakot, melynek a természet atyáskodása a vándoréletet adta osztályrészül, ha megszünnék feladatát teljesiteni, ki fogna gyönyörködni a csörgedező hullámok rejtélyes susogásaiban? vagy az eltikkadt vándor fel fogná-e keresni a sivatagokban egyedüli társalgóját és kiséröjét, hogy általa felüditse a kimerült testiséget? Bizonyára nem; sőt kerülné még az állat is a kietlen posványt, mely a munkás életet levetközve, előbbi virdör szerepét oly visszataszitó tespedéssel cserélte fel.

Vegyünk mi is példát a patakról. Ha nem akarünk azon haszontalan tömeg közé számittatni, melyre oly jellemzőleg alkalmazta az ókor gúnyora eme mondatot: „Nos numero sumus, fruges consumere nati;" mert az élettelen természetben oly szánandó szerepre van kárhoztatva a tétlenség: akkor mire számithat egy öntudatos lény, kinek az Alkotó különös kegyelme szabadakaratot ajándékozott, ki a multnak jelen által igazolt eseményeiből a kétes jövőnek eshetőségeit kiszámithatja, és tetszése szerint játszhatja szerepét, mely érdem szerint vagy hervadatlan babért fog tüzni a dicső bajnok homlokára, vagy a gyalázattól elválaszthatlan nevét Tarpeia szikláiban fogja eltemetni.

Azonban, ha igazi jólétünket biztos alapra akarjuk fektetni, szorgalmunkat férfias kitartással kell párositanunk; mert mivel magasztalhatnók azon hadvezért, ki az ütközetet megelőző fontos perczekben, már kétségbeesvén a győzelem lehetségéről, inkább a könnyebb, de szégyenteljes visszavonulásra gondol, mint a harczfinévre becsületet árasztó bajnoki küzdelemmel, vagy a fényes győzelem által a reá bizott milliók érdekeit sikerre vezetni, vagy a dicsőséget még a bukásban is biztositó bajnoki halállal pecsételni igyekeznék? —

Vannak mindazonáltal olyanok is, és pedig nem kevesen, a kik, miután egyszer vagy többször meghiusulának tervek, kétségbevonják azon alapmondat igazságát, hogy az ember jóléte önszorgalmától függ, és azt mondják, miszerint nem lehet boldog minden ember, kell hogy legyen boldogtalan; szerencsés épen ugy mint szerencsétlen; mert a sors ugy akarja, s vaskezének hatalma alatt meg kell hajolnunk; és vak hitüknél fogva a végzetteljes jövőre hagyatkoznak, nem törődnek semmivel, nem munkálkodnak, hanem lopják az Isten szent napját. Ezek szeretnék a gazdaságot, tiszteletet, élvezeteket; de szeretik a semmit nem tevést is, az örökös dologtalanságot, s abban valódi élvezetet találnak, melynek azután, nem csuda, ha jó hireket és jólétüket hozzák áldozatul. Az ilyen dologtalan dőzsölő egyének valódi rabszolgák, az emberek között; a kik nem érnek jobb jövőt, de nem is méltók jobb jövőre. Ily emberek adják azután könnyen el becsületüket, hazájukat, barátaikat, ezekre nem számithatni semmi vállalatban, miártuk a haza veszhet, a szabadság bukhatik. Isten keresztül látott az emberi természeten, midőn reá büntetésül a munkát rová. A kenyeret arczaveritékében enni az emberre nézve óránkint visszatérő büntetés, melyet gyakran nehéz elviselni.

A foglalkozás nélküli élet különben is, sokkal nyomasztóbb testre, lélekre, mint bármi terhes munka; az érzékek elfásulnak, a kedélyen lanyha kábultság ömlik el, s a lélek visszariasztva hatásköréből, elhalva a külvilágnak, önmagába zárkózik; de itt gyöngéi, s tehetlenségének öntudata merül föl, mely végre is keserü elégedetlenséggel tölti el szivét. Ily élet örömtelen, jövője nincs, s a legkedvezőbb körülményekben sem fér meg tökéletesithető természetünkkel.

Az élet minden viszonya között, minden állásban fényben épen ugy, mint alacsonyságban, bárminő tehetséggel, izléssel, jellemmel birjon az ember, — haszználnia kell egyrészt eszét, hogy elérhető erejével arányban álló czélt fedezzen fel, s azután arra kell törekednie, hogy e czélt tehetségéhez mért szorgalom- és kitartással elérje.

Mert van-e ember, — legyen szabad kérdenem, — ki szorgalom nélkül küzdötte ki magának hirnevét, jólétét s embertársai becsülését? Vagy ki szerzett e nélkül szellemi s anyagi javakat? Lebbentsétek csak föl fátyolát az eseményekben, nagy férfiakban s nemes jellemekben oly gazdag világtörténelemnek, mutat-e fel csak egy példát is arra, hogy valaki fáradság és szorgalom nélkül foglalt volna el oly álláspontot, melyen milliók intézője lehetett? Nem . . . . . Mert tán szorgalom nélkül hóditotta meg Nagy Sándor Azsiát, hogy nagyszerü tervét, az akkor ismert világ meghóditását kivihesse? Tán minden munka s fáradalom nélkül törte meg Hannibál a rómaiakat, miután hadseregét az Alpokon, melyek még addig hadsereget soha sem hordtak hólepte ormaikon átvitte? Vagy Scipio minden erőfeszités nélkül győzte-e le a legyőzhetlennek hitt Hannibalt? Talán a világ egyik legnagyobb embere C. Julius Caesar szorgalom nélkül küzdötte-e le a gallokat? De hogy elhagyjam az eseményvilág okort, elhallgassam-e az ujkor legnagyobb emberét, az ajaccioi oroszlánt a méltán „Nagynak" nevezett I. Napoleont? Szegény szülőktől származva, szegényen neveltetve, csak önszorgalma által vivíttatta ki magának azon álláspontot, melyet megközelitemi sem előtte, sem utána jelenkorig nem birt senki. Azt mondja talán erre valaki, hogy csak lángeszének, s nem pedig szorgalma, — s fáradhatlan munkásságának köszönheti, hogy ama polczra jutott, s igy fényes tehetségének adja a babért. De hisz ott van Demosthenes, kinek nem volt tehetsége a szónoklatra, s mégis Hellas első Szónoka lőn; mert fáradhatlan szorgalommal működött mindaddig, mig el nem érte vágyai netovábbját. Vagy nem látjuk-e naponkint, hogy a gunyhóban született szegény, ha tehetségét vas szorgalom s kitartó munkassággal párositja, sokkal boldogabb, mint az, kinek bölcsőjét kilencz pontos korona disziti.

Nem lehet tehát, hogy a szabadakaratu lény a vaksors önkényének köszönje jólétét.

Mi oka mégis, kérdik sokan, ama szomoritó tüneménynek, hogy daczára a szellemek mindig növekedő sürgeségének és ernyedetlen szorgalmának, oly sok a szegény és boldogtalan; mig századunk szellemi mozgalomban oly igen meddő?

A következő észrevételek talán kezünkbe adják e tünemény kulcsát. A végtelenig elforgácsolt erők elpárolognak, elvesznek, mert határozott irányuk nincs; a szellem czél nélkül vaktában kalandoz. Márpedig czél nélkül munkálkodni, vagy oly czél után törekedni, mely körünkön kivül fekszik, annyi mint erőnket elpazarolni. Az ügyvéd oda irányozza törekvését, hogy diplomatává; — a harczos hogy államférfiuvá legyen; a bankár az államot akarja kormányozni, a biró a pénzügyet kezelni. Minden rendetlenségbe jön; senki sem tud, vagy akar helyén maradni. Naponkint nagyobb lesz az eszmék és becsületvágy szédelgése, minden haladás fönnakad.

A haza javára forditott vagy forditandó tényeknek föttenyezői: a nyugodt lelkiismeret, szilárd akarat, kitartó munkásság s jól átgondolt terv. Mindezek oly eszközök, melyek a legnehezebb vállalatoknak is sikert biztositanak.

Azért igen kivánatos, hogy a józanság, fáradhatlan munkálkodás és az érnyedetlen szorgalom geniusa szálljon meg mindenkit, a helyélő népből lenne munkás, szegényből gazdag, boldogtalanból boldog; szálljon meg mindenkit a közügy és közháza szeretetének szelleme, hogy ne járna senki saját önzésutján, hanem érezné, hogy ő is hazájának gyermeke. Ha ezt megtartanánk mint nemzet fönn fognánk maradni; e nélkül a forrongó szellem iszap alá temetend bennünket.

A haza jóléte azonban bizonyos áldozatokat kiván tőlünk, s erőteljes, kitartó, belső munkát tételez föl; minmagunk meggyőzésével kell kezdenünk, de mind a szellemi és erkölcsi, mind a physikai rendben, földi, ugy mint az égi dolgokban, csupán az érdemli meg és küzdi ki a pálmát, ki a küzdelem fáradalmaival és veszélyeivel daczolni tud. Soha sem kell feledni, hogy nagy vállalatok nagy erőket igényelnek, kisebb dolgokra csekélyebb erők is elegendők; de semmi sem történik meg valamely erő közvetitése nélkül. A különbség az erő fokozatában van, vagy pedig a tárgyban, melyre alkalmazzuk nem pedig a tehetségek vagy azok fejlődésének természetében. Mind a nagy, — mind a közembernél az ész veszi át a vezérletet; a kivitelre a rugot az erős akarat és vasszorgalom adja. Mindenha az eszme állandósága és az érzet ereje a két alap, melyek az akaratnak a szilárdságot, erőlt és kitartást adják. A porszem, melyet a szél tova visz, ugyanazon törvényeknek van alávetve, melyeknek a leghatalmasabb égitest!

VARGA GUSZTÁV.

A közegészségi állapot helyzete

a multban, a jelen- és jövőben.

Voltak mostoha évek, melyek szomoru vissza emlékezésre méltó maradványokat hagytak maguk után. Az 1870-ik év is oly egészség háborító természettel biri, mely a betegek nagy létszáma, s a körnemő sulyos háborgatása által vált emlékezetessé.

Majd alig volt ember, ki többé kevesbé nem betegeskedett volna, a súly még is az alanti munkás nép osztályra, s a csöldségre nehezült, mint oly tünetezetre, mely legkevesbbé volt képes magát ovni azon ártalmak ellen, melyek szaporitották a betegek létszámát és sulyosbitották a kór természetét.

Voltak oly aggasztó jelenetek is, melyek hány- hasmenés és görcsök minőségében emlékeztettek a járvány cholerára, s ki is tört volna, ha a electromagneticus sulyegyen eltérése nagyobb fokra emelkedik, mint emelkedett volt.

A betegek általán nehezen gyógyultak, makacsul daczolt a betegség minden gyógymoddal, azért is az on magával gondatlan vagy sokat szenvedett, vagy meg is halt. A meggyógyultak közül meg maiglan is sok érzi a szenvedés uto fájdalmait.

Ma már kevesebb a beteg, a betegek könyebben és hamarabb gyógyulnak, minek okát abban kereshetni, hogy az idő jobbra változott, azaz; derültebb napokat élvezhet az ember.

A folytonos esőzés, a borult napok levették a nap jótékony fényét, tulterhelték a gőzkörös levegőt vizárgygyel, megnehezitették azt a légszervek számára; a föld nagyon átázott, a növényes helyeken megpenészesedett, megnyirkosodott, a földnek táp alkatrészeit fölhigitotta, korbácsolta a növény életét, tulságos mennyiségben fejlesztette a nehezen emészthető növény tehernyot, mely a vérvegy sulyegyenőt annyira foldalta, hogy az által a vér lázadásba, az agyvelő ártódó nyomásba hozatott, ezek után kifejlődött a csorvás epe, és vältozás végre a vérhas, közegunként a hagymáz.

Azon idő alatt, míg a körnemtő tartott, tapasztaltam, hogy temérdek beteg marádt orvosi segély nélkül részben azért, mert körülluvói szokott orvosoltatni nem akarták, részben pedig azért, mert az illetők financialis helyzete nem engedte az orvosi segély igenybe vételét, vagy legfölebb a végvonaglások közepette kerestetett a segély az utolsó kenettel egyetemlegesen.

Egészségi kerületemben 35910 a lélek szám, 17 orvos és két patika van, mind a mellett, hogy annak két harmada beteg volt, egy orvos sem kétkedhetik jó keresetről, mi annyit tesz, hogy a szenvedők legnagyobb része orvos nélkül maradt, s a szerencsés túlgyógyulás a jótékony természettől várafott. Így gyógyult, vagy maradt sok betegen a ki meg nem halt.

Föltünő valóban, hogy hazánkban az alanti és közép osztály még a mai században is hajlandó mulasztást elkövetni betegei körül, s később magát holmi kuntár vagy javós ápolása alá adni, elvezni az ismeretlen összetételü kuntár szereket, mintsem rendes orvoshoz és patika szerekhez fordulni.

Ha az emlitett mulasztások okait közelebbről fürkészszük, oly okokat fogunk felfödözni, melyek méltók a figyelembe vételre, s az orvosságra. Ilyenek

1. Az orvosoknak aránytalan letelepedése.
2. A községi orvosoknak nem léte.
3. A kontároknak korlátlan terjeszkedése.
4. Az ismeretlen összetételü universal gyógyszereknek határtalan gyártása, azoknak hirlapok és röpiratok általi hazug hirdetése, szabad-adás vevése. Végre
5. A betegeknek szabad elhanyagolása.

Ha tehát az általam fölhozott bajon segiteni akarunk, akkor első lépés legyen ezen öt pont alatti kitelett orvoslás alá venni. Hogy mikép volna az leghelyesebben eszközölhető, elmondom folytatólag hozandó értekezletemben.

Kelt N.-Kanizsán 1870. szept. 14.

TERSÁNCZKY.

A csurgói állami tanitóképezdében

az 1870/1. tanév folyó évi okt. 1. nyittatik még.

A beirások sept. 28—30. napjain eszközöltetnek.

Az első évi tanfolyamra minden oly éptestü növendék fölvétetik, ki 15-ik évét már meghaladta s az anyanyelv-, számvetés-, földrajz- és történelemben legalább annyi jártassággal bir, a mennyit a gymnasium, reál- vagy polgári iskola négy alsó osztályában tanitanak. Korát mindenki keresztlevéllel, előtanulmányát pedig nyilvános iskolai bizonyitványnyal köteles igazolni, testi épségéről az intézeti orvos teend tanuságot.

A másodévi tanfolyamra oly ifjak vétetnek föl, kik az első évi folyamot a törvényszabtamódon sikerrel végezték.

Az egy éves rendkivüli tanfolyamra oly ifjak vétetnek föl, kik keresztlevéllel kimutatják, hogy 20-ik életévüket betöltötték, s a gymnasium, reál- vagy polgári iskola négy alsó osztályának tantárgyaiból (a latin és görök nyelv kivételével) sikerrel teszik le a felvételi vizsgálatot.

A köztartásban minden növendék havonkint öt forintért részesülhet. A köztartási dij félévenkint előre fizetendő. Néhány jómagaviseletű és szorgalmas növendék ingyen fog felvétetni a köztartásba. Az e jótéteményért folyamodók szabályszerű módon tartoznak szegénységüket kimutatni.

Némely növendékek a Belovári-féle alapból fognak segélyeztetni. E segélyért a belsősomogyi helvét hitv. egyang. egyháznagyméltósághoz kell folyamodni s a kérvényt nt. Mezey Pál esperes urhoz Csökölbe (Somm.) küldeni.

A képezde gyakorló-iskolájába oly jóravaló ifjak is felvétetnek, kik a tanitói pályára hivatással birnak, de mostoha körülményeiknél fogva a középtanoda megfelelő osztályait nem végezhették. Ezek különös felügyelet alatt állandanak, s ha a tanitóképezdébe való felvétel föltételeinek maga idején eleget tesznek, a rendes növendékek sorába fognak felvétetni. A felvéti vizsgálatok oktober 3-án tartatnak. Ezen napon fognak mindazok megvizsgáltatni, kik akár az előkészitő, akár az egyéves rendkivüli tanfolyamra kivánnak felvétetni, valamint azok is, kik a népoktatási törvény 86 szakaszának értelmében csak felvéti vizsgálat alapján vétetnek föl a tanitó-képezdébe.

Tájékozásul: Csurgó Somogymegyében fekszik, közel a nagy-kanizsa-pécsi vasutvonalhoz. A legközelebbi vasuti állomás Berzence, mely Csurgótól egy órányira van.

Csurgón, 1870. september 13.

KOVÁCS SEBESTÉNY GYULA.
tanfelügyelő, s az igazgatótanács elnöke.

BÁRÁNY IGNÁCZ,
igazgatótanár, s az igazgató-tanács jegyzője.

Értesités a kisdedóvás ügyéhez.

A kisdedovodákat M. O. terjesztő egyesület választaták meg, mindazoknak, kik a kisdedóvás ügyében hozzá Pestre Valero utcza 1. sz. a. intézendő becses megkeresé seikkel megtisztelik, szolgálatára áll.

Egyszersmint köztudomásul hozatik, hogy a 12 hónapig tartó képzési tanfolyam ez évben oktober 15-én vecndi kezdetét, azonban a belépni kivánók s e czélból tanulmányaik, erkölcsi viselőik s korukat igazoló bizonyitványokkal ellátva az igazgatónál jelentkezők korábban is elfogadtatnak. A képezdébe kellő előismeretekkel biró férfiak és nők vallás különbség nélkül vétetnek föl, nőtlen férfiak az egyesület házában — a mennyire telik — szállással elláttatnak s a körülményekhez képest pénzbeli segélyben is részesittetnek. A kisdedóvás ügye iránt igyekező s számos uj ovodák nyitásában nyilvánuló részvét reményleni engedi, hogy az e pályához hajlammal birók a képezdei tanfolyam sikeres bevégezte után mielőbb állomáshoz jutnak.

Pesten, szept. 19-én 1870.

SZABÓ ENDRE,
a kisdedovókat képző intézet igazgatója.

Levelezés

Lengyeltóti, szep. 20-án 1870.

A lengyeltóti izr. néptanodában, mely évtizedek óta fennáll és sok hasznos polgárt nevelt már a hazának, ma folyt le számos és előkelő vendégek előtt az évi vizsgálat. Nem mellőzhetem, egész lelkesedéssel eltelve, e kitüno néptanodáról emlitést tenni.

Ha mindig kétkedém is, mint nem tanitó, a nevelészet és a módszertan óriási haladásban, ezuttal elég alkalmam volt meggyőződni, hogy ez csakugyan való. Öröm volt nézni, azon nemes, mivelt gyermekarczokat, melyek egész áhitattal függesztek szemeiket, tanáraik és censoraik ajkaira, hogy minél szabatosabban feleljenek a hozzájok intézett kérdésekre. Meglátszott, hogy nem gépnek tekinték itt a gyermeket. Az egyes tantárgyakban, különösen: nyelvtanban, vilagtörténetben és számtanban remekeltek a gyermekek, úgy hogy a diszes közönség, nem csak kölcsesen érintetett ez által, hanem a mély tisztelet érzésével ilyen intézet iránt távozott el. Mindezen óriási előmenetelek, tisztelt Nasér Adolf igazgató tanitó-ur, fáradhatlan buzgalmának és nemes igyekezetének köszönhetők. Emlitést érdemel Hoffmann Gyula tanitó ur is, ki az 1-ső elemi osztályban szinte szép sikerrel működött. Kivánatos, hogy kedves hazánknak ilyen intézetei és szakavatott néptanitói, mennél számosabbak legyenek.

S.

Hirek a csatatérről.

— A poroszok requisitiókkal agyon zsarolják a fr. helységeket. A párisi akademia elhatározta, hogy a világ összes akademiáihoz óvást küld be a műemlékek, könyvtárak s muzeumok bombáztatása ellen. — Creteil alatt szept. 18. könnyü összeütközés volt. Vinoy hadteste és 38 ezer p. közt. — Neufchateauban egy léghajóra akadtak, mely Metzből küldetett lelkesető levéllel. — Riga várost kormányzója 150 ezer rubel-birságra itélte, mivel sok ház a poroszok Sedan alatt nyert győzelmük hirére lobogókkal ékesittetett. — Páris távirdai összeköttetése Svajcz, Olaszország és Belgiummal megszakittatott. — Szept. 17-én Toulból visszaverték a poroszok támadását, a p. vesztesége nagy. — Az angolgyárak 400,000 fegyvert s 30 millió töltényt gyártanak a fr. számára. — Thiers Bécsbe érkezett. — Versaillest szept. 18-án foglalták el a poroszok, hol főhadiszállásukat tartandják Páris ostroma alatt. — Párisban 14. óta nincs gázvilágitás. — Strassburg hős védőjének kitartása rendithetlen; az ostromlók hősiesen visszaverettetnek; a szinház leégésekor 200 nő s gyermek égett benn, oda menekültek. — Sept. 19-én Vissousnál a poroszok tetemes vesztességet szenvedtek. — A francia töltények nagy része puskapor helyett homokkal voltak megtöltve. — Páris szept. 20-ára cernirozva van. — 20-án a p. Vinoy fr. tábornok hadtestét megverték s 7 ágyut vettek el. — Róma bevételénél az olasz csapatok 8 halott és 23 sebesültet vesztettek. — Oroszország fegyverkezik, el van határozva fr. területnek Németországba bekebelezése ellen óvást tenni. — Favre Bismarckkal szept. 21-én találkozott Meauxban; Favre az előzetes békekötés feltételeit a kormánynyal közli. — Toul szept. 20 a p. heves támadást Intézток a vár ellen, de visszaverettek, s ütegeik leszereltettek. Mendon, Athis és Lagnynál a poroszok megverettettek szept. 21. — Steinmetz szept. 21-én bucsuzott el a hadseregtől, poseni kormányzóvá neveztetvén ki.

— Napoleon Lajos Wilhelmshöhén 19-én este öngyilkossági kisérletet tön.

Heti szemle.

Szept. 23-án 1870.

— A debreczeni kertészeti egylet hazai gyümölcs, bor, kerti-vetemény és kertészeti műszerek kiállitását f. évi oktober 8—9 és 10-én tartja meg. — B. Bánffy Dani dobokamegyei főispán a 67-ki kiegyezést megtámadók politikáját egyik közgyülésen moslékos politikának nevezte. — A szegedi várba ismét 40 egyént szállitottak. — Budán egy férj eladta nejét s butorzatát házi barátjának 200 ftért. — 86 uj honvédszázad fog szervezteti. — Szept. 28-án lesz 50 éve, hogy Szákfi József a szinpadra lépett, az agszinész tiszteletére Debreczenben ünnepély tartatik. — Bácsmegyé-kanizsai kerületében Kossuth Lajos választaték követnek. — Xantus János nehány hét alatt hazatérkezik. — A felixdorfi löporraktár Bécsujhely mellett esütörtökön este felrobbant; a robbanás Sopronban és Sárvárott is észlelték. — Bécsben a pénzbőség feltünő nagy. — Mátyás király emlékszobrára eddig Marmaros-Szigetre 1759 frt 94 kr. gyült be, melyhez Zalamegye 9 frt 10 krral járult. — A bécsi világkiállitásra,

TÁRCZA.

Mig te gyakran...

Mig te gyakran zongoráznál
Merengsz egy-egy dallamon;
Egy-csermelykénti-csörg le a könny
Bushalovány arczomon.

Rád tekintek, s erős szivem
Hánatában földobog, —
Egyre érted imádlak mint
Ég urát az angyalok;

És tebenned holt az érzet,
Mely e földön üdvöt ád...
Mindened, min lelked éled,
Hütlen bűvös zongorád.

Addig hű az, mig kis kezed
Rajta fürgén átszalad;
Mégis annyit beszélsz hozzá —
Csak számomra nincs szavad.

Pedig szeretsz, — nem mondhatod
Hogy nincs czupa szenvedély,
Mi vágygyal telt kebled mélyén
Elolthatlan lángban él.

Szeretsz, igen, — s kinek szived
Több érzelmit áldozod:
Zongorád az, ez a hütlen
Hideg fényes bútorod.

Ezzel osztod meg a lángot,
Mely kebledből fel — kihat,
Mig az ősdöt oda hagyod,
Elvesszül — egy szó miatt!

NÖTTER ANTAL.

Toast a vendégekre. *)

Korunkat, uraim, tudomás szerint sokféle elnevezésekkel illették már. Azt mondák, hogy korunk, a haladás kora, az elnevezés jogosult, — azt mondák, hogy korunk az anyagiság kora, és tekintve azon küzdelmet, mely anyag és szellem között valóban vivatik is, ez elnevezés is jogosult; elnevezték korunkat, vallástalannak, — és következtetésüket hamis alapra fölállitva ez elnevezés is jogosult; sőt lehetne nevezni korunkat, a tömörülés az egyesülés korának, mert az emberi tevékenység minden terén egy századt sem mutat fel oly messze kiható mozgalmakat az egyesülés a tömörülés terén mint századunk.

Engedjék meg uraim, hogy korunkra még egy elnevezést használjak, — én korunkat elnevezném az *akarat* korának. Sőt ha azt mondjuk, uraim, hogy korunk az *akarat* kora, akkor egyszersmind azt is mondtuk, hogy korunk a haladás, az anyagiság, a hamisul rátogott vallástalanság és az egyesülés kora.

Ha az emberi szellem mindent bevilágositó szövetneknél bebarangolva az emberi tevékenység rejtett aknáját, azon okokat fürkésszük, melyek titkos rugói e mozgalmaknak, csodálkozva kell bevallanunk önmagunknak, hogy ez okok rég szunnyadó csirái, egy fának, melynek csak virágaiban lelhettünk mi majd örömet, s melynek gyümölcseit csak egy uj-század élvezhetendi.

Az a gyors, rohamos mozgalom, melynek mi napokint s óránkint szemtanui lehetünk, azon gondolatot ébresztheti bennünk, hogy századunknak, mely szerzetesként három évtizeddel lemorzsolandottu, olvasóját, még sok tenni valója van; — s úgy látszik századunk adósa nem akar maradni az uj századnak, s azért iparkodik activát rendezni, hogy valahogyan átne vigyen passivát az uj század contójára, melyet az alkalmasint meg nem, köszönne. S e tekintetben bizton állithatjuk századunk tul tenend a többin. Tul teend, mert jobban megértette a kor szózatát, mely sóhajként tör ki a sirok mélyiből, vegyül a fügyan susogó esti széllel, mely elhagyva a tölgy koszorusta erősséget és kiérve a sikra orkánná lesz, mely felzavarja az ut porát, félreveri a harangot, és zugva sugja a kortársak fülébe: — akarj.

S a kortársak megértik a szózatot.

S rohamosan haladva a kor mindent eltipró szekere után, tesznek, — s édes büszkeséggel töltheti el kebelünket, és mindazoknak kebelét kik e század legmagasztosabb eszméjét az emberiség eszméjét hálaszózattal üdvözölték, hogy tetteikre oda van nyomva az *akarat* bélyege.

— Es az *akarat* uraim, a tett erkölcsi tartoztója, mig a nélkül pára ként elenyészik ez.

Uraim! Széles e honban sok mindenfelé ringatták bölcsőinket, s a bölcső szük falai között a kisded álmát nem háborita az ifju élet aranyszegélyzett varázsa, s ezt ismét nem bántotta a férfikor erőt emésztő működése, de ugy hiszem, a gyermekkor háborítatlan álmainál, az ifju élet aranyszegélyzett varázsánál többet ér a férfikor *akaratdus* ereje; korunk, uraim, magán hordja a férfikor jellegét, — nem bölcső korát éli, melyben ereje háborithatlan, felköltetlen szunyad, nem ifjukorát, melyben elérhetlen eszményképeit a messzetávolban, meddig alig terjed látköre, aranyszegélyzett varázsban látja, sohajt utánna, — korunk férfi korát éli, mely gyümölcsöket hajt, ezt bizonyitják az egyesülessal surlodó, szüntelen háborgásban lévő eszmék, hisz igaz az, hogy surlódás nélkül haladás nincs; a szellemet — az anyaggal harczban látva lehet csak jól megkülönböztetni, a kölcsönös megismerés teszi lehetővé az egyesülést, — ez feltételezi az erőt — s ennek kifolyása az *akarat* korunk tehát uraim, csakugyan az akarat kora.

Azon erő, uraim, melynek ez akarat kifolyása, vezetett össze bennünket, s e férfias akarat hozta nyugatról, délről, keletről ide vendégeinket, kiket a haladás, anyagiság, az egyesülés és akarat nevében van szerencsém üdvözölni.

Minden összejövetel, legyen az a legcsekélyebbnek látszó, az emberiség czéljait mozditja elő.

Az egyes erők kölcsönös egymásrahatása teszik az egyen-sulyt, s oly kevéssé lehet képzelni az akaratot, erő nélkül, az egyesülést testvéries érzelem nélkül, mint az ányagot szellem nélkül, e kettő vereksznik még egy ideig egymással azután karonfogva fognak rohanni a mi czélunk felé. Ez az uraim a mit századunknak még rendbe kell hozni, mielőtt zárszámadáshoz fogna, s ugy látszik századunk takarékoskodott az idővel, mert 3 évtized nem kell hozzá, s e kettő segitségével oly szépen összefognak simulni az érdekek, melyek eddig nem ok nélkül külön válva voltak. A farkas simitani fogja a báránykát anélkül, hogy emeznek félni kellene, miszerint amaz egy őrizetlen pillanatban annyira megfeledkezhetnék a kontraktusról, hogy befalja, az anyag uraim, nem fogja befalni a szellemet sohasem.

Ez érzelmekkel emelem üdvözlő poharamat, kedves vendégeinkre. Magyarország nevezetesebb városainak torna testileteire.

— Önök uraim, kiket lelkem és szivem legmélyebb és legőszintébb érzelmével üdvözlök kifejezést adtak egy gondolatnak, testté tömöritettek egy eszmét, kivitelbe hoztak egy tervet mely minden nemesebb érzelmü ember hőn táplált, lelke melegével összeforrt óhaja volt.

Önök uraim jelét adták, önzetlen tiszta testvérérzelmeiknek, midőn ez ünnepélyt megjelenésükkel megtisztelék, azon érzelmeiknek adták legnemesebb jelét, hogy legyen meg a kezdeményezés, habár magyar hazánk egyik szerényebb testületétől megy is ki az initiativa. Ez uraim a férfias *akaratnak* egyik legszebb jellemvonása, ez jellemzi korunkat, s azért távol attól, hogy korunk vivmányai fölött szemlét tartva, csüggedés a jövő iránt fognak el bennünket, az ujabb összejövetel reményével, kivánom, hogy nagyrabecsült, szivünk mélyiből tisztelt vendégeink sokáig éljenek!!!

HOFFMANN MÓR.

*) A nagy-kanizsai tornaünnepély banquettjén mondatott. Szerk.

mely 1873-ban lesz, az előkészületek folyamatban vannak. — Pécsett 186 tanitó jelent meg a póttanfolyamon. — Liszt Ferencz és Reményi Edo Kalocsán az érseki teremben hangversenyeznek. — A pesti Franczia consulatusnál a fr. köztársasági kormány már hivatalosan notificáltatott. — Szuppán Zsigmond beszterczebányai püspök installatiója okt. 3-án lesz. — Gélsi György pesti ügyvéd Csákón, Gyula mellett meghalt. — Gr. Wenckheim Krisztina 1,200,000 ftért vette meg gr. Károlyi Sándor csongrádmegyei szőllősi birtokát, mely 8 ezer holdat tesz; a gróf kisasszony csupán Arad-, Békes- és Csongrádmegyékben 70 ezer magyar hold birtokosa. — A győri izr. imaház e hó 15-én avattatott fel, az egyházi beszédet Löw Lipót szegedi rabbi tartá magyarul. — A lugosi részvényes szeszgyár leégett. — Pécsváros honvédsegélyezésre 5 ezer frtot ajánlott. — Beust helyébe Andrásy kineveztetését emlegetik. — Pesten egy Melczer nevü házmester deszkát lopott, bekisértetvén, azt vallá, hogy mivel 76 éves, hát koporsójának akarta elkészittetni. — A zágrábi honvédzászló nagy ünnelyességgel ment végbe mult hétfőn. — Kolozsvárt a honvédek s katonák közt koresmai véres összeütközés történt.

— (Irodalom.) Balogh Gyula felelős szerkesztő és kiadótárs, Karnits Lajos kiadó és segédszerkesztő, f. évi okt. 4-től kezdve „Sopronmegyei Közlöny“ czimü hetilapot adnak ki. A mutatvány szám már megjelent változatos és érdekes tartalommal. Ára egész évre 5 frt, félévre 3 frt, évnegyedre 1 frt 50 kr.

— Vettük t. munkatársunk Egyházasbükki Dervarics Kálmán „Történeti beszélyei“ kiadta Aigner Lajos Pesten. Ára a csinosan kiállitott 164 lapra terjedő kötetnek 1 frt. A kötet 7 beszélyt foglal magában: Török csapások 1664-ben; Bánffy kutja 1480; Bán vára 1100; István kútse 1587—1603; A bravó boszuja 1100; Karicsa és Zágor mindkettő a hunok korából. Ezen idézésekből látható, hogy szerző beszélyeit a történelemből meritvék és igy tárgyuknál fogva is maradandó értékkel birnak. A mi szerzőnek beszélyiröi képességét illeti, lapunkból ismeri közönségünk, mert a fentjelzett beszélyek közül több épen a mi lapunkban jelent meg. Örvendünk, hogy a szorgalmas történész önálló művel is fellépett s reméljük, hogy nem sokára a második kötet is követni fogja.

— Lapunk mai számához van mellékelve Vértesy Arnold szerkesztése mellett megjelenő „Magyarország és a nagyvilág“ legnagyobb a legdiszesebb képes hetilap — és Csukássi József szerkesztése mellett megjelenő „Pesti hetilap“ politikai heti közlöny előfizetési felhivása. Mindkét lapot a Deutsch-féle könyvnyomda s kiadórészvénytársulat adja ki. Ajánljuk mindkét lapot a közönség figyelmébe.

— A jelesen szerkesztett „Szépirodalmi Közlöny“ is kibocsátván előfizetési felhivását, melegen ajánljuk a szépirodalomban minden igaz barátjának figyelmébe és pártfogásába. Ára évnegyedre 2 frt 50 kr., félévre 5 frt.

Hirek

— Lapunk mai számához van mellékelve az évi IV-ik évnegyedre szóló előfizetési felhivásunk. Ajánljuk t. olvasó közönségünk szives figyelmébe s beeses pártfogásába.

— Czáfolat. Lengyel Károly zalamegyei tiszti ügyész ur személyes közbejöttével kijelenté nálunk, miszerint lapunk előbbi számában közlött Enying vidéki rablógyilkosági esetnél a tettes nem a zalaegerszegi börtönből való szökevény, mert évek hosszu sora óta Zala-Egerszegről fegyencz nem szökött meg; a megye börtönhelyiségei biztosak, az őrizet erős és a felvigyázat szigoru. Készségel adunk tért e czáfolatnak s kérjük a többi lapok szerkesztőseit, hol a fentebbi hir szinte közölve volt, e hi vatalos czátolat átvételére.

— Deák Ferencz megyénk nagy szülöttje néhány napig Ventén Szalacsy Farkas ur vendégszerető házánál volt Horváth Mihály püspök társaságában; kedden a déli vonattal Kanizsáról Pestre utazott. Thaly Kálmán pedig hétfőn délben Kanizsán keresztül Vasvárra utazott. A történelmi társulat e napokban már megkezdte Vasmegyébeni ülöszését.

— Halálozás. Pollmann Lajos nagykanizsai vasuti állomás-főnök f. hó 20-án, alig évnegyedes házasélet után meghalt. Az általánosan tisztelt s kedvelt hivatalnok hült teteme szerdán nagy részvét mellett kisértetett a végnyugalom helyére.

— Tüz. Nagy-Récsén szept. 16-án délután 17 gazdának összes vagyona 36 fő és melléképületekkel együtt a lángok martalékává lett. A tüz gyermekek által okoztatott.

— Nagy Kanizsa város és a déli cs. kir. szab. vasuttársaság közt igen érdekes szerződés megkötéséről beszélnek; hogy a vasut igazgatósága tartozik a tivirdai uteza felét jókarban tartani, oldalt uj utczát nyitni, a másik oldalutnál a sinek alatt alagutra alakitani s még 10 ezer frtot fizet a városnak. Miért? Jövőre tüzetesen fogjuk közölni.

— Alsó-Lendva iskolái közöseknek nyilvánitá; e hó 17-én megalakult iskolaszékben 3 evang. s 3 izr. is van.

— Mig Nagy-Kanizsán a tanügy halad, addig a megye székvárosában Zala-Egerszegen visszacsik; hanem halljuk, 19-én az hatá roztatott, hogy a 4-ik leányosztály eltörültetik.

— Csodagyermek. Zala-Egerszegen egy koponya és agyvelő nélküli erőteljes és egészen kifejlődött gyermek született, kinek feje csupa nagy husgumóból állott. Születés közben meghalt. Kár volt e ritkaságot az orvosi egyetemihez fel nem szállitani.

— Királyö Felsége okt. 3-án Horvátországba megy, 4-én jelen lesz Kapronczán a horvátlinovédek fegyvergyakorlatán, 5 én viszszatér Budára.

— Hertelendy Béla fiatal közés váltó-ügyvéd ur — mint halljuk, — Nagy-Kanizsán fog letelepedni s ügyvédi irodáját a napokban nyitja meg. Üdvözöljük körünkben s hisszük, hogy a jeles képzettségü s megnyerő modoru ügyvéd számos megbizásnak fog örvendeni.

— Vasmegye bizottmánya a Batthyány sirmlenkére 500 Ft-ot adott.

— A nagy-kanizsai fogymnasiumban a VII-ik osztály [illegible] évében okvetlenül megnyittatván, [illegible] mint ez osztályra szóló, ugy minden osztályba szükséges tankönyv Wajdits József könyykereskedésében kapható.

Árverezések.

— Plánder testvérek, tov. Patai János és neje Baj Julitól Salamon Zsigmond részére lefoglalt 1129 frtra becsült ingatlan N.-Kanizsán (Zalam.) f. é. nov. 7. esetleg decz. 7. d. e. 10 órakor.

— Radics Ferencz hagyatékához tartozó 1000 frtra becsült ingatlan Felső-Kustánban (Zalam.) f. é. nov. 14. esetleg decz. 14. d. e. 10 órakor.

— Skublics Lászlótól Milhofer Anna báró Sina Simon és Stern Bernát örökösei részére lefoglalt 27411 frtra becsült ingatlan Besenyőn (Zalam.) f. é. szept. 22. d. e. 10 órakor.

— Csech Antaltól Guttman József és neje Bül Rozina részére lefoglalt 1372 frtra becsült ingatlan Domaniseczen (Zalam.) f. é. nov. 21. esetleg decz. 21. d. e. 10 órakor.

— Habus Mihály mint Habus Pál örökösétől Schönfeld Miksa részére lefoglalt 1334 frtra becsült ingatlan Szent-Márton (Zalam.) f. é. nov. 11. esetleg decz. 21.

— Gászicz Boldizsárt illető ingatlan Légrádon (Zalam.) f. é. szept. 22. d. e. 10 órakor.

— Baltics Juliánna kk. gyermeke gondnoka Medved Istvántól Márczius József részére 315 forint erejéig lefoglalt 600 frtra becsült ingatlan Csáktornyán (Zalam.) f. é. szept. 27. d. e. 9 órakor.

— Bauer Gottlieb és Máriától Schilling Károly s Zsuzsánna, Lenk János özv. Hüller György részére 970 ft 30 kr erejéig lefoglalt 12,319 ft 20 krra becsült ingatlan Sopronban f. é. szept. 20. esetl. okt. 20. d. e. 9 órakor.

— Guttmensch Alajos és Károlinától Schneider Károly részére lefoglalt 11400 frtra becsült ingatlan Ruszton (Sopronm.) f. é. szept. 13. esetl. okt. 15. d. e. 9 órakor.

Nyilt posta.

— L. B. Baksa. Hazérkezésednek még semmi jele. Sajnáljuk!

— S. J. Debreczen. Jobb lett volna elhalasztani, pedig a salamegyei kiállitás eredményeiben.

— T. Gy. Duna-Adony. Köszönettel vettük.

— S. V. Pest. Megkésettünk.

— W. I. Trencsén. Lehetőleg intézkedni fogunk.

— B. J. Pest. Üdvözöljük! 20 példányt tettünk postára

— E. M. Ha nincs más mód, várnunk kell, d reméljük, nem sokáig.

— N. P. Készséggel intézkedünk.

— T. S. Sopron. Vájuk az igértet.

— T. A. Varasd. Ismétlésekbe esnünk, nem közölhetjük, különben tudositásait mindig szivesen vesszük.

— D. K. Alsó-Lendván. 2 teljes példányt küldöttünk.

— R. J. Szombathely. Jövőre is kérjük; fogadja viszont üdvözletünket!

— V. G. Pamonhalmán. Közbe jött akadály miatt itt sem rendeztetik sajtó alá. Igy hát nincs baj!

— H. L. Bécs. Kivánsága szerint azonnal postára tettük. December végéig 2 frt 50 kr.

— Sz. A. Pest. Személyesen intézzük el.

— Sz. Endre. Gest. A csereczikányt megindittuk.

— „Halljuk a szép szót“ czimü felköszöntő könyv II-ik kiadása Wajdits József nyomdájának nagy mérvü elfogyásága miatt, nem adhatóván sajtó alá, a dolgozatok f. évi október végéig, megfaindig elfogadtatnak.

— Z. E. A tárvirat oldalt jött a levélnek s igy az intézkedés eleve megtörtént.

— Gy. B. Paks. A kérdésre ugyben magát levelet irtunk. Üdvözöljük!

Nyilt tér. *)

Wer kennt nicht den reizenden Walzer: An der schönen blauen Donau! — Bedeutend darüber aber stehen jedenfalls die drei nachfolgenden greifen Walzer: Frühlingserwachen von Julius Vannera — Burschentänze von Johannes Schondorf — Jugendtränme [Preiscomposition] von O. Hübner-Trams, welche in claviergemäßer Bearbeitung Nichts zu wünschen übrig lassen. — Preis pro Pièce [4 bogen stark] nur 75 kr.r. und zu beziehen von Robert Apitsch in Leipzig, sowie durch alle Buch- und Musikalienhandlungen.

Üzleti-hirnök.

Nagy-Kanizsa, szept. 23-án 1870.

Nem tudjuk, valjon a békekiláttásoknak oka, vagy a burgonya rothadása, avagy az érlő kukoriczának meglehetős fizetése, hogy a gabonafajlat élénkséget nyert, azonban feltünő, hogy sem árenelkedést, sem árapadást nem jelezhetünk. A piaczunkra szállitott gabonának minősége miatt jelentékenyebb bevásárlás sem utánkérdezősökhöz nem történt.

Piaczi ár.

Nagy-Kanizsa, 1870 évi szept. 21-ik napján.

Buza 83—85 font. 4 frt — kr. 85—86 font 4 frt 75 kr. 87—88 font. 4 frt 50 kr. Rozs 78—79 font 3 frt 20 kr. 79—80 font 3 frt 10 kr 80—81 font frt — kr Árpa serfőzésre 70—71 font 3 frt — kr 71—72 font 3 frt — kr. Árpa közönséges 65—66 font 2 frt 50 kr. 67—68 font 2 frt. 30 kr. Kukoricza 4 frt 60 kr.; 3 frt 60. Kukoricza olasz (csinquantin) — frt — kr Zab 45—47 font 1 frt 75 kr. 47—48 font 1 frt 60 kr. Pohanka 66—68 font. — frt — kr. 68—70 font — frt — kr. Bab fehér 8 kr. — bab tarka 6 kr Kenyérliszt közönséges 8 frt 50 kr. finom 9,50. Zsemlehszt 12 frt — kr. Lángliszt közönséges — frt — finom — frt — kr. Királyliszt közönséges — frt — kr finom 15 frt — kr. Rozslánglisztközönséges — frt — kr. finom — frt — kr. Marhahus fontja 23 kr. Borjuhus fontja 26 kr. Sertéshus fontja 26 kr. Juhhus fontja 14 kr Szalonna fontja 44 kr. Zsir fontja 50 kr. Czibe párja 80 1 frt. Káesa 50 kr. 1 frt Lud sovány 4 frt 10 kr — frt — kr. Lud hizott 2 frt 50 kr. — frt — kr. Pujka — frt — kr. Tyuk-tojás 1½ kr. kr. Burgonya mérője — frt — frt — kr. Egy mázsa széna 1 frt 75 kr.; széna uj frt — kr. Egy köve zsup 10 kr. Szalma 1 frt 20 kr. Ujbor vidékünkbeli akója 5 frt — kr. Ó-bor vidékünkbeli akója 4 frt.

A nagykanizsai város tanácsának árjegyzéke könyvébő kiadta — SZIGETHY KAROLY, biztos.

Érték- és váltófolyam: szept. 23.

5% metaliques 58.—; 5% nemz. kölcsön 67.—; 1860-ki álladalmi kölcsön 92.80; bankrészvények 714; hitelintézeti részvények 259.50; London 124.20; ezüst ágio 122.25; arany darabja 5.85 kr

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**

Segédszerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

H I R D E T É S E K:

Hasonlithatlan olcsó árak!

A rossz üzletfolyam és a folytonos bukások arra inditottak több gyérost, nekem készleteiket átadni, azon feltétel mellett, mihamarabb készpénzért eladni. Ajánlom a t. cz. közönségnek, különösen pedig rendes vevőimnek ez igen kedvező alkalmat felhasználni, hogy valódi vásznat, férfi s női fehérnemüeket fele áron vásároljanak. Jó és valódi vászon és hibátlan áruért kezeskedik az

első legnagyobb voszon és fehérnemü raktár Bécsben

METH S.

Bécsben, Rothenthurmstrasse 29. sz.

Ingek vagy uri gallérok megrendelésenél a nyakbőség kitcendő. — Tisztelt vevőim kényelme kedvéért, az oly fehér nemükért, melyek nem jól állanak a testhez, vagy bármi oknál fogva nem tetszenek, az értök fizetett ár bérmentve visszaküldetik. —

Vászon-árjegyzék.

1 db 30 rőfös jó kézi szőtyet vászon eddig 16 frt., most csak 8 frt.
„ 30 „ fehér creas-vászon „ 24 „ „ 12 „
„ 30 „ jeles szilesiai vászon „ 23—28 „ „ 12—14 „
„ 80 „ kit. rumb. vászon „ 28—30 „ „ 14—16 „
„ 40 „ irlandi czérnavászon „ 28—32 „ „ 14—16 „
„ 40 „ rumb. czérnavászon „ 30—36 „ „ 15—18 „
„ 50 „ finom irlandi szövés „ 40—48 „ „ 20—24 „
1 db 50 rőfös hollandi szöv. legalkalmasabb uri ingekre eddig 36 frt., most csak 18 frt
„ 50 „ brabanti szövés legjobb és legtartósabb, most csak létezik „ 60—70 „ „ 30—35 „

Rendkivüli nagy választék a legszebbnél rumburgi szövésüeknek 24 29, 30, 35, 40, 45, 50 frtért darabja melyek azonban kétszer annyira becsülve vannak.

1 db 30 rőfös egy-kanavász mindenféle szinekben csikozva és kockázva becsár 14—18 frt most csak 7—9 frt a legfinomabb.
1 db 30 rőfös igen finom és tartós pamut-szövetü atlas-gradli, becsár 18 egész 20 frt, most csak 9—12 frt.
1 szegénykülki lepedő, 4 rőf széles, 3 r. hosszu, csak 3.50, 2 s fél szél 3—4 ft.
1 szegénykülki lepedő 2½ 3 r. szél. 3 r. hossz. m. cs. 3.50—4 frt a legfin.
1 damaszt asztalkészletkészül, 6 személyre (1 asztalterítő hozzáillő 6 asztalkendővel) m. cs. 5, 6, 7, 8 ft. a legfin.
1 damaszt asztalkészlet 12 személyre (1 asztalterítő hozzáillő 12 asztalkendővel) 10, 12, 14 16 ftig a legfinomabb.
1 tuczat konyhatörlő most csak 2 50—3 ftig.
1 tuczat asztalkendő v. törülköző különösen tartós, ára csak 4.50, 5, 6, 7 8 ft.

Zsebkendők árjegyzéke.

1 tuczat kis vászonzsebkendő 1 frt 20 kr.
1 tuczat nagy rumburgi vászonzsebkendő 2.40—4 frtig a legfin.
1 tuczat legfinomabb fehér franczia batiszt-zsebkendők, 5, 6, 7 8 ftig.
1 tuczat szines vászonzsebkendő igen finom és tartós, megszerezhető 4—8 frtig a legfinomabb.
1 tuczat batiszt vászonzsebkendő, fehér vagy szines szegélylyel csak 7 8, 9—10 frtig a legfinomabb.

Férfi- s hölgy-fehérnemük árjegyzéke.

1 női ing jó vászonból 1 frt 50 krtól 2.50-ig a legfinomabb.
1 női ing kitünő rumburgi vagy hollandi vászonból finom szív-, vagy keresztalaku most himzéssel csak 3.50, 3, 4, 5 ft a legfinomabb.
1 köri ing, kitünő rumburg vagy irlandi vászonból, legelegánsabban készitve — (az ugynevezett Erzsébet császárné ingek) most csak 5, 6 8 frt a legfinomabb.
1 női éji felöltő corsette) kitünő szép, most csak 4, 5, 6, 7, 8 ft a legf.
1 férfi alászokuyák 100 különféle párisi minta szerint, ugy szinténja most általánosan kedvelt szegbe vágott szokuyák himezve, varrott szegéssel most csak 3, 4, 5, 6, 7, 8 frt a legfinomabb.
Uri nadrágok finom shirtingből, vagy vászonból apró szegésekkel vagy himzésekkel kitünő kiállitás, most csak 2, 2.50, 3.50 a legfin.
Uri ingek gallérral vagy nélkül, fodrozott mellel vagy simán kitünő fin chifonból, melyépen oly tartós, mint a vászon, fehéren és szinezve most csak 5, 6, 7, 8, 9 frt a legfinomabb.
Uri ingek, legjobb rumburgi vagy irlandi vászonból, — gallérral, vagy a nélkül, — simán vagy fodrozott mellel a legujabb divat szerint erősen varrva, most csak 2, 2.50, 3, 4, 5—6 frt a legfinomabb.
Uri ingek legfinomabb batist mellbetéttel, legelegánsabb, a mi csak létezik most csak 6, 7, 8, 10—12 frt a legfinomabb.
Uri gatyák igen jó és tartós vászonból, szép ungyar szabással, — most csak 2 frt 50 kr, egész 3 frt a legfinomabb.
Uri gatyák igen jó és tartós vászonból, magyar szabással, nagy ülepnél most csak 1.90-2 frt 50 kr. a legfinomabb.
1 tuczat uri inggallér, a legelegánsabban, és legjobb divat szerint, most csak 2.50, 3, 4 5 frt a legfinomabb.
1 tuczat uri közelő a legelegánsabban és legdivatosabban kiállitva, most csak 4.50, 5, 6 frt a legfinomabb.

Vevők, kik 25 ftig vásárolnak, egy finom-himzett batist, tiszt-kendőt; 50 ftig, egy csodaszép kávékészletet, t. i. kávé abrosz (hozzá illő 6 kávékendővel); 100 ftig vásárlók egy igen finom cacchmir-asztalteritőt kapnak ráadásul.

Kivánatra a készletbenlevő vászonkból minták küldetnek.

A leveleket kérjük czimezni: **Meth S.**, cs. k. udvári szállitó, Bécs, Rothenthurmstrasse Nr. 29.

Ipar- és kereskedelmi akadémia

Gräczben,

egy magasabb kereskedelmi és ipar képző intézet

kezdetét veszi folyó év october 1-sején 8 tanévre.

Az iskolának czélja: elméleti- és gyakorlatilag derék kereskedő egyénekké kiképezni.

Tervezete: az iskola kétfőrészre oszlik, kereskedelmi és ipar-kereskedelmi, mindegyik három évfolyamra; az utóbbiak képezik chemiai és mechanikai osztályt. Ezeken kivül az osztályrészesek fognak három nyelvet tanulni (olasz, franczia és angol). A gyakorlati kiképezéshez van egy mintairoda chemiai laboratoriummal és mechanicai gyakorlattal.

Felvételi feltételek: Elfogadtatnak, kik 14 évet számlának és iskolázták az al-real tanodát; polgárit vagy az algymnasiumot. Kik ebben nem képesitettek, ezek részére van egy előkészülő iskola.

Kötelesség: A tanulók ez akadémiában élvezik a tanulást mint a gymnasiumban sat. kik az ujabb hadi-törvény szerint egy évi önkéntyesek akarnak lenni.

Ösztöndijazás: idegenek közül ketten lesznek felvéve az iskola vezető tanár és tényezője az ösztöndijazás és tanintézetnek, ugy mint: **Kuhn**, alap. tanár ur Haydengasse Nr. 4, **Wallnöffer György** tanár ur Klosterwiesgasse 26.

ugy szinte jó családokról idegen helyröli tanulók nyugalmas elvigyázatu ellátásban is részesülhetnek, miről az igazgatóság rendelkezik. Minden tudakolodzásra a legnagyobb készséggel tesz felvilágosiást

a kereskedelmi és ipar academia igazgatósága Gräczben

450—3, 3, **Dr. Alvens**, igazgató.

FIGYELMEZTETÉS!

Egy idő óta kereskedők pompás hirdetések által rosz órákat ajánlanak a t. cz. közönség, különösen a vidéki lakosok félrevezetésére. E kereskedők sem órások, sem — mint állitják — órágyárosok, ennélfogva az órának belszervezetéről legkevesebb értelmük sincs. Eladnak például avult lógonymüvet, pakfongállványban mint uj szabatos műszerü órákat, valamint másféle legkönnyebb órákat valódi angol órákul stb. Azért óvakodjék mindenki ilyféle haszontalan órák vevésétől.

A ki egy valóban jól rendezett és olcsó órát akar venni, forduljon a jó hirnevü **órashoz.** **HERZ M.**

ki átalában csakis az órágyártással foglalkozik. Bécsben, (Stefansplatz Nr. 6.)

HERZ M. polg. órás Bécsben, (Stefansplatz Nr. 6. Aussenseiten des Zwettelhofes) számos év óta jó hirnévben részesülő legdusabb tartalmu

ÓRA-RAKTÁRA

ajánlja mindennemü jól rendezett órait nagy választékban, egy évi jótállás mellett, a következő árjegyzék szerint. (471—12, 2—4.)

Genfi zsebórák.

kiváló minőségüek a cs. k. kémlészeti hivatal által megpróbálva.

Minden szabályozott órához jótállási jegy adatik. A nem szabályzott drbja 2 ftal olcsóbb.

Férfi órák.

Ezüst henger ör. 4 rub.	10—12 ft.
- aranyker	
- rugóval	13—14 ft.
- kettős fedélel	15—17 ft.
- kristály üveg	14—17 ft.
- horgony r. 15 rub.	16—19 ft
- fin. ezüst lappal	20—22 ft.
- kettős fedélel	18—23 ft.
- finomabb	24—28 ft
- ang. kriszt. üv.	18—25 ft.
- horg. hadiór. k. lap	24—28 ft
- remontoire aranyknál huzandó fel	25—30 ft.
- rem. kettős fedél	35—40 ft
- jegeczüveggel	30—36 ft.
- horg. hadi rem.	38—45 ft
Arany hengerór Nr. 3 ar.	8 r. 30—36 ft.
- horgony	15 r. 34—44 ft
- finom. ar. lap	45—60 ft.
- kettős lappal	55—65 ft
- aranykapenyvel	65, 70, 80, 90, 100—120
- jegeczüvegg.	42—60 ft.
Arany czil. ar. lap	50, 75.
- remontoir	80, 90 100 ft.
- ket. lap.	100, 110, 120—150 ft.
Vadász és munkás remontoir pakfong v. talmi aranyokban	13—47 ft.

Hölgy órák

Ezüst czil. 4 és 8 r.	13—18 ft.
Arany - -	25—30 ft.
- email.	30—36 ft.
- hölgyórák ar. lap.	35—40 ft.
- email. gyémánt.	38—48 ft.
- krisztállyappal	36—45 ft.
- kettőslap 5 r.	40—48 ft.
- email. gyémántok	50—65 ft
- hölgy horg. órák	40—48 ft.
- jegeczüveg	45—60 ft.
- kettős tappal	50—56 ft
remontoirok	60, 70, 80, 90—100 ft.
- ket fedél.	90, 100—110 ft.

Azonkivül mindenféle órának készletben van.

Ezüst órák 1—1.50-ig aranyozatnak.

Ezüst óraláncok 2 frt 50 kr 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10—12 frt.

Arany óraláncok 18, 25, 28 30, 40, 50, 60, 70 80 90, 100 frt

Keltő órával 7 ft.

— Keltő órával, mely a keltésnél gyergyát gyuj 9 frt. — Biztosító keltő, riasztó tüzzel, mely egyszersmind gyergyát gyuj 14 frt. — Párisi keltő óra diszes bronzokban 12, 13—14 frt.

Hordozható órségi ellenőző órák.

— Horgonyféle, rubinnal, az eddig létezők közül legjobban használható minden vaspályaudvari órászére, szinházakban, gyárakban stb. Ezen órának mindegyike ugy van szervezve, hogy hat különféle helyen lehet.

ellenőrüz 40—48 frt.

Legnagyobb választék a legdiszesebb **párisi broncz órákban** 18, 20, 22, 25—30 frtjával; — ugyanaz ütőmüvel 28, 30, 35, 40, 50, 60 — 100 frtnal.

Legnagyobb raktar ingaorakban.

Tulajdon gyártmany, két évi jótállással; Naponta felhuzandó 10 11, 12 frt. — Minden 8-nap felhuzandó 16, 17, 18, 19, 20, 22 frt. — Ugyanaz óra- és órafütéssel 30, 33, 35 frt. — óra- és negyedórafütéssel 48, 50, 55 frt. Hónapos regulateur 28, 30 32 frt. Csomagolás ingyenes. Ennél 1 frt. 50 kr.

Minden javitások leh ió legjobban végeztetnek. Vidéki megrendelések az összegnek készben beküldése nagy postáni utánvét mellett legpontosabban teljesittetnek. Meg nem felelő órák kicseréltetnek.

Órák cserébe is elfogadtatnak. Külön kivánatra küldök bejött összegekért aránylag órákat és láncokat választásra, és a meg nem tetszett áruért járandó összeget visszaküldöm.

Kérem figyelembe venni!

Minden áron legjobbszerüek és kereskedők vagy nem órások által ajánlottakkal össze nem vagyok.

Monogramm és pecsétbélyeg **gyár.**

Főraktár papir fehérnemü vászon-imitatióból.

KANITZ C.

PAPIR-RAKTÁRA

Pest, Deák Ferenc utcza 6-ik szám a fehér hajóban.

ajánlja gazdagon felszerelt raktárát iró- és levél-papirjából, levél-borítékok, acél toll tolltartó, tullkés, pecsét-viasz, másoló és alizarintinta, irón, rajz- és teljes rajzeszközök, tuschok és technikai festékek, rajzpapirok gőngyölitve, papapiros és pausirlen, másoló gépek, fölszerelt iromappák teljes iró-asztali eszközök acél- és bronzból, finom tintatartók, albumok zene és anélkül, szivar és zsebtárczák, utazó-szivartárczák, ugy mint mindennemü tárgyak os kola és irodai használatokra.

Különösen ajánlom saját gyártmányu levélpapirosomat, a legujabb szinezetü monogrammokkal, látogató jegyek és levélpecsétlő bélyegek, különös finomau készitve a legjutányosabb árakon. (442—24 T)

Levélpapirosok.	Látogató jegyek	Papir gallérok.
100 darab névvel nyomva 50, 80 kr.	a la minute szinnyomattal	Kézelők, imitativ a legfinomabb vászonból leresztett árakkal,
100 levél és 100 boriték nyomva 1 ft—1 frt. 50 kr.	100 darab legfinomabb bristol-papirra 50 kr.	1 tuczat lehajló gallér (Lincoln) 35 kr.
100 levél festék-nyomatu monogrammal 1 ft. 40—80, 2.50	100 darab finom szinezitett carton 80 kr.	1 tuczat egyenes gallér (Empire) 30 kr.
100 levél és 100 boriték festéknyomatu monogrammal 2 ft. 80 3.80 kr.	100 db legfinomabb francia Mattlack-cartonon 1 frt.	1 - kézelők (Cordett) 35 kr.
100 levél czimmel fekete nyomatu 80 kr. 1 ft. 20 kr.	100 darab finom francia brillant papirra 2 ft. 50 kr.	Legujabb divatu.
Minden száz levél, és boritékhoz egy igen finom papiráreszák ajándékoztatik.	100 darab lithogr. finom kettős fényü bristol 1 ft.	Ismét eladók százalékot nyernek.
Irissma 960 levél nagyedrét, czimmel fekete nyomatu 7—8—12 ft.	Minden egyes sor 10 kr. több.	Nagy választék mindennemü ujletti, jegyző és másoló könyvekből.
1000 darab boriték kender papirból nagyobbféle czimmel fekete nyomatu 5—6 ft.	**Levélbélyegek.**	Nyomtatványok kivánat szerint gyorsan és szépen a legjutányosabb árakon készittetnek.
	1000 db aranynyomatu 2 ft 50.	Levélbeli megrendelések utánvétel mellett a legpontosabban és gyorsan eszközültetnek.
	1000 - vess-pecsétviasz szin 2 ft 75 kr.	
	1000 - congréve domboru betükkel, 2 czimmel 3 ft 75 kr.	
	Minden további ezer 50 krral olcsóbb.	

Raktára valódi angol pergament (hólyagpapir) befőzött gyümölcs bekötésére.

Legujabb szerkezetü bélyeg készletek.

Magánfestő, keltebélyegonu, czimmel, helylyel keltével hó és évszámmal, nélküözhetlen a kereskedőkre nézve 10 frt 50—12 frtig.

Magánfestő szabadalmazott bélyegkészletek a legujabb alkotás szerint, czimmel és helylyel 3 frt minden sor 90 krral több.

Ugynévlyenek forgadhatók 5 frt 50 kr, 8 frt 50 krig, nagyságuk szerint.

Magánfestő és kézi lapszámozó gép 16 frt 50 kr — 52 frt 50 krig.

Magánfestő s kézi számozók 21 frt — 30 frtig.

Szóráz bélyegprések czim, rang- és helylyel csak 1 frt 50 kr.

Másoló prések 2 frt 50 kr. — 3 frtig másolat könyvek 1 frt 50 — 2 frt 25 krig.

Pecsét bélyegek pecsétnyomókkal 3 frt — 5 frtig 1000 darab.

Angol furott és metszett pecsétek legolcsóbbak.

A begöngyölés igen olcsó. Nagyszamu vásárlásnál leengedés. Terjedelmes árjegyzékek bérmentesen s ingyen kaphatók.

Adolf Goldstein & Comp Berlin, Fürstenstrasse 22.

Közhiradás.

A tek. „Győri Káptalan" zalamegyei Felső zsidi erdejében

tizenkétezer hold idei vágás árverés utján elfog adatni, a venni szándékozók 100 frt. o. é. bánat pénzzel ellátva, f. évi october hó 20-ik napján 9 órakor a helyszinére f. Zsidre hivatalosok, hol egyszersmind a szerződési feltételek is megtekinthetők. — (464—3,2.)

Kelt Kónyban, szept. hó 12-én 1870.

Németh Péter, tiszttó.

Gyógyszer- és étmérték

nélkül bekövetkezik az idegbajok gyógyitása, illetőleg enyhitése

a galván gyógytani készülékek

hatása által, ezek az egyedüliek, melyek a testben galván folyamot idéznek elé (mindig a testen viseltetnek) és belerejök elegendő, hogy a vizet felbontsa. (466—6,2.)

Ezen készülékek hatásáról jótállás szolgáltatik és kérjük ezt, a közönséges csuzlánczokkal és más ilynemüekkel hasonlóknak nem tekinteni, a melyek a nagy hirnázások daczára is hatástalanok és haszonvehetlenek, minthogy rajtok a villanyosságnak még nyoma sem vehető eszre.

A mi készülékeink az egyedüli hatásosak saját nemükben, azonnal eltávolitják a fő- és *fogfájást*, a nagy *kőlogést* egy éjszaka, *csuzt, gyomorgörcsöt, nyak, derék, és mellfájást, szurásokat, küszvényes* és más bajokat tovid idő alatt.

A galván gyógytani készülékek 3 féle nagyságban készittetnek, gyermekeknek 4 frt 50 kr, fölnőtteknek 7 frt 50 kr. és kübönös nagyok, makacs bajok elháritására 11 forint 25 kr. Ezen készülékek megküldése az értök járó ár beküldése után azonnal történik.

Kérjük a leveleket bérmentve

Adolf Goldstein & Comp

in Berlin Fürstenstrasse 22 czim alatt küldeni.

HASZONBÉRI HIRDETMÉNY.

Gróf Zichy Hermanné szül: Szegedy Karolina Zalavármegyében jelesen a zalapáti, erenyei, tekenyei, dobronyi, szent-Péteri és dobosi határokban fekvő s körül belül 728 magyar hold szántóföld, 193 hold rét, 496 hold erdő, és 298 hold legelőből álló birtokát a hozzá tartozó major épületekkel és lakházakkal a jövő 1871-ik évi január hó 1-ső napjától számitandó hat egymásutáni évekre haszonbérbe adni kivánván; a válalkozni akarók legyenek szivesek ez érdemben a Jakabházán vasmegyei helységben lakó tulajdonosához fordulni, kinél mind a bérleti feltételek meg tudhatók, mind az egyezség megköthető leszen. (469—1)

Keller Ignácz

Nagy-Kanizsán.

Ajánlja gazdagon felszerelt urak-, hölgyek és gyermekek számára való topán-raktárát, a legjobb minőségüeket a lehető jutányos áron.

Ugyszinte figyelmébe ajánlani bátor vagyok a cs. k. katonaság s. t. közönségnek, hogy megrendeléseket a legjobb bel- és külföldi bőrből elfogadok és készitek, az árt legjutányosabban számitom.

Az én raktáromban vásároltakat kijavitásra elfogadom.

Empfiehlt sein reich assortirtes Lager aller Gattungen Herren-, Damen- und Kinder-Stiefletten von bester Qualität und zu möglichst billigen Preisen.

Auch mache ich ein k. k. Militär und verehrungswürdiges Publikum aufmerksam, dass ich alle Bestellungen von besten In- und Ausländer-Leder verfertige und prompt und billigst berechne.

Auch werden von mir gekaufte Waare zu reparieren angenommen.

Első nyilv. magasabb kereskedelmi

tanintézet

Bécsben,

Praterstrasse 32-dik szám.

Tanulmányaikat végzett hallgatók a cs. kir. hadseregben az egy éves önkénytes szolgálat kedvezményét élvezik, anélkül, hogy az önkéntesvizsgái letenni kötelesek volnának. Beiratások szeptember 25-ről kezdve történnek.

Az előadás October elején kezdődik. October 2-án kezdődik a gyakorlati vasut- és sürgönyszolgálat előkészületi folyama. — Évijelentések az igazgatóság és minden könyvkereskedés által szerezhetők.

Porges Károly,
igazgató.

Wajdits József kiadó, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása Nagy-Kanizsán.